מחיר: 5.00 ל"י   א' כסלו תשל"ו, 5.11.75

העולם הזה

המ״שטרה חוקרת אם ראש־העיר מעורב בפרשת שוחד

ראש־העיר: „המערך שלח את המ״שטרה לחסל אותי!"

ראש עיר על הכוונת!

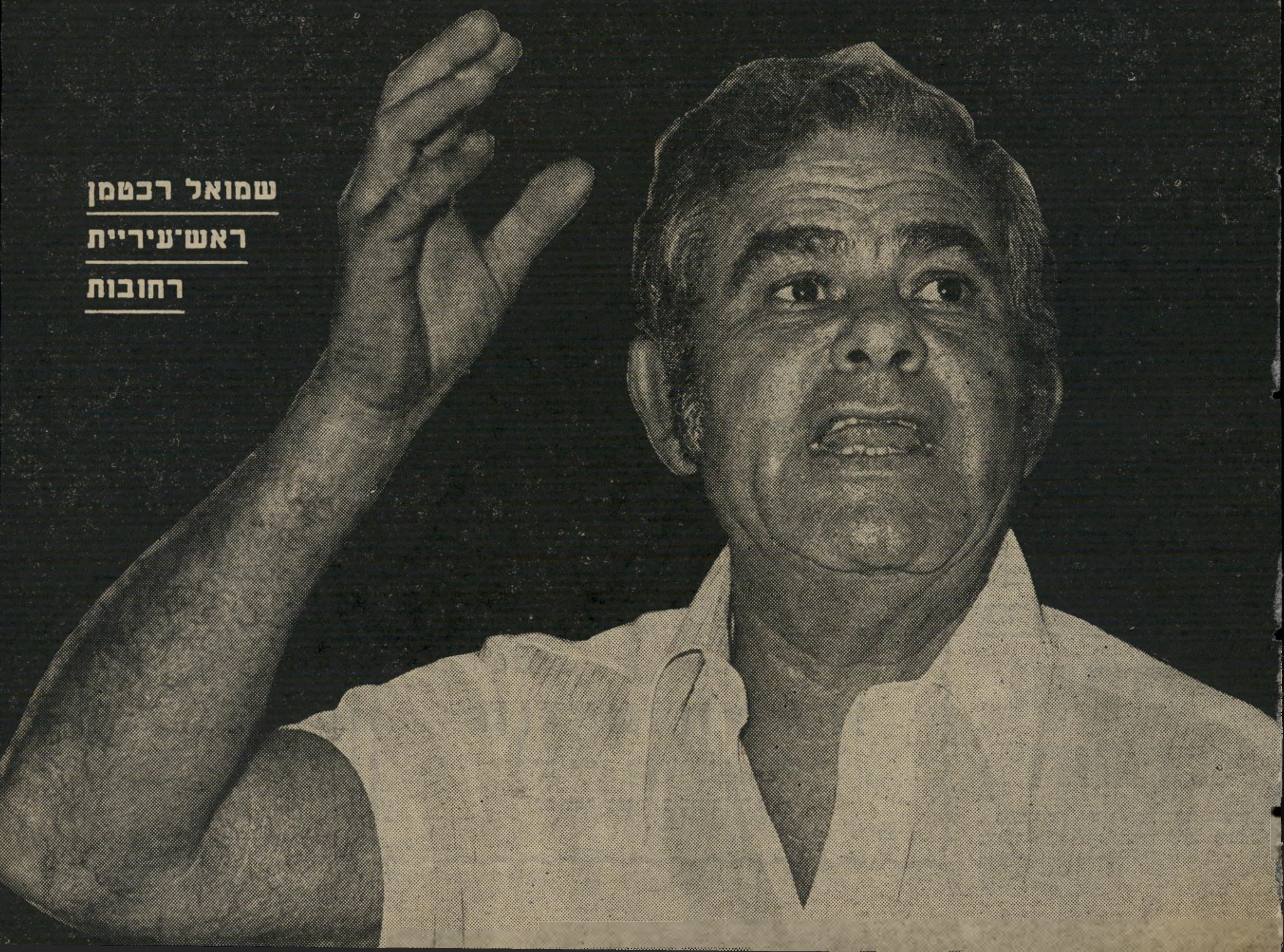

ZOO

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א:
חנוך מרמרי, קובי ניב, אפרים סידון

לכורגוט קלאוזנר
החביבה
בהגיעך לגבורות
כה לחי
מרות א', רות ב', רות ג',
רוחה ושאר ידידים
בעולם הרוחות

המשבר בכנסת למבוי סתום:

ד"ר זוארץ: אם תימשך הסחטנות – נסגור הכנסת!

העלאת ההקצבות בניגוד להסכמי־העבודה ■ הכנסת צוברת הפסדים ■ ח"כים יוצאו לחופשות ■ יפוטרו ח"כים זמניים ■ קרגמן: „אנו תנועת־מחאה חדשה" ■ „לפני חידוש העבודה יש לערוך בדק־בית יסודי" ■ שאילתות תופנינה לפרלמנטים זרים ■ אולם־המליאה יושכר לחתונות ■

ד"ר גמליאל זוארץ (גיסו של מייסדו), השר לענייני הכנסת, הו־דיע כי לא תהיה כניעה לסחטנות הח"כים, וכי הוא שוקל נקיטת צע־דים קיצוניים כדי להחזיר את הסדר בבית־המחוקקים על כנו. לדבריו, יש בתביעתם של חברי־הכנסת, להעלות את ההקצבות ב־שיעור של 44%, משום חריגה מ־הסכמי־העבודה והיא בניגוד לחוק.

השר זוארץ הוסיף כי יש בכוונתו לסגור את הכנסת, שצברה לאחרונה הפסדים כבדים, ולהוציא לחופשות ול־סיורים בחו"ל את הח"כים הוותיקים. ח"כים זמניים וח"כים מסיעות קטנות יפוטרו.

מזכיר־הכנסת הודיע, כי ננקטו אמ־צעים כדי להבטיח את הקשר התקין עם ציבור הבוחרים, וכי שאילתות והצעות־לסדר יופנו לפרלמנטים זרים או חכורים. כבר היום יצא מיטען רא־שון של קריאות־ביניים במטוס חכור לפרלמנט של קוסטה־ריקה, ומצפים כי מיטענים נוספים ייצאו מחר.

דובר הח"כים השובתים, י. קרגמן, אמר, כי הוצאת צווי־הריתוק כנגד ח"כים תורניים, רק גרמה להחרפת ה־סיכסוך. ארבעת הח"כים המרותקים נשאו שלטים ועליהם הכתובת „אנו עובדי־כפייה," ושאר חבריהם מנעו מהם לערוך דיונים בקריאות־ביניים ובידוי בקבוקים. „אנו תנועת־מחאה חדשה," אמר קרגמן, „ויש בכוונתנו להיאבק למען הזכויות הלגיטימיות של העם הפרלמנטרי."

מחזיק תיק־הכנסת בהסתדרות, מר אוריאל זוארץ (הבן של רבקה ממגדיאל) אמר, כי תביעתם של חברי־הכנסת אינה חוקית וכי ההסתדרות מסירה את ההגנה ממנה.

היום החלו מגעים בדבר הפיכת אולם המליאה לאולם־חתונות. בינתיים החלו עובדי התחזוקה של הבניין לגרז את הכסאות ולכסותם בברזנטים, כדי לאפ־שר הפעלתם התקינה עם מסירתם ל־בעלים החדשים.

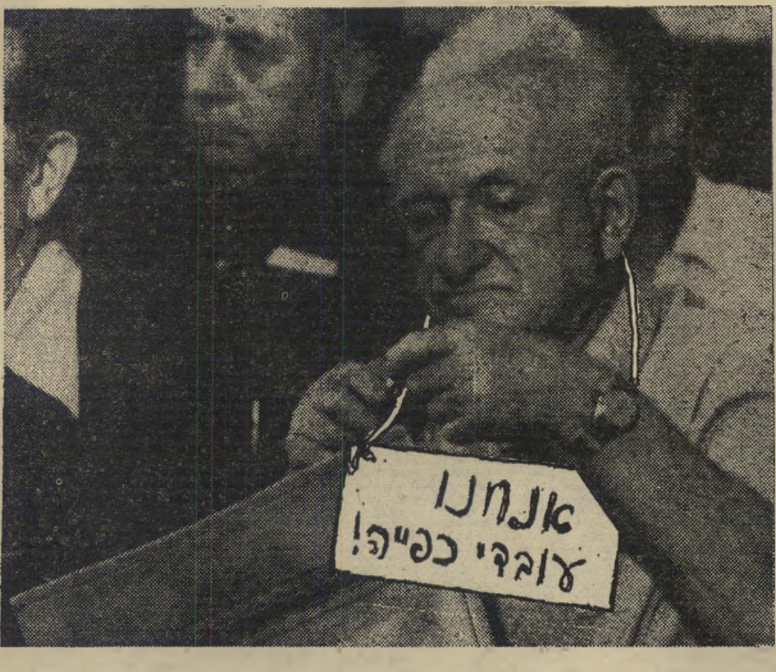

נציג ח"כים קרגמן: „נלך עד הסוף"

ברגע האחרון:

נתפסה חוליה

בגבו של ד"ר מלכיאל זוארץ, באיזור כתף ימין. הד"ר קיבל זריקה בטוסיק ונשלח לביתו.

רחמנים בני רחמנים

הושיעו נא

ודאי הגיעה לאוזניכם השמועה הנוראה על אודות האונייה „אולימפוס", אונייה ענייה ומצויינה העושה דרכה לעיר אילת ואין עימה די מעות כדי לעבר בתעלת־סועטס והרי היא נשארה עגונה תרתי־משמע בנמל פורט־שאעיד שבארץ נוכריה.

יהודים הצילו!

יתרום איש כאשר ידבנו ליבו

גם כסף קטן ואסימונים יתקבלו

ותבואו על הברכה.

דע את אנטישמיותך

בעיקבות התגברות האנטישמיות בעולם החליטה מערכת "zoo הארץ", לפתוח מדור חדש „דע את אנטישמיותך", בו יענה האנטישמולוג שלנו על שאלות הקוראים.

— קראתי בעיתון שסאדאת אמר ש־היהודים שלטו בכלכלת ארצו. האם זו אנטישמיות?

תשובה: ודאי. כל הכללה לגבי היהו־דים היא אנטישמיות.

— ראיתי בטלוויזיה שנשיא מצריים אמר בוושינגטון שיהודי סירב למכור לו רדיו. האם זו אנטישמיות?

תשובה: ודאי. כל הכללה לגבי היהו־דים היא אנטישמיות.

— מעניין אותי נורא לדעת — אם סאדאת היה אומר שיהודי כן מכר לו רדיו, האם זו היתה בכל־זאת אנטישמיות?

תשובה: ודאי. אנחנו הרי מכירים את סאדאת, שהיה תלמידו של היטלר, ואת הערבים בכלל ואנחנו יודעים למה הוא התכוון — הוא בעצם רוצה לומר שהיהודים מוכנים למכור הכל תמורת כסף, אפילו את אמא שלהם. וכמו ש־אמרנו קודם — כל הכללה לגבי היהו־דים היא אנטישמיות.

— מצאתי כתוב בעיתון עברי, בסקירה על הפיכת הקצינים המצריים ב־1952, שבין שאר פעולותיו החרים נאצר את רכושם וכספם של היהודים, שעד אז של־טו בכלכלת מצריים, והפך אותם לעניים מרודים ומדוכאים. האם זו אנטישמיות?

תשובה: איזו שאלה!

— מדי פעם בפעם אני מוצא בעיתו־נים שונים ביטויים מכלילים כמו „המוח היהודי יידע להתגבר גם על בעייה זו," או „חוש־המיסחר המעולה של היהו־דים" וכיוצא באלו. האם זו אנטישמיות?

תשובה: חס וחלילה. במיקרה זה רו־אים באופן ברור ביותר שאין כאן שום הכללה, אלא תיאור יבש, בהיר ומדוייק של העובדות.

פיפון השבוע:

הארץ

—ממשנתו של מייסדו—

מרוקו סכו"ם

ד"ר זוארץ

(בפגישה עם מרוקו־סכין ומרוקו־מזלג)

עקב מחלתו הפתאומית של הד"ר זוארץ, נביא הפעם מאמר מערכת מאת הד"ר רוזנבלום. למותר לציין כי מאמר זה נכתב ברוח השקפותיו של זוארץ והוא סמך עליו את שתי ידיו.

דבר המערכת

התנחלות...

„ההתנחלות" של קבוצת סטודנטים ערביים בי אוניברסיטת תל־אביב, ה־ מתקשים בהשגת דיור ב־ עיר, על דשא של האוני־ ברסיטה, בו הם תקעו את אהליהם ללא נטילת היתר משלטונותיה, יותר משהיא מצביעה על קיפות ה„מת־ נחלים" הריהי מצביעה על — העליה במידת שחצנו־ תם נגדנו. שאכן, צודק דובר הסטודנטים הכללי ש־ אמר כי מקופחים דוקא הסטודנטים היהודיים במקום, שנשלל מהם חל־ קם במעונות הסטודנטים תוך העדפת הסטודנטים הערביים שבה, אשר קיבלו יותר מהמגיע להם הן מהבחינה המספרית והן מהבחינה הסוציאלית. אלא שבראותם שהותרה הרצו־ עה במדינה החליטו המת־ למדים הערביים באוני־ ברסיטה לעשות מה שלא היו מעיזים לעשות ב־ 1967: להראות לנו את נחת זרועם בתוך ביתנו אנו, כשמצדנו אין תגובה מתאימה על השתוללותם. וצעדם מסמל את חולש־ תנו יותר משהוא מסמל את כחם.

(„ידיעות אחרונות" 29.10)

כנס יוצאי צפון־אפריקה

(מיומנו של ציר)

שבת:

נמל-התעופה לוד. טוב לחוש במגעה של אדמת-המולדת. קבלת-הפנים נאותה והסידורים הפורמאליים עברו ללא תקלות. צרמה מעט את העין התנהגותם של הסבלים הגרוזינים שהתווכחו בקולי קולות בשפתם המשונה. נראה לי כי הרוסים עשו עסק לא רע בהתפטרם מן הגרוזינים והבוכארים האלה. לכתוב הביתה.

●

יום א':

בארוחה חגיגית בהילטון פגשתי את מר הנדריק מדרום-אפריקה. חושבני שעלינו, יוצאי צפון-אפריקה, לוותר על מסגרתנו הנפרדת ולהתאחד עם יוצאי דרום-אפריקה לפדרציה כללית של יוצאי אפריקה. הרעיון היכה הדים חיוביים. לשיחה עם היו"ר.

●

יום ב':

צר, צר עד מאד, שערב הפתיחה, בהשתתפות כל גדולי האומה, נפגם על-ידי התנהגות ברבארית של כמה מתפרעים. איפה הם קיבלו את החינוך שלהם? אני מזועזע! הם לא נחמדים! לשיחה עם ז'ורז'ט.

●

יום ג':

בית-שאן. שיחה עם ראש-העיר ונכבדים מקומיים. הנוף הקסום, האוויר הצלול, ובעיקר שכר-העבודה הנמוך, גורמים לי לרצות להשקיע במקום. לשיחה עם ז'ורז'ט.

●

יום ד':

חם. יבש. שומם. דימונה. תנאי-חיים ששום בן-תרבות זולת הילידים לא יוכל לעמוד בהם. המזגן במכונית לא פעל. חזרתי הרוג. לשיחה עם ז'ורז'ט.

●

יום ה':

ראית את בית-שאן — ראית את כולם. אני נשאר בחדר לשיחה עם ז'ורז'ט.

●

יום ו':

שיחה עם ז'ורז'ט. סתם פראחה. לשיחה עם היו"ר.

●

יום שבת:

פריס. כמה טוב להיות שוב בבית.

האנטישמיות זה טוב ליהודים

טוב, אמרתי לעצמי, סאדאת הוא אנטישמי, אבל מה השימחה? למה כולם שמחים כל־כך?

שישה ימים ושישה לילות התקיפו כולם בשימחה ובעליצות את האנטישמיות של סאדאת, אבל ביום השביעי יצא לאור סוד השימחה:

טוב שיש אנטישמיות, כי אנטישמיות זה טוב ליהודים.

וזה הולך ככה:

- **אנטישמיות זה טוב ליהודים, כי אנטישמיות נותן כסף. הנה, תראו מה אומר העיתון המכובד „הארץ":**

ההערה האנטישמית על „היהודים ששלטו בארצו" תמלא את קופות המגבית

מאת דן מרגלית

בכלל, אתם יודעים כמה כסף נכנס למגבית בזכות היטלר! כל הכבוד לו, בחיי.

- **אנטישמיות זה טוב ליהודים, כי אנטישמיות מבטל שלום. כי אם הערבים אנטישמים, זה מוכיח שלא כדאי ולא צריך ובלתי-אפשרי ואסור לעשות איתם שלום. אף פעם.**

כל עוד הם אנטישמים, אנחנו נמשיך להחזיק בכל השטחים ולא נחזיר להם כלום-כלום-כלום, ואפילו נכבוש להם עוד.

וגם נעשה הכל כדי שתמיד יהיו לערבים מנהיגים אנטישמיים.

כי זה מחזק אותנו מכל הבחינות — מהבחינה המוסרית, מהבחינה הכלכלית ומהבחינה הביטחונית.

בקיצור — תחי האנטישמיות!

ערבים מלוכלכים

פית ובדיקת נתיב החדירה, ופועלים ובציוד כבד באיזור.

בשבתון ואבל צויין יום השנה למלחמת קדש - בכפר קאסם

מאת מרדכי אלקן

יום השנה ה־19 לפרוץ מלחמת קדש צויין אתמול בכפר קאסם כיום שבתון ואבל, לזכרם של עשרות תושבים, שניספו במבואות הכפר ביום הראשון לפרוץ מלחמת קדש.

(„מעריב" 30.10.75)

ראית אותם? נתנו להם הכל, והנה, ביום־השנה למיבצע סיני, במקום לחגוג יחד איתנו את נצחוננו המזהיר על המצרים, הם מתאבלים, המלוכלכים, ועוד משתמשים בתירוץ השקוף כאילו הם מתאבלים על בני הכפר שלהם שניספו בתאונת־דרכים, במיקרה באותו יום...

...נו, אתה רואה — הזונות האלה נשארו בדיוק אותו החרא.

מסג'ים

תשקיף

האוצר שוקל
הטלת מילווה

נוכח מצבה הכלכלי החמור של המדינה, שוקלים עתה בחוגי האוצר את האפשרות להטיל מילווה־חובה חדש על הציבור, החל ממשכורת חודש ינואר 1976.

המילווה שיוצמד למס־ההכנסה, כשם שהוצמדו בעבר שאר המילוות שבוטלו על־ידי הרפורמה, יהיה תחליף להצעה להעלאת תיקרת־המס. על־פי ההערכות עשוי המילווה להכניס לקופת המדינה יותר מאשר העלאת תיקרת המס ל־70%, כיוון שיישאו בו כל השכירים המשלמים מס, ולא רק בעלי ההכנסות הגבוהות.

בגין ינהל את
הסברת המדינה

במישרד־החוץ גוברים החששות מפני השפעתה של מישלחת הכנסת, העומדת לצאת לארצות־הברית כאורחת הקונגרס האמריקאי, ושתיפגש עם צמרת המימשל וכלי־התיקשורת.

מאחר שיו״ר הכנסת, ישראל ישעיהו, התעקש לעמוד בראש המישלחת, בעוד שחסרים לו הכישורים המינימליים להסברה בשפה האנגלית, חושש מישרד־החוץ כי הדובר האמיתי של המישלחת יהיה מנחם בגין, שישתלט עליה בגלל כישוריו ויוקרתו, והוא שיטביע את חותמו הבילעדי על כל הופעותיה והתבטאויותיה.

מיבצע יחסי־ציבור
ליצחק רבין

סכום העולה על 50 אלף ל״י הושקע במיבצע שנועד להאדיר את שמו של ראש־הממשלה יצחק רבין, ולהפוך את דמותו פופולארית יותר בעיני הציבור.

הסכום הושקע בהדפסת תמונות־פורטרט של ראש־הממשלה, המופצות במיסגרות־זכוכית נאות במישרדים ציבוריים שונים. הכסף למטרה זו בא ממקורות פרטיים, ולא מתקציב הממשלה או המיפלגה.

האף־בי־איי מדריך
את מישטרת ישראל

קציני המישרד הפדרלי לחקירות (אף־בי־איי) מנהלים בארץ קורסים מיקצועיים לקציני מישטרת ישראל, בטכניקות מישטרתיות שונות, כולל האזנת־סתר ובילוש.

דיין סירב
לנאום חינם

רוגז רב שורר בחוגי המגבית היהודית באמריקה על משה דיין, על שסירב להופיע בכמה אסיפות של המגבית, שאליהן הוזמן.

בעוד שדיין נהג לגבות סכומי־עתק עבור הרצאותיו, שאורגנו באמצעות אמרגן פרטי ונחלו כישלון כספי בגלל מיעוט קוני־הכרטיסים, המגבית אינה נוהגת לשלם שכר לאנשי־ציבור מן הארץ, המופיעים באסיפותיה לצורך איסוף כספים למדינה.

קצינים מעורבים
בשערוריית מיליונים

תרמית בשיעור של מיליוני לירות בוצעה בפיתחת־רפיח, כאשר נמכרו אדמות ערביות לממשלה

הסתבר כי המוכרים לא היו כלל בעלי הקרקע, והבעלים החוקיים — גם הם ערבים — תובעים את זכויותיהם.

בשערורייה זו מעורבים רמאים ערביים, מתווכים יהודיים וקציני צה״ל, וכעת מתנהלת נגדם חקירה נמרצת.

גונן יוצא להתקפה

האלוף שמואל („גורודיש״) גונן יוצא להתקפת־נגד, כדי לטהר את שמו מפני הטענות שהוטחו בפניו לגבי תפקידו כאלוף־פיקוד־הדרום במילחמת יום־הכיפורים. בין השאר:

- התחיל לכתוב ספר שיתאר את המילחמה מנקודת־מבטו, ושיכלול גילויים סנסציוניים על חלקם של אישים בכירים במילחמה ועל פעולת ועדת־אגרנט. הספר יושלם תוך שלושה חודשים.
- **יגיש מישפט על הוצאת לשון־הרע נגד עזר וייצמן, על פיסקה הכלולה בספר „לך שמיים, לך ארץ״ שבה נאמר (בעמוד 328), כאילו מערך צה״ל „לא היה ערוך בעמדותיו בשעה שהמצרים פלשו, למרות שהורדה פקודה.״ גורודיש מבקש להוכיח כי פעל בדיוק על־פי תוכנית שאושרה בבוקר יום־הכיפורים על־ידי שר־הביטחון והרמטכ״ל.**
- **יגיש קובלנה על עדות־שקר נגד קונסול ישראל בניו־יורק, האלוף (מיל.) אורי בן־ארי, שהיה ראש מטה פיקוד־הדרום. גורודיש טוען כי בן־ארי מסר עדות כוזבת בוועדת־אגרנט.**

ספר ביקורת
על קיסינג׳ר

ספר ביקורתי, שיעורר ויכוחים חריפים, על הסכם הביניים הישראלי־מצרי ועל שיטות הפעולה המייוחדות של הנרי קיסינג׳ר, עומד להתפרסם בארץ בשבועות הקרובים.

הספר — קשר K
(באנגלית The Kissinger Connection)

נכתב על־ידי שני עיתונאים: חזי כרמל, כתב ל׳אכספרס וביזנס וויק בישראל, שהיה בעבר דיפלומט ישראלי, וג׳ודי קיפר, עיתונאית אמריקנית שהיתה חברה בצוות־העיתונות של בובי קנדי, ועוזרתו של בעל הל׳אכספרס, ז׳אן־ז׳אק סרוואן־שרייבר.

הספר, הכתוב בצורת יומן, משחזר את האירועים הסודיים והגלויים של המשא־והמתן הקשה שהחל ביולי 1974 ונסתיים ב־1 בספטמבר 1975.

מה מקור הנשק
הישראלי שבידי
הפאלאנגות?

פליטים שברחו בימים האחרונים מביירות, אישרו כי ראו בידי אנשי הפלאנגות הנוצריות, הנלחמים בביירות, נשק מתוצרת ישראל, שנשא עליו גם סימונים של צה״ל בעברית. אולם, לדברי עדי־הראייה, מקורו של נשק ישראלי זה הוא מסוריה ולא מישראל.

אנשי הפלאנגות סיפרו, כי זמן קצר אחרי מילחמת יום־הכיפורים הם ערכו עיסקות־נשק עם קציני־צבא סוריים, שמכרו להם כלי־נשק מתוצרת ישראל שנפלו בידיהם בימים הראשונים למילחמת יום־הכיפורים, כאשר כבשו אחדים ממוצבי צה״ל ברמת־הגולן.

הקשר הצרפתי
פועל בתל־אביב

בלשי מחלק־הסמים של מישטרת מחוז תל־אביב, הופתעו לפני כשבועיים כאשר גילו מנות־הירואין אצל סוחר־סמים ידוע. עד עתה לא התגלתה הברחת הירואין בישראל, והסם היה מגיע רק במיקרה, בכמויות קטנות בידי תיירים, שלא לצורכי מיסחר.

בלשי המחלק חושדים, כי הם עלו על רשת מבריחי הירואין מצרפת. עד עתה לא הצליחו בלשי המישטרה לגלות את אנשי הקשר־הצרפתי המספקים את ההירואין לשוק הישראלי.

מאבק נגד איסור
„שוער הלילה"

ייתכן מאבק ציבורי ומישפטי תקיף נגד ההחלטה השערורייתית של הצנזורה לאסור את המשך הקרנת הסרט „שוער הלילה״ — סרט בעל־רמה המתאר בעדינות אהבה בלתי־רגילה בין קצין ס״ס ואסירה־לשעבר שלו במחנה־ריכוז.

למרות שלא נאמר בשום מקום בסרט, כי האסירה היא יהודיה, ולמרות שהמגמה היא אנטי־נאצית מובהקת, נכנעה הצנזורה ללחץ של בורים ודמגוגים מיקצועיים, אחרי שכבר אישרה את הסרט פעמיים.

הרבי מלובאביץ'
נידב דולארים
לעובדי „מעריב"

שר־האוצר יהושע רבינוביץ הוציא אישור לכל אחד ממאות עובדי הצהרון „מעריב״, עיתונאים, פועלי־דפוס ואנשי מינהלה, לפיו מותר לכל אחד מהם להחזיק שטר של דולר אמריקאי אחד.

הדולרים לעובדי „מעריב״ הובאו על־ידי העיתונאי נפתלי קראוס, שביקר בחצרו של הרבי מלובאביץ׳. הרבי החליט לתרום דולר אחד לכל אחד מעובדי העיתון, בשטרות חדשים שלא היו קודם בשימוש. עיתונאי „מעריב״ צבאו על דלת חדרו של קראוס, כדי לקבל דולר כל אחד.

צ'יצ' מתכנן אירועים
לשינוי ההווי בת"א

ראש עיריית תל־אביב, שלמה („צ׳יצ׳״) להט, עומד לקבל בקרוב שורת החלטות המייועדות להחיות את העיר ולהעניק לתושביה יותר עניין ובילויים. לראש־העיר תוגש שורה ארוכה של תוכניות, שגובשו לאחרונה בידי מומחים, והוא יצטרך לבחור מתוכן את המתאימות ביותר.

בין התוכניות: הקמת פארק־שעשועים נוסח דיסנילאנד בפארק־הירקון, הפיכת חוף הים של „שרתון״ לחוף בסיגנון הוואי, יריד־ספרים קבוע בגן־מאיר, והקמת איזור־לילה בצפון העיר, שבו יהיו חנויות פתוחות עד השעה שתיים אחר־חצות.

חידונים ארציים
של „הגשש החיוור"

במה מגלה הנוער הישראלי בקיאות־יתר, בתנ״ך או במערכוני ושירי להקת הגשש החיוור? — זאת ניתן יהיה לגלות בתום סידרה של חידונים ארציים על הרפרטואר של להקת־הזמר הפופולארית, שתיערך בעשרה מקומות־יישוב בחודש דצמבר השנה.

המיבצע נערך במיסגרת חגיגות הבר־מיצווה ללהקה. בחידון־הגמר, שיתקיים בבנייני־האומה בירושלים, ייבחרו חתן הגשש וכלת הגשש, שיזכו בפרסים בדומה לחתני התנ״ך.

הטחינה של עלית

היא יותר טחינה מהטחינה שאתה מכיר

טחינה של עלית
עושה בקלות ארוחה אמיתית.

היא עשויה על טהרת השומשום. בלי כל חמרי לוואי. דבר שאינך יכול להיות בטוח בו בשום טחינה אחרת. אתה יכול להוסיף תבלינים ולהכין את הטחינה לפי טעמך ואין דבר קל מזה. טחינה של עלית היא גם זולה ביותר וכשמפעל כמו עלית מייצר טחינה אפשר להיות בטוח במאה אחוז שהיא הטובה ביותר. איך אומרים האנשים?

טוב לי עם טחינה

עלית

העולם הזה
בלי משוא פנים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 243386־03. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: „צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קורא יקר,

השבוע הופיעה במעריב תמונה מ־לבנון. היא הראתה לוחמים חמושים נצמדים לקיר של בית. הכותרת: „מחבלים פלסטיניים אורבים לנוצרים."

מי שמצוי בענייני לבנון יכול היה להבחין, במבט השיטחי ביותר, שהלוחמים ב־תמונה חבושים בכובעים העגולים האופייניים לפאלאנגה הנוצרית. אבל לא היה נעים להודות בכך. הפאלאנגה היא טובה, ואנשיה בוודאי אינם „אורבים" כדי להרוג מישהו.

דוגמה קטנה זו היא רק אחד מאלפי ה־סילופים שמילאו השבוע את העיתונות ה־ישראלית, הרדיו והטלוויזיה. נדמה שזה מכבר לא היתה דוגמה כה בולטת לבורות ולחוסר־האחריות שבהם מטפלים כלי־התקשורת בנושא חשוב, כמו זה.

לבנון היא אחת הארצות המסובכות ו־המורכבות ביותר בעולם. אולם בימים אלה מרשים לעצמם עשרות אנשים, שהם בורים גמורים בנושא זה, ושאין להם שמץ של מושג על המתרחש שם כעת, להופיע בפני הציבור בפוזה של מומחים, פרשנים מלומדים בטלוויזיה, ברדיו ובעיתונות.

■ ■ ■

הגישה הפרימיטיבית של כל ה־פרשנות הזאת הצטמצמה בשרשרת הגיונית, הדומה לפירכה הקלאסית: „הקרח הוא שקוף. את הקרח אפשר לאכול. הזכוכית היא שקופה. משמע שאת הזכוכית אפשר לאכול."

במיקרה זה: המוסלמים הם אויבינו. ה־מוסלמים הם אויבי הנוצרים. משמע: ה־נוצרים הם ידידינו. על כן הנוצרים צודקים וגם מנצחים. המחבלים הם מנוולים. לכן המחבלים יזמו את המילחמה. צריכים לעזור לנוצרים לחסל את המחבלים.

לכל הקביעות ההגיוניות האלה יש מכנה אחד משותף: הן שטויות.

האמת מורכבת לאין־שיעור יותר, ואין היא מסתדרת לפי „אמיתות" פשטניות אלה. אף אחת מהן אינה נכונה.

המילחמה בלבנון אינה מילחמה פשוטה בין נוצרים ומוסלמים, כפי שזה נראה ב־ישראל. היא לא פחות — ואולי הרבה יותר — מילחמה בין ימין ריאקציוני ושמאל ראדיקלי. בצד השמאלי לוחמים נוצרים צעירים רבים, ואחד ממנהיגיו העיקריים, „המוסלמי" כמאל ג'ונבלאט, הוא — ב־מיקרה — דרוזי. מה אפשר לעשות.

אם יש מישהו המעוניין יותר מכל אדם אחר ש ל א תהיה מילחמת־אזרחים בלבנון, ושיישמר הסטאטוס קוו כפי שהיה לפניה, הרי זה יאסר עראפאת. לבנון שימשה לו בסיס כימעט אידיאלי. לגבי אש"ף ופתח, כל מצב אחר יהיה יותר גרוע. לכן מופיע עראפאת בסיכסוך דווקא כגורם ממתן ו־מתווך.

לעומת זאת, מתנגדים הנוצרים לשילטונו של אלוף נוצרי, שיכול היה בנקל לשים קץ למילחמה. ואילו המוסלמים היו דווקא מעוניינים שייטול לידיו את השילטון. ה־כוונה למפקד־הצבא־לשעבר ולנשיא־לשעבר, פואד שיהאב, נוצרי המקובל גם על המוסלמים. הוא דורש סמכויות מוחלטות, כמו דה־גול בשעתו, ולכך מתנגדים העס־קנים הנוצריים.

מה באמת קרה בלבנון?

בניגוד לאגדות, זהו מאבק פנימי מובהק, שהתחיל על רקע פנימי מובהק.

האמנה הלאומית הבלתי־כתובה בלבנון קובעת כי כל העדות צריכות להסכים ל־שילטון. משמע: הנשיא הנוצרי צריך להיות מקובל על המוסלמים, ולמעשה הם הבוחרים בו. ראש־הממשלה המוסלמי צריך להיות מקובל על הנוצרים ובזכות וטו זה קובעים למעשה הנוצרים מיהו.

בצורה פחות או יותר סדירה פעלה שיטה זו, עד שהוצגה מועמדותו של סו־ליימאן פראנג'ייה לכס הנשיאות, אחרי הנשיא הכושל והמושחת צ'ארל חילו. פראנג'ייה הוא איש פרימיטיבי, עסקן מקו־מי, השנוא על המוסלמים. הוא נבחר ללא הסכמה, ברוב של קול אחד בילבד, מול מועמדותו של מדינאי מקובל וסביר.

מכאן התחילו הצרות. האיזון העדין הו־פר — וממילא הוזקרו כל הבעיות הפני־מיות של הלבנון — החל בנוכחות הפי־דאיון על אדמתה, וכלה בעובדה שזה מכבר נוצר במדינת רוב מוסלמי מוצק, שאין לו חלק מתאים בשילטון. גם זרים הכניסו את ידיהם לקדרה, וכך הידרדר המצב.

■ ■ ■

קצת מוזר לראות את ראש ממשלת ישראל עומד ופונה אל מצפון „העולם הנוצרי", כדי שיציל את הנוצרים.

ריבונו של עולם, מי עוד מדבר בימינו על „העולם הנוצרי"? ימי־הביניים חלפו! מי עוד רואה מאבקים לאומיים ובינלאו־מיים במושגים של דת?

(ואם רוצה ממשלת ישראל לקבור סופית את הנוצרים בלבנון, הדבר היחידי שהיא צריכה לעשות הוא להתייצב לימינם, כדי לספק לכל העולם הערבי את ההוכחה הסופית שהערבים הנוצריים בלבנון הם בעלי־בריתם של הציונים וסוכני ישראל.)

האינטרס של ישראל הוא שלבנון תי־שאר על כנה, כמו שהיתה. שהמדינה לא תחולק — כי בחלוקה זו, האזורים השכ־נים לישראל יהיו דווקא בידי המוסלמים, שהם — לדעת פרשני ישראל — שונאי־ישראל יותר מן הנוצרים.

האמת הפשוטה והמזעזעת היא שביכלל לא נערך על נושא זה שום דיון רציני בדרג המדיני העליון של ישראל. איש לא החליט. איש אינו יודע, איש אינו בקי בנושא די צורכו. כמו תמיד, חיים מן היד אל הפה, לפי שיטת האילתורים, כש־הבורות באה במקום השיקול המפוכח, וה־ביטחון העצמי („סמוך עלינו!") במקום היידע.

דווקא משום כך רובצת אשמה כה כבדה על כלי־התקשורת. הם לא סיפקו את המי־דע הבסיסי הדרוש לקבלת החלטות שקו־לות — לא לציבור הרחב, לא לשיכבה המנהיגה את דעת־הקהל, ולא לדרג המ־דיני הבכיר. בכך הם עלולים לתת שוב יד למחדל הרה־אסון.

לתקן עוול היסטורי!

צריך לחדש את המאבק למען החזרת בני איקרית ובירעם לכפריהם!

על הממשלה מוטל לתקן את העוול ה־היסטורי שגרמה, ולהפסיק להשתמש ב־תירוץ של „מטעמי־ביטחון".

מוחמד חסן הברה עבד־אל־קאדר, טייבה

עצות־אחיתופל פיננסיות

לצערי הרב, קיים עיוות בעיתוני־הערב במדורי כספים וכלכלה, ובכך מוליכים שולל את ציבור המשקיעים הבוטחים ב־כתוב ובכך גורמים לעוול בל־ישוער.

כראיה לדברי, יורשה לי להביא את התייחסות העיתונים לקראת הנפקת מניות אלרון — תעשיות אלקטרוניות בע"מ:

במעריב מיום 16.10.75, במדור אשנב לבורסה, נכתב: „...אך בכל־זאת דרושים כאן זהירות ושיקול־דעת מירביים." בכך הרתיע ציבור משקיעים מ„להיכנס לנייר".

בידיעות אחרונות לא ויתרו, ואף הם התייחסו להנפקה. ביום 19.10.75 נכתב שם: „לכן יהיה זה הגיוני מצידו של המשקיע ה,קטן', להשהות את רכישתן של מניות אלה."

על בעלי־טורים נכבדים אלה לשמור על דעתם האישית, ולא לפרסמה כלל. עליהם להצטמצם בדיווח יבש מיום ההת־רחשות בבורסה בילבד.

יורשה לי להוסיף, כי כיועץ־לפיננסים יעצתי ללקוחותי „להיכנס", ואכן הם הר־וויחו 52% ביום! זה רק מוכיח מה שווה דעתם של ה„מומחים" למיניהם הללו.

יוסי צרפתי, גיבעתיים

רצח במקום מילחמה

הרעיון המונח ביסוד הסרט כדורצח (העולם הזה 1991) הוא גאוני.

אולי נפתור את בעיות ישראל־ערב ב־אותה צורה?

נבחרת של ישראל תופיע בזירה מול נבחרת פלסטינית או כל־ערבית. הם יתנפלו

כדורצח
בין ישראל ופלסטין?

זה על זה, לפי כללי המישחק — ומי שינצח, ינצח.

זה בוודאי יחסוך חיים רבים, משני ה־צדדים.

דויד גילעדי, נהריה

● ראה פרשת דויד וגוליית, ספר שופטים.

עונשו של פרץ קל מדי

תדהמתי על עונשו של יהושע פרץ היתה גדולה מזו של כל אוהד שלו. בטוח הייתי שהוא יקבל לפחות 5־10 שנות־מאסר, בגין הפרעת הסדר הציבורי ו־עבודת־הנמל הממשלתית.

ההפסד הכספי העצום שנגרם לאוצר עקב פעולותיו של פרץ ידוע לכולם, ומגוחך היה העונש, שכלל גם סכום מיצער של 5,000 ל"י.

פרץ דיבר בטלוויזיה, והתגלה כאדם בעל ריגשות־נחיתות עזים ועמוקים. הוא מתעלם מהעובדה שעצם הטלת העונש אינו הופך את העונש מפלה, מבויים ו־מבוסס על אפלייה.

אני, מצידי, אם הכסף היה מצוי ברשו־תי, הייתי מגיש בג"ץ בקשר לעונשו הקל של פרץ, ודורש עונש מרתיע יותר וכמובן מתאים יותר. ואם נתבונן בשרשרת ה־תגובות, ייקל לנו להבין איזה אדם הרסני הוא פרץ זה.

בני אנקורי, צה"ל

מציצן בלתי־מיקצועי

אני נענה ונהנה על פנייתכם־שאלתכם: „מי הצלם"? (זו הארץ, „מיכתב למערכת", 1985):

אז כך: שמו של הצלם האלמוני שהש־תרך אל צלמת העולם הזה בעת הפגנת גוש־אמונים, הוא: גידי צורשדי.

מישקלו העכשווי: 65 קילו גרם.

עיניים: כחולות־עין.

אוהב: בחורות, בחורות, בחורות ועוד בחורות עד בלי סוף.

תחביבים: אוהב להציץ אך אינו „מצי־צן" מקצועי... הפוזה האהובה עליו ביותר: בדיוק.

חזהו כלל לא שעיר, כפי שטען הקורא מ. לוי. הוא חלק לגמרי.

פלומה זהבהבה יש. ירכיים מקסימים — אין.

הוא גבר.

עד כאן. להתראות בהצצה הבאה עלינו לטובה.

מ. מזרחי, אילת

עידנא דריתחא

במיכתבי, כפי שפורסם (העולם הזה 1987), נפלו כמה שיבושים והשמטות. רובם נסבלים, אך לגבי שניים אני מוצא לנכון להגיב ולהוסיף:

בפיסקה השלישית בעמוד 11 כתבתם: „מורות רווקות." המלה „מורות" נכתבה על־ידי בסוגריים, וכך היה עליכם להדפיסה, שהרי לא רק מורות הן בין הרווקות המבוגרות של היום, ולכך התכוונתי.

בפיסקה החמישית באותו עמוד השמטתם עובדה חשובה מאד, המסבירה את ריתחתי. ציינתי, וזה חשוב בעיני, שאני רותח על כל המין הנשי שכן בגלל הינשאי מאוחר יחסית, לא זכתה אמי לראות נכד בעודה בחיים, ונפטרה כחמישה חדשים לפני היוולדו.

אבניר אבידן, חיפה

המערך — אסון טבע!

לאחרונה אירעה שורה של אירועים ה־חייבים להדליק נורות אדומות בלב כל ישראלי. שגריר ארה"ב בישראל הודיע שעלינו למתן דרישותינו מארצות־הברית ולייעל את עצמנו. כמובן יש לתמוה לא מדוע אמר זאת, אלא מדוע לא נאמרו דברים אלה קודם־לכן. שכן המלך הוא עירום. יחד עם זאת, נודע לציבור שה־תקציב המחדלי הבא יהיה גירעוני בשיעור

(המשך בעמוד 10)

לה ולי
הסבון לאוהבים להיות יחד
לה ולי LOVELY
לה ולי LOVELY
לה ולי LOVELY
לה ולי–הסבון לאוהבים להיות יחד.
ב-3 צבעים ובניחוח מיוחד
חדש מעץ הזית

grüezi

ברכת שלום משווייץ

שבועות שווייצריים- במלונות דן

בחסות שגריר שווייץ בישראל

מ-4.11.75 עד 13.11.75,
שפע של אירועים יומיומיים
במסגרת השבועות השווייצריים,
במלון דן בתל-אביב.

1. מטעמים שווייצריים
שני אשפי צמרת שווייצריים,
מפליאים בהכנת ארוחות
שווייצריות טיפוסיות.

2. פולקלור שווייצרי
להקת היודל של „סוויסאיר"
תנעים את שהותם של האורחים
בנעימות שווייצריות עממיות.

3. אופנה שווייצרית
דוגמניות-צמרת
ידגימו את אופנת שווייץ
לשנת 1976.

4. סרטים שווייצריים
נופים עוצרי נשימה,
ערי-שדה ציוריות,
תושבים מעניינים —
כל אלה בסרטים המוקרנים
בביתן השווייצרי.

5. מוצרים שווייצריים
בתפאורה מרתקת
נוסח BAHNHOFSTRASSE,
יוצגו המוצרים הנודעים
של שווייץ:
משוקולד עד שעונים,
מתלבושות עממיות עד לנעלים.

6. אמנות שווייצרית
ליטוגרפיות וציורי שמן,
פרי מכחולם
של ציירים שווייצריים.

הגרלת פרס ענק
תתקיים בין כל הסועדים
בשבועות השווייצריים
כרטיס טיסה זוגי לשווייץ
בחברת „סוויסאיר" —
(לא כולל מיסים).מתנת מלונות דן
שהיה של 6 ימים בשווייץ
(לינה וארוחת-בוקר)
מתנת מלונות CEM.
כרטיס רכבת זוגי, למשך שבוע,
בכל רחבי שווייץ,
מתנת משרד התיירות השווייצרי.

פרסים נוספים
סוף שבוע זוגי באחד ממלונות דן.
4 ארוחות בגריל-רום.
4 ארוחות בקופי-שופ.

בשיתוף משרד התיירות
השווייצרי, חברת התעופה „סוויסאיר",
רשת המלונות השווייצריים CEM,
אגודת-ידידות ישראל—שווייץ

בינג ליניאל

קרנית

מכון לעדשות מגע

עדשות

רכות וקשות
הסבר אדיב מפורט
ינתן במקום.
גורדון 31, תל־אביב
טלפון 238642.

בעיות ולבטים בחיי המין

מאת
חד"ר מרדכי זידמן

הוצאת רשפים

מלון "פאל"

רח' הירקון 277, תל אביב
טל. 445111

כוכב החודש
ב„מרבד הקסמים":

ג'ימי ללויד

עם תזמורת „הקוסמים"

מציעים לקבלנים לתרום לתנועת החרות

תמורת אישורי בנייה

מזה כמה ימים מנהלים בכירי ארגון־הקבלנים של מחוז תל־אביב מגעים נמרצים עם קבוצה של 10 קבלנים, שבנו בכיכר־המדינה בתל־אביב. השיחות עימם מתנהלות במקומות שונים בתל־אביב, ובאחת מהן, שהתקיימה בקפה „אכסודוס", נטלו חלק יושב־ראש ארגון־הקבלנים הארצי, **דויד שטרן**, שהוא, גם חבר הנהלת עיריית תל־אביב, ו**אברהם שפרלינג** סגנו, יחד עם **נחום קלקא**, יושב־ראש הארגון בתל־אביב.

שטרן ושפרלינג ישבו ליד שולחן אחד, ואילו קלקא ישב ליד שולחן סמוך ועימו הקבלן **דוד ליסטנברג**, ושוחחו עם קבלנים שונים שהוזמנו לפגישה.

יו"ר גריפל
מי תורם, ולמה?

תמצית השיחות המתנהלות עם עשרת הקבלנים: „יושב־ראש ועדת בניין־ערים בתל־אביב, **יגאל גריפל**, עוזר לכם, יבטל את התביעות שהוגשו נגדכם, יסדיר את אישור החריגות בבתים שבניתם בכיכר־המדינה. אז בואו נהיה נחמדים אליו, ונתרום כל אחד 25 אלף לירות לקרן תנועת החרות, שהוא מראשיה."

עשרה הקבלנים הללו עברו עבירות־בנייה. בבתים שנבנו בכיכר־המדינה יש קומת־גלריה בכל בית. לפי אישורי הבנייה מותר לפתוח בגלריה חנות, אבל לא מישרדים. כמעט כל הקבלנים פתחו במקום מישרדים, נתבעו על כך לדין. הסביר דובר עיריית תל־אביב עמיקם שפירא:

„בעיית השימוש בגלריות התעוררה עוד בזמנו של רבינוביץ. העירייה ביקשה כבר אז מוועדת בניין־ערים המחוזית לאשר את השינוי בייעוד למישרדים, אבל הוועדה המחוזית סירבה. עכשיו חידשה שוב העירייה, וכן יושב־ראש ועדת־בניין־ערים, יגאל גריפל, את הבקשה, רוצה להעביר את השינוי. אבל גריפל מכחיש בכל תוקף כאילו הבטיח לקבלנים שיתמוך בהם תמורת תרומה למיפלגה."

מאד ייתכן כי גריפל אינו יודע כלל מה עושים בשמו. דבר אחד ברור: ראשי אירגון־הקבלנים ביקשו מעשרה קבלנים מוכבדים תרומה לתנועת החרות, קשרו אותה עם עזרתו של גריפל, שהוא מראשי חרות, לגבי אישור עבירות־הבנייה שלתם. מעשה זה כמוהו כעבירה חמורה ביותר, ואם יבקשו ראש העירייה **שלמה להט**, או מישטרת ישראל, לחקור בעניין, יומצאו להם שמות הקבלנים שנתבקשו לתרום.

10% בחברה

למישחקי מזל

קבוצת „בנק ארץ־ישראל—בריטניה" מחזיקה ב־10 אחוזים ממניות החברה הגדולה בעולם למה שקרוי מכונות־מישחק, ושמה „סייבורג". עובדה זו גילה המפרק הבריטי של „בנק ארץ־ישראל—בריטניה", **אלן וויטלי**. חברת „סייבורג" היא בין הריווחיות בעולם, והמפרק טרם קבע כמה יוכל לקבל תמורת המניות שלה.

„סייבורג" שלטת באמריקה בייצור מכונות־מישחק, מכונות־נגינה וציוד־שמיעה. המניות ניקנו באמצעות החברה „נורת־ווסטרן ביזנס", השייכת לקבוצת „בנק ארץ־ישראל—בריטניה", ונראה כי ניקנו בסכום של 1.4 מיליון לירות שטרלינג.

יחד עם מניות „סייבורג" יש בידי הכונס הבריטי למכירה גם 5% מזכיון המנוע „ואנקאל," שתי חברות־ביטוח מבוססות וטובות, ורכוש קרקעי רב. בראיון ל„סאנדיי טיימס" הבריטי אומר וויטלי, כי לא תיאר לעצמו, עת קיבל את המינוי, כי יגלה רכוש כה רב למכירה.

עתה אומר וויטלי כי כל בעלי־הפיקדונות, עד סכום של 25 אלף לירות שטרלינג יקבלו את מלוא הפיקדון בחזרה. שאר בעלי־הפיקדונות יקבלו בינתיים 20% מן הסכום, כאשר לנושים האמריקאיים הובטח בינתיים מינימום של 35% מהחוב.

וויטלי גם מקווה לקבל סכומים לא־ידועים מן הבנקים בשווייץ, שנגדם הוגשה בימים אלה תביעה להחזרת הפיקדונות של „בנק ארץ־ישראל—בריטנית" הישראלי. אולם גם ללא תביעה זו מניח וויטלי כי בידו להחזיר לכל הנושים עד 45% מן המגיע להם.

וויטלי מתאר כיצד נכנעה ממשלת ישראל, והסכימה לשלם את חובות המלווים הבריטיים והאמריקאיים. לדבריו, לקבוצה של בנקאים אמריקאיים הנושה בבנק היתה די עוצמה להעביר חוק בסנאט האמריקאי, להפסקת כל העזרה לישראל. איום זה, די היה בו להביא לכניעת ממשלת ישראל.

רמאי הג'ינס - חלק שני

הרשימה הראשונה בנושא זה, שהופיעה במדור זה לפני שבועיים עוררה תגובות כה ערות, שנראה כי יש מקום להבאת עובדות נוספות וחדשות על המתרחש בשטח־ההפקר של תעשיית מיכנסי־הג'ינס.

כמו בכל תעשייה אחרת, גם כאן חלק ניכר מן היצרנים הם סולידיים, ומקפידים על איכות וטיב בסחורה שהם מוכרים. אבל כיוון שלקונה הקטן אין כל ידע על הסחורה שהוא קונה, מנצלים אותו יצרנים בלתי־מהימנים, ובעלי־בוטיקים שרלטאניים, ומוכרים לו סחורה גרועה במחיר מופרז.

דבר ראשון שעל הקונה לדעת, הוא שיש סוגים רבים של בד ג'ינס. מחיר בד הג'ינס האמיתי 1.6 דולר המטר, בעוד מחיר הבד הלא־אמיתי, תוצרת־חוץ, זול בחצי דולר. ויש גם בדים דמויי ג'ינס תוצרת הארץ, שמחירם מכסימום 90 סנט.

הג'ינס האמיתי תכונתו להשתפשף. היינו, לאחר כמה כביסות הופך ציבעו הכחול תכלת. הסיבה: חוטי בד הג'ינס האמיתי נעשים בתהליך מייוחד, שבו החוט סופג צבע רק מבחוץ ונשאר לבן בפנים. לאחר שיפשוף מתגלה התוך הלבן, ההופך את הצבע משופשף.

ניתן לזהות ג'ינס אמיתי על ידי פרימת חוט בודד. אם תוך החוט לבן, הוא אמיתי. אם לאו, הוא מזוייף. דרך אחרת היא השריית הבד באקונומיקה. הג'ינס האמיתי יהפוך תכלת. המזוייף — סגול או חום.

מקור אחד לסוגי־בד זולים הוא, מה שקרוי, מכירות של שאריות. מיפעלי חבדים באמריקה מוציאים למכירה, מדי־פעם, שאריות של בד בכמויות גדולות, במחירים של פחות מדולר אחד המטר. זהו בד אמיתי, אך מחירו זול מאד. אך כשהוא מגיע ארצה ונמכר לצרכן, הוא נמכר כאילו ניקנה במחיר מלא.

יש עוד מקור לג'ינס זול בשוק — ואלה הם ג'ינסים גנובים. שוררת עתה מכת גניבות של מיכנסי־ג'ינס, המוצעים למכירה על־ידי הגנבים כג'ינס־מלחים, במחיר של 30 לירות היחידה.

הג'ינס נמכר בדרך־כלל בבוטיקים במחיר של 150 לירות לזוג־מיכנסיים. כמה באמת עולה ייצורו? נניח, כי היצרן משתמש בבד אמיתי, במחיר מלא של 1.6 דולר למטר. זוג מיכנסיים צורך 1.66 מטר (מרבית היצרנים תופרים 9 זוגות מיכנסיים מ־15 מטר בד ברוטו). מכאן שמחיר הבד לזוג־מיכנסיים הוא 2.65 דולר. בהנחה כי מחיר הדולר ליצרן (כולל כל המיסים והעמלות) הוא 20 לירות, הרי הבד עולה ליצרן 53 לירות.

סעיף ההוצאות על הבד הוא העיקרי שבו ניתן גם לחסוך. לדוגמה: אם היצרן מייבא בעצמו, הוא חוסך עד 10 לירות לזוג־מיכנסיים. אם הוא קונה בד־ייבוא לא־אמיתי, קטנה הוצאתו ב־13.28 לירות, והיא רק כ־29.72 לירות לזוג (ביבוא עצמי). אם הוא משתמש בבד מדומה תוצרת הארץ העלות היא רק 25 לירות לזוג.

יתר ההוצאות הקבועות הן: תיכנון ותבניות־עלות עצמית של היצרן. היצרן מוציא לירה אחת לכל זוג־מיכנסיים כהוצאות־שירטוט; 75 אגורות לזוג הוצאות פריסה וגזירה של הבדים; 10 לירות לזוג הוצאות־תפירה, במתפרות זולות בעזה ובשכם; כפתורים ולולאות 2 לירות; רוכסן, כביסה וגיהוץ 1.5 לירה לכל אחד; ויחד — 4.5 לירות הכוללות גם הוצאות מישרד, חשמל ואדמיניסטראציה.

הוצאות ייצור זוג־מינסיים ליצרן המקפיד על האיכות — 61.25 לירות. למשתמש בבד לא־אמיתי יבוא — 47.97 לירות. למשתמש בד תוצרת־הארץ — 43.25 לירות. המיכנסיים נמכרים לבוטיק לרוב במחיר של 95 לירות. ההפרש הוא הרווח־ברוטו של היצרן. הבוטיק מוכר ב־150 לירות לערך. הרווח של הבוטיק הוא 55 לירות לפני ההוצאות. הרווח של היצרן הוא לאחר ניכוי הוצאות, והוא נע בין 33.75 לירות לזוג ליצרן בעל איכות, ל־47.03 לירות לזוג למשתמש בבד לא־אמיתי יבוא, ורווח של 51.75 לירות למשתמש בבד מקומי.

עיסקה סיבובית

ב„כלל"

בעוד קונצרן „כלל" מודיע בגאווה על הצלחתו במכירת אמיסיה בת 5 מיליון דולר לזרים, מתברר עתה כי חלק מעיסקת־מכר זו של האמיסיה הוא עיסקה סיבובית רגילה.

קבוצת „משקיעי־ישראל" של **סם רוטברג** ו**שמעון הורן** החזיקה ב־20% ממניות מיפעל „כיתן־דימונה". קונצרן „כלל", שהוא גם בעל „טכססטיל בית־שאן־נצרת", רצה לקנות את חלקם, אבל לא היה מוכן לשלם בכסף טוב אלא במניות אחרות. היכן יש מניות בסכום הדרוש של 9 מיליון לירות, שזהו שווי המניות ב„כיתן"?

המקור היחידי הוא האמיסיה של 5 מיליון דולר איגרות חוב שהוציאה „כלל".

אבל אמיסיה זו, לפי תנאיה, מותרת רק למכירה ממש תמורת כסף, ואסור למכרה נגד מניות אחרות. כיצד פתרו את הסבך? פשוט מאד.

„משקיעי־ישראל" מכרו את חלקם ב„כיתן־דימונה" ל„כלל", תמורת 9 מיליון לירות. כיוון שהם משקיעי־חוץ, המירו את הלירות בדולרים, וקנו בדולרים אלה איגרות־חוב מן האמיסיה החדשה של „כלל". הם קיבלו איגרות־חוב בערך ב־1.5 מיליון דולר, וכך הכל רשום כחוק וכדין, והציבור סבור ש„כלל" באמת מכרה איגרות־חוב תמורת 5 מיליון דולר.

1.1 מיליון

במיסעדה חדשה

מיסעדת „מראקש," לשעבר של מישפחת **אבוטבול** הידועה, נמכרה לקבוצה בראשות **דני לרנר**, בעל ה„דראגסטור" בתל־אביב. קבוצת־לרנר תשקיע ברכישה ובשיפוצים כ־1.1 מיליון לירות. המקום ימשיך להיות מיסעדה, אך מטיפוס חדש לגמרי. לרנר חזר זה־עתה ממסע באירופה עם הארכיטקט **צבי זילברשטיין**, לבחינת רעיונות לצורך המיסעדה החדשה.

מיכלית חדשה

לרפפורט

הבנקאי ובונה־האוניות היהודי מז'נבה, **ברוך** („ברוס") **רפפורט**, חונך בימים אלה מיכלית־ענק באוסאקה, יפאן. זוהי מיכלית נוספת בסידרת המיכליות שרפפורט בונה עבור ממשלה בעלת אוצרות־נפט גדולים.

רפפורט נחשב כאחד המבוססים והגדולים באנשי־העסקים בשווייץ, מפתח את הבנק שרכש („בנק הספנות") למכשיר פיננסי חזק. להשקת המיכלית באוסאקה הזמין רפפורט אורחים מכל העולם, וגם מישראל, ביניהם השחקן **חיים טופול** ורעייתו **גליה**.

מכתבים

(המשך מעמוד 6)
10 מיליארד ל״י. המבין יבין! הציבור לא ילקק דבש.

כאן המקום לציין, שכל אשר נעשה מאז קום המדינה, לרבות מחדלים, קשורים בקשר אמיץ לשיטת הניהול של מיפלגה אחת בלבד בגין שילטונה. כך שאותה מיפלגה אינה יכולה להסתתר מאחרי תקציבי ובעיות ביטחון, מחדלים וחוסר־מעש. ולהטילם על מיפלגה אחרת.

דיבורים על מוסר עבודה, ייעול, פיריון־עבודה, אזרחות טובה וכו׳, לא יעזרו. יש לפעול במעש לשינויי תכנים ומיסגרות כפי שעשה בן־גוריון המנוח. כמו שינוי שיטת בחירות, ביטול מימון מיפלגות, הסרת נגע השיריון במיפלגות, ועדת בן־שחר, שוק אירופאי, יצירת אקלים נוח ל־משקיעים, סטאטוס הולם לעובד מיגיע־כפיו והעדפתו על העובד בשירותים, ייעול השירותים במיגזר הציבורי. ומצד שני, הוכחה חותכת ועיקבית ליחידים ולקבוצות שהאלימות אינה משתלמת. ועוד כיוצא באלה.

מיפלגת השלטון זקוקה מיידית להש־תלת לב ומוח חדשים. שולטים בה פקידים ולא מנהיגים. המיפלגה דועכת מבחירות לבחירות. אדרבא, יגלו אומץ לב, יתפטרו, יבקשו אמון הציבור בבחירות חדשות על נושא עיצוב דמותה של ישראל עד ל־שנות אלפיים בתחומי פנים, חברה וכל־כלה.

ברוך אלון, פתח־תיקווה

הליגה כן פועלת

ברצוני להגיב על מיכתבו של אלכס מסיס (העולם הזה 1988) מניו־יורק, על אי־תגובתה כביכול של הליגה להגנה יהודית על פעילותיה של המיפלגה הנאצית ב־קליפורניה.

אני מתגורר בלוס־אנג׳לס, קליפורניה, זה כשש שנים. ואף־על־פי שבדרך־כלל אני מתנגד מכל־וכל לדרכה של הליגה, אני יכול להעיד כי לזכותה פעולות רבות נגד המיפלגה הנאצית והמטה שלה באל־מונטי, שהיא עיר שכנה ללוס־אנג׳לס.

הרבה מחברי הליגה נאסרו בגלל הפגנות אלימות נגד חברי המיפלגה הנאצית, ולא פעם התריעו מנהיגי הליגה ברדיו, בעיתונות ובטלוויזיה על הסכנה ששמה המיפלגה הנאצית.

ואם בזמן האחרון אין שומעים הרבה על פעולות כאלה מצד הליגה, הרי זה רק בגלל העובדה שהליגה להגנה יהודית ב־איזור לוס־אנג׳לס שבקה, למעשה, חיים לפני כשנה־שנתיים, בגלל חוסר־תקציב.

רפי כהן, לוס־אנג׳לס

טעות לעולם צודקת

שהצעה כזאת תועלה בישיבת ה־הנהלה ואף תתקבל החלטה הטובעת את השר הרביעי, אך מצמרת המפ־ד״ל נודע, כי איש מראשיה אינו מתייחס ברצינות לתביעה זו.

הארץ, 17.10.75

אהרונה רגב, תל־אביב

● פרטי! סטודנטים הציוניים ונחמדים שנשבר להם ממועדוני הסטודנטים המגוזות והקפטריות מקימים חברה סגי־רה. אם את בחורה נאה ו„ה־תאים האפורים״ שבמחוך פעילים, כתבי לת.ד. 50 חוי־

הארץ, 19.9.75

יוסף דגני, ירושלים

הידיעה היכן להציב סכרים

בכתבה שעניינה המאבק על ראשות עיריית חיפה, „ירושת אלמוגי״ העולם הזה 1990) הוזכר יורש אפשרי, יוסף בלושטיין. במיסגרת ה„סימנים״ שנתתם במתרוצצים סביב הירושה ציטטתם, בהתייחס לבלושטיין הנ״ל, כי „מעולם לא כתב מישפט בלי עשרים שגיאות.״

איני יודע „חוכמת״ מי ציטטתם, אולם יודע אני כי זוהי רמה ירודה ביותר של ויכוח, גם כאשר במאבק על כיסא מתפנה עסקינן.

לייחס ליוסף בלושטיין, שבימים אלה פרש לגימלאות, אחרי שניהל את חברת־החשמל בצפון „בורות וחוסר השכלה״ — אינו רק שקר, אלא — ובעיקר — תעודת־עניות לאותו אדם שהדברים צוטטו מפיו. באין לו, כפי הנראה, „סחורה״ אחרת נגד בלושטיין, נאלץ להשתמש בנשק עלוב, נוסח „אחותך...״, ואתה לך תוכיח שאין לך כלל אחות.

איני מתומכיה של מפלגתו של בלושטיין, ולא ממריציו של בלושטיין או אחר, לכהונה זו או אחרת. ברם, הסיגנון הזה בחיים הציבוריים שלנו, פסילת אדם על־ידי רצח אופי — תופעה אשר כזו, מקוממת ביותר. וצר לי עליכם אנשי העולם הזה, שנכשלתם במעשה מגונה אשר כזה.

כמי שנזדמן לו פעם לכתוב את סיפור־חיין של יוסף בלושטיין, אני מודה: היטב חרה לי רצח־אופי שנעשה לאיש שהוא אב לילדים וסב לנכדים.

ידוע לי כי אין באמתחתו „דוקטורט״ או „פרופסורה״, כפי שאין תארים כאלה לרבים וטובים בצמרת המדינה. אך יש לו, לבלושטיין, כמו לרבים וטובים בצמרת, מכל המיפלגות, ערכים וחוכמת־חיים. אלה עמדו ליוסף בלושטיין כאשר היה במיל־חמת־השיחרור ה„מוכתר״ של שבויינו ב־ירדן שנפלו בשבי בגוש־עציון, בעיר־העתיקה ובמקומות אחרים. שבויים אלה, למאות, בחרו בבלושטיין כנציגם בפני השילטונות הירדניים.

במשך למעלה משתי עשרות שנים, בחרו אלפי עובדים בחברת־החשמל, ביוסף בלו־שטיין כנציגם. בלושטיין, כמפקד בהגנה, ניהל בהצלחה מו״מ עם כנופיות ערביות, והציל במו״מ שניהל בחוכמה ובתבונה, נפשות רבים מבני עמנו.

אפשר להתווכח אם יש לבלושטיין, ול־מועמדים אחרים, התכונות הדרושות ל־ניהול עירייה. זהו ויכוח לגיטימי. אולם, גם בוויכוח נוקב, גם בתככנות, יש להציב סכרים בנקודה מסויימת.

צבי טל, חיפה

● לטעות — ממידות האנוש; להודות בטעות — ממידות האל. הסליחה עם מר בלושטיין והתודה לקורא טל.

השיטה של אשדוד

אני די מתפלא על אותו כתב של העולם הזה, שריאיין את יהושע פרץ (העולם הזה 1990) בעיקבות פסק־הדין שנגזר נג־דו, על סגירת נמל־אשדוד.

במהלך הראיון טען מלך הנמל, בשיא התמימות, שלמעשה הוא אדם עדין־נפש, ולא מה שהוא נראה כלפי חוץ. על כך חייב היה כתב העולם הזה, בהתאם ל־סיסמת־הקרב של העיתון, לשאול את הוד־מלכותו מנהיג־הפועלים המיתמם:

איך זה קורה שאדם עדין־נפש כמוהו צועק לאנשיו, לאחר מתן פסק־הדין (כפי שנמסר בעיתונות): „אם יכניסו אותי ליום אחד לבית־סוהר, תשרפו את אשדוד!״?

בכלל, מעניין לדעת, האם יהושע פרץ חושב שהשיטה הזו טובה רק לאשדוד, או שהוא ממליץ להשתמש בה גם בשאר ערי ישראל?

עמיעד שלח, ירושלים

למפעל תעשיתי גדול בסביבות רחובות
דרוש
סגן מוהל חשבונות ראשי
דרישות התפקיד:
1. השכלה מקצועית בהנהלת חשבונות ברמה של מדופלמים

מודעה בידיעות אחרונות, 17.10.75
ברוך רותם, ירושלים

הם הבטיחו
לנו משכנתא כפולה
ועוד אמרו תודה
תכנית החסכון "עוז דירה"

הבנק הבינלאומי הראשון
סניף ראשי: שד. רוטשילד 39 ת"א טל. 293251

הזהרו מחיקויים!!
חזיות HUIT 8
הגיע משלוח של 4 צבעים נוספים
בלי תפר ✶ מקסים ✶ סקסי ✶ בצבעים מרהיבים
עם חזיות HUIT 8 את מרגישה „בלי״

להשיג: **תל־אביב:** סלון „מלכה״, פסג׳ דיזנגוף; **ירושלים:** סלון „אביבית״, בן־יהודה 17; „שיק פריז״, בן־יהודה 1; **חיפה:** סלון „שלמה״, הרצל 36; **באר־שבע:** סלון „קליין״, קק״ל 117; **רמת־גן:** בוטיק „ארמון״, הרוא״ה 3; **פתח־תקווה:** סלון „ציפי״, חובבי ציון 36; **ראשון לציון:** סלון „קדרית״; **רחובות:** סלון „גניה״, הרצל 165; „המשביר לצרכן״ ובסלונים המובחרים.

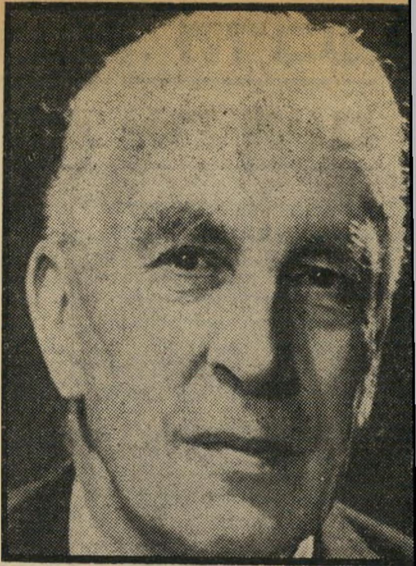

ארנולד טוינבי
עוול היסטורי

הוגה־הדיעות

שמחתי לקרוא סוף־סוף הערכה אובייקטיבית ואינטליגנטית של ההיסטוריון ארנולד טוינבי ז״ל (העולם הזה 1991).

אחרי מטר ההשמצות שהומטר על טוינבי בישראל במשך שנים, מידי אנשים בעלי מוחות מוגבלים, זה היה מעשה חשוב.

על הנוער הישראלי לדעת כי טוינבי היה הוגה־דיעות מזהיר, ונביא מבחינות רבות. נעשה לו אצלנו עוול רב.

ד״ר א. כהן, ירושלים

יהושע פרץ והחוק

עם כל הכבוד לאלי תבור, שאני בדרך־כלל מסכים לדבריו, אני מציע לו שיקרא עוד פעם את מה שהוא כתב על מישפטו של יהושע פרץ באשדוד (העולם הזה 1990) ואז יתברר לו, אולי, שמרוב התלהבות להגן על מלך הנמל, הוא בכלל לא שם לב שהוא סותר את עצמו במישפט אחד. כי כך הוא טען:

„...יהושע פרץ אינו מישפטן, אולי גם לא הבין מה שנכתב בפסק־הדין נגדו. אבל חוש־הצדק הטיבעי שלו התקומם נגד הרשעה לפי סעיף כזה, שאין לו אח־ורע בספר־החוקים.״ אם כך, אז השאלה היא: אם פרץ אינו מבין בחוק ומישפט, איך הוא יכול להתקומם נגד הרשעה לפי סעיף כזה? או שאלי תבור פשוט אשם בניסוח בלתי־מוצלח של טענותיו.

יחד עם זאת, אני בהחלט בדיעה של תבור שיש לבטל מייד את הסעיף המפגר מיספר 105, שהשאירו לנו כמזכרת הקולוניאליסטים הבריטים, ואשר לפיו אפשר להעמיד לדין כל אחד — על כל דבר.

אני מצטרף גם לטענה הצודקת, שעל ממשלת ישראל להתייחס בשיוויון גמור לכל אזרחי המדינה. ואם מגיעים ליהושע פרץ שני חודשי מאסר על הפרעת הסדר הציבורי בנמל־אשדוד, מגיע לפחות אותו דבר למתפרעי חרות וגוש־אמונים, על חסימת רחובות ירושלים.

אז שמותר להשתולל — אז לכל אחד. ואם אסור — אז לכל אחד. אין יוצאים מן הכלל!

גיל דגני, גיבעתיים

הטלוויזיה לידי הדת!

לעיתים. אני מתפלא, למה שידורי הטלוויזיה טרם עברו לידי מישרד הרבנות או הדתות. למשל, התוכנית אושפיזאי במוצאי־השבת. אפשר בהחלט לאתר ולראיין יותר צדיקים. כך גם בתוכנית מורשה.

באותו עניין אפשר להאריך גם את פסוקו של יום, שאותו חייבים לראות לפני מהדורת־החדשות המסכמת מדי־יום. ו־לאחר שזמני השידור הוארכו עד חצות, אפשר בהחלט להבהיר לציבור גם כמה דיני טהרה, שעות אחדות בכל ערב.

יעקב כהן, חיפה

הצגה לכבוד הנשיא

כשנכנס מפקח מטעם מישרד־החינוך ל־כיתה בבית־ספר עממי, מייד מתחילה המורה ללמד את השיעור הקודם, שכבר נלמד. ההשתתפות ערה, התלמידים כולם נבונים ויודעים את התורה — והמפקח יוצא מרוצה.

ומה קורה כשנשיא־המדינה עומד לבקר

(המשך בעמוד 14)

"טפחי נכון
את עור פניך
כי אין לך אחר"-
אומרת מרי קוואנט
שהכינה עבורך את
הקרם המזין
NIGHT CREAM

קרם הלילה המזין מוכן מסרכיבים טבעיים ומעניק לעורך את המזון החיוני לשמירת רעננותו. במחיר מפתיע לקרם מסוגו.

מבצע שי של מרי קוואנט:
זוהי אחת מסידרת 4 מודעות שנועדו להציג בפניך את תכשירי היופי החיוניים שלך
גזרי את המודעה. הדביקי אותה על גליון נייר יחד עם 3 מודעות נוספות שיתפרסמו בתקופה הקרובה ע״י כך יתקבל פרח מרגוית גדול שהוא סימלה של מרי קוואנט
שלחי את המודעות המודבקות למרי קוואנט ת ד. 33030 ת״א
צייני כתובתך וחקבלי לביתך שי.

MARY QUANT

מורום

האם כבר הכנת
רכבך לחורף?

רכב תקין מונע
תאונה במיוחד בחורף

הכנס עוד היום למוסך מורשה וערוך „בדיקת חורף״
תמורת תרומה ל„אילן״ בסך — 7 ל״י.
אל תשכח לבקש את תוית המבצע במוסך.
מבצע „הכן רכבך לחורף״ ימשך עד 12.12.75

עבור את החורף בשלום

משרד התחבורה · המועצה הלאומית למניעת תאונות · איגוד המוסכים בישראל

בארץ זבת חלב ודבש, הדבש
הוא בצינצנות והפרה חולבת את העם

■ אחרי שהוועדה השלישית של האו"ם קיבלה את ההחלטה שהישוותה את הציונות לגזענות, קם הנציג האמריקאי הראשי, **דניאל מויניהאן**, באופן דרמאתי, וחיבק את הנציג הישראלי הראשי, **חיים הרצוג**. דיפלומטים רבים סברו, כי שני הנציגים הפריזו במיקצת בהפגנה רגשנית זו. אולם לשר־החוץ לשעבר, **אבא אבן**, היה הסבר פשוט לכך: „אחרי הכל, שניהם אירים!" מויניהאן הוא אמריקאי ממוצא אירי, ויש לו שם אירי מובהק, ואילו הרצוג נולד בבירת אירלנד, דאבלין, שם כיהן אביו כרב־ראשי. האירים ידועים כעם רגשני.

■ סיפור משעשע ביותר על אופייה של **גולדה מאיר** מספר בכל הזדמנות העיתונאי האמריקאי־הבלגי **ארנו דה־בורשגרייב**, מעורכי השבועון ניוזוויק. בראשית 1972 העניקה לו גולדה ראיון מפורט, בו הסבירה לו שלא ייתכן שלום מפני שנשיא מצרים, **אנוואר אל־סאדאת**, אינו מוכן לשלום בשום תנאי. אחרי הראיון, ולפני פירסומו, הודיע סאדאת למתווך האו"ם, **גונאר יארינג**, שהוא מוכן לשלום בתנאי שישראל תיסוג לגבול הבינלאומי בין ארץ־ישראל ומצריים. גולדה שלחת שליח בהול אל דה־בורשגרייב, תבעה להשמיט את הקטע על סאדאת מהראיון — וביססה את אי־אמונתה בשלום על טענות אחרות.

■ במיסדרונות הכנסת התלוצצו השבוע, כי ח"כ המערך, **צבי גרשוני**, עומד לשנות את שם מישפחתו **לשילחוני**. הסיבה: הווטו שהעמיד שר־החוץ **יגאל אלון** על החלטת סיעת המערך לשגר את גרשוני כנציגה במישלחת לאמריקה. אלון הודיע, כי הוא מעדיף שאיש מחברי־המערך לא ישתתף במישלחת ובילבד שגרשוני, שלדעתו אינו מתאים לתפקיד זה, לא ייסע.

■ מה הטריד את שר־הביטחון **שימעון פרס** יותר מכל דבר אחר, בעת ביקור שערך לרגל הבחירות למועצות הכפריות בגדה המערבית? מסתבר, כי פרס הפך לוחם למען מתן שיוויון־זכויות לנשים. בכל קלפי שבה ביקר, ניגש שר־הביטחון מתושב אחד למישהו ושאל מדוע אין מאפשרים לנשים להשתתף בבחירות. התושבים, מוכתרי כפרים ופלחים, השיבו כי הם מתנגדים לשיתוף נשים בבחירות. לבסוף נמצא ערבי אחד שאמר, כי אין לו כל התנגדות שנשים תבחרנה, אך הוא ידע לספר, כי בכל כפרי האיזור, הוא היחידי המחזיק בדיעה זו.

■ מה למזכ"ל ההסתדרות האשכנזי, **ירוחם משל**, ולקונגרס העולמי של יוצאי צפון־אפריקה? זאת גילה משל עצמו, בעת שהתארח בשבוע שעבר בקונגרס. הוא סיפר, כי בן־אחותו נשא צעירה ממוצא צפון־אפריקאי, ואילו בתה של אותה אחות נשואה ליוצא־סוריה.

■ באותה הזדמנות טען משל, כי התחביב הלאומי בישראל הוא נשיאת נאומים: „אם היינו יכולים לייצא נאומים לחו"ל, היינו היום המדינה העשירה ביותר בעולם!"

■ משל הוכיח הלכה־למעשה את גירסתו בעניין התחביב הלאומי, כשהאריך בדבריו ואמר: „אין אפשרות לקרוא לדין־תורה את משה רבנו, שהבטיח לנו ארץ זבת חלב־ודבש. הדבש שהוא הבטיח נמצא בצינצנות של תנובה, והוא עולה די ביוקר. והחלב — במקום לחלוב את הפרה, היא חולבת אותנו."

■ על שלמה המלך אמר משל: „הוא השאיר לנו קצת נחושת, ברוב חסדו. אז כל מחירי חומרי־הגלם בעולם נמצאים בעלייה, ואילו מחיר הנחושת — בירידה."

■ משל סיים באומרו: „שאלתי איש־תורה למה אנחנו מדברים כל־כך הרבה ולא שומעים. והוא השיב לי: בתורה כתוב שמע ישראל **ולא** דבר ישראל. אילו היה כתוב דבר ישראל, היינו לבטח שומעים."

■ במיסדרונות עיריית תל־אביב מתלוצצים, כי ראש־העיריה **שלמה** („צ'יצ'") **להט** עומד לדרוש משר־האוצר, **יהושע רבינוביץ**, כי ישלם את חובותיה של תל־אביב, תמורת העובדה, שתושבי העיר הפכו אותו לשר־האוצר. כזכור הפסיד רבינוביץ, נציג המערך,

היינקה זודהוף

אשתו של ניספח־העיתונות בשגרירות הגרמנית בתל־אביב, ד"ר יורגן זודהוף, נחשבת בחוגים המדיניים כ„מיס דיפלומט" — מלכת־היופי של המושבה הדיפלומטית בישראל. השבוע בלטה בחליפת מקטיפת תכלת־מעושן במסיבת החג הלאומי האוסטרי בהרצליה־פיתוח (ראה במדינה). לידה: בריגטה, אשתו של היועץ המדיני בשגרירות הגרמנית, הלמוט רוקריגל. בעלה (בתמונה משמאל למעלה) הצטלם עם דיפלומטית גרמנית אחרת, הלגה, אשתו של הניספח הלמוט יוכום. בין אורחי המסיבה, שמשכה אליה מאות יוצאי־אוסטריה, דיפלומטים ופקידים בכירים, בלטו יוסי ידין (למטה מימין), הרב הצבאי הראשי מרדכי פירון (למטה משמאל) שנתגלה כווינאי, ומזכירת השגרירות האוסטרית (למטה באמצע) בריגיטה הררי, הנשואה לישראלי.

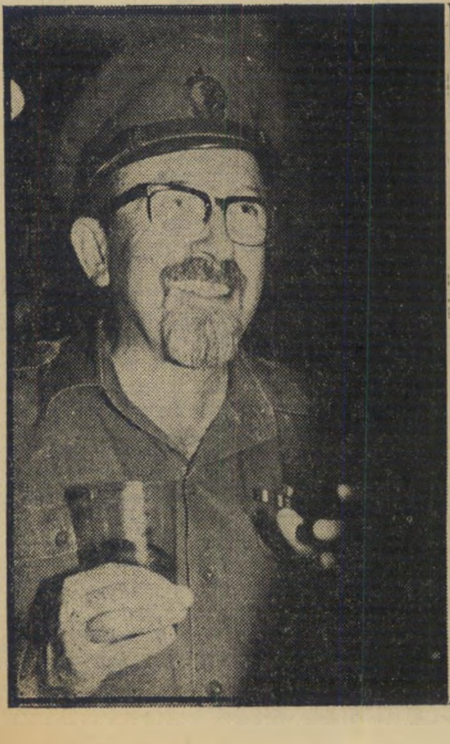

לאנשים הנכונים

777
ברנדי
בינלאומי

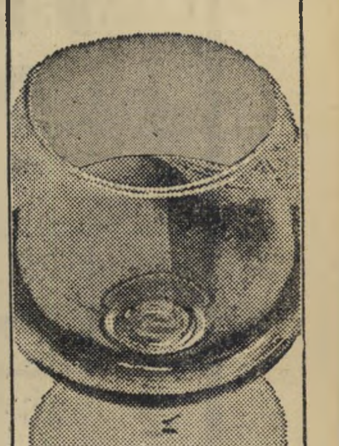

כרמל
מזרחי
מיקבי ראשון לציון
וזכרון יעקב

אנשים

לצ'יצ', נציג הליכוד, בבחירות האחרונות לעיריה, מה שפילס את דרכו לממשלה.

■ עוד יודעים לספר בעיריה, כי המיליונר שבאופנה, **שמואל־סמי שרון־פלאטו**, הבטיח לצ'יצ' תרומה בסך 15 מיליון לירות לנטיעת גן על שם אחיו, בפארק הירקון. התנאי שהציב פלאטו, כך מספרים בעיריה, הוא כי הגן שלו יהיה גדול מגן **צ'ארלס קלור**.

■ אחרי ששגריר ישראל באוסטריה, **יצחק פטיש**, סיים את תקופת־כהונתו בווינה וחזר לקיבוצו, כפר־מסריק, הוטלה עליו מייד עבודה במיטבח הקיבוץ.

■ יו"ר הנהלת קופת־חולים, **אשר ידלין**, החליט לפני שנה להראות דוגמה אישית. הוא ויתר על המכונית מדגם פונטיאק שהועמדה לרשותו מטעם קופ"ח, הסתפק במכונית רנו 12. בשבועות האחרונים ויתר ידלין גם על הרנו, והוא הולך כל יום ברגל מביתו למישרד. אך עובדי קופת־חולים לא התרשמו מכך. הם טוענים, כי הסיבה נעוצה בכך שידלין מתגורר סמוך למישרדי קופ"ח.

■ כתום שנה להתמסדרתו של המישמר האזרחי יש למפקדו, **מולה כהן**, מי שהיה מפקד חטיבת יפתח ב־1948, דיעה ברורה על השגיאות שנעשו במישמר. אומר מולה: „בשני תחומים חטאנו — בנוער ובנשים. לא הגענו בתחומים אלה להישגים, מאחר שלא נתנו עליהם את הדעת.”

■ הפסל **יגאל תומרקין** אינו מרבה לחלק מחמאות. כשביקר בתערוכת צילומי המילחמה של העיתונאי **אורי דן**, שהתקיימה בגלרייה תוראל בתל־אביב, העיר: „מה יש לדבר — המילחמה פוטוגנית.”

■ העיתונאי **אמנון ברזילי** מכחיש, כי מכר את מכונית המיני־מיינור שלו ל**דורית מילצ'ן**, אחותו של סוכן־הנשק **ארנון מילצ'ן**, כפי שפורסם במדור זה. ברזילי אומר, כי היה מוכר את מכוניתו בשימחה לכל מי שירצה בה, אך אין לו עדיין די כסף כדי לקנות מכונית חדשה.

■ **סוזי אבן**, רעייתו של אבא אבן, עמדה בראש מיבצע הקש בדלת, מיבצע ההתרמות למען המילחמה בסרטן. במיסגרת המיבצע הסכימה הגברת אבן להתראיין אצל עיתונאים. אולם כשביקשה לראיין אותה העיתונאית **אורה שם־אור** הציבה הגברת אבן תנאי: היא מוכנה להתראיין, אם תראה את הכתבה קודם שתובא לדפוס. אורה שם־אור סירבה, בטענה: „ממתי רואים מרואיינים כתבה לפני שזו מופיעה בעיתון?” כשהבינה סוזי אבן כי שם־אור לא תראיין אותה, הסכימה לוותר על התנאי למען טובת המיבצע, כשהיא אומרת: „נו, מילא, מה לעשות, ככה זה בחיים.”

■ תושיה רבה גילתה **מיקי גוריון**, רעייתו של השחקן־במאי **ישראל גוריון**. מיקי נטלה על עצמה לארגן את הצגת־הבכורה של דקמרון מאת בוקצ'יו, שביים בעלה. הצגת־הבכורה החגיגית עמדה להתקיים ביום החמישי, בו שודרה התוכנית הראשונה של ניקוי ראש המחודש. בירור קצר מצידה של מיקי הבהיר לה, כי מרבית המוזמנים להצגה לא יגיעו, מאחר שאינם מוכנים לוותר על הצפייה בתוכנית הפופולרית. היא לא איבדה את העשתונות, דחתה את הצגת־הבכורה לשעה 11.30 בלילה, אחרי סיום התוכנית בטלוויזיה.

■ מנהלת משכית **רות דיין** אשתו־לשעבר של שר־הביטחון־לשעבר, נוהגת לספר כי בנה האמצעי, **אודי דיין**, נהג תמיד להתבייש בפירסומו של אביו וסיפר לאנשים, כי משה דיין הוא למעשה, דודו, ולא אביו. מסתבר, שאודי דיין אינו היחידי הסובל מפירסומו של אביו. בנו של אב מפורסם אחר, הסופר הסובייטי **דויד מרקיש** שאביו, **פרץ מרקיש**, הוצא להורג על־ידי סטאלין, סיפר במסיבה שנערכה לכבודו על־ידי הוצאת עם עובד כי „הדבר הגרוע ביותר בעולם הוא להיות בנו של איש גדול. קשה לי מאוד להשתחרר מצילו של אבי. כל פעם שאני עושה משהו, משווים אותי אליו.”

■ בבית־החולים מאיר בכפר־סבא התקיים טכס קריאת אחד האגפים על שמו של נשיא־הכבוד של יצרני בגדי־הנשים בארצות־הברית **לואיס סטולברג**. סטולברג, שנכח בכנס, לא איבד מחוש־ההומור שלו, למרות שאנשים חשובים מאד, כמו שר־הבריאות **ויקטור שם־טוב**, מזכ"ל ההסתדרות ירוחם משל ומ"מ יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית, **אריה דולצ'ין**, שאמורים היו להשתתף בטכס, לא הגיעו. כשהזמין מנהל בית־החולים הד"ר **עמיאל ינאי**, את ראש־עיריית כפר־סבא **יצחק גלר**, לשאת דיברי־ברכה, קרא לעבר סטולברג: „לפני שאתה מברך, אני רוצה להגיד לך שאתה בר־מזל שאתה ראש עיר כל־כך קטנה. לא הייתי מציע לך להיות במקומו של ראש־העיר שלי, **אברהם בים**. העיר ניו־יורק, שהוא עומד בראשה, צומדת לפני פשיטת־רגל.”

■ נשיא חוג יושבי אכסודוס, קברניט אל־על **אורי יופה**, הציע להנהלת החברה לחלק לעובדיה המושבתים חוברות לימי־החופש. יופה גם החליט להציע לקצין חינוך־גופני בצה"ל ריצת־בוקר חדשה לחיילים, שללא ספק תגביר את כושרם: ריצה אחרי הגנ"ד.

■ לפני מיספר שבועות אירעה ל**דניאל פאר**, מנחה תוכנית־הטלוויזיה כלבוטק, תקרית בלתי־נעימה. פאר סיפר לצופים, כי לאחרונה רבו המיקרים בהם נמצאו סוכריות מקולקלות בתוך בונבוניירות. כהוכחה פתח קופסה מהודרת, אולם כשהתרכזה המצלמה על הקופסה הסתבר, כי היא ריקה. פאר הנבוך לא הסביר אז את פשר התקלה; עבר מייד לנושא אחר. השבוע סיפר כי הקופסה נשלחה על־ידי אחד הצופים כדוגמה למיצרך הנמכר זמן רב אחרי ייצורו. אגב, באותה תוכנית הראה פאר קופסה מהודרת תוצרת־חוץ, הנמכרת במחיר של 30 לירות, והמכילה סוכריות חמוצות במחיר של מיספר אגורות. מאז שידור התוכנית הופסקה לחלוטין מכירת אותה בונבוניירה, והיבואן סיפר לפאר, כי הפסיק לייבא את המיצרך.

■ מדוע משדר מנכ"ל רשות השידור, **יצחק ליבני**, את שיחותיו החינוכיות ברדיו? הסבר פסיכולוגי לכך מצאה אשתו־לשעבר וידידתו־בהווה, **דליה רביקוביץ**: „יצחק רוצה לחנך את עצמו. אבל אין לו השפעה על עצמו. לכן הוא משדר את דבריו אל עצמו ברדיו. כשהוא שומע את זה ברדיו, זה משפיע עליו.”

■ לרגל פתיחת קורס לעיתונות באוניברסיטת חיפה, נערך שם סימפוזיון בהשתתפות יצחק ליבני, ח"כ **אהרן יריב**, ח"כ **שולמית אלוני**, פרופסור **שבח וייס רפאל בשן** ואורי אבנרי. הנושא היה: „עיתונות חופשית במדינה במצור.” התלוצץ בשן: „הנושא האמיתי הוא ,עיתונות במצור במדינה חופשית'.”

■ באותה הזדמנות סיפר יריב כי בשעתו, כשכיהן כראש אמ"ן, ניסה להעביר את הצנזורה הצבאית מאמ"ן לאגף אחר בצה"ל — אך שום אלוף אחר לא היה מעוניין לקבל תפקיד בלתי־פופולרי זה לידיו.

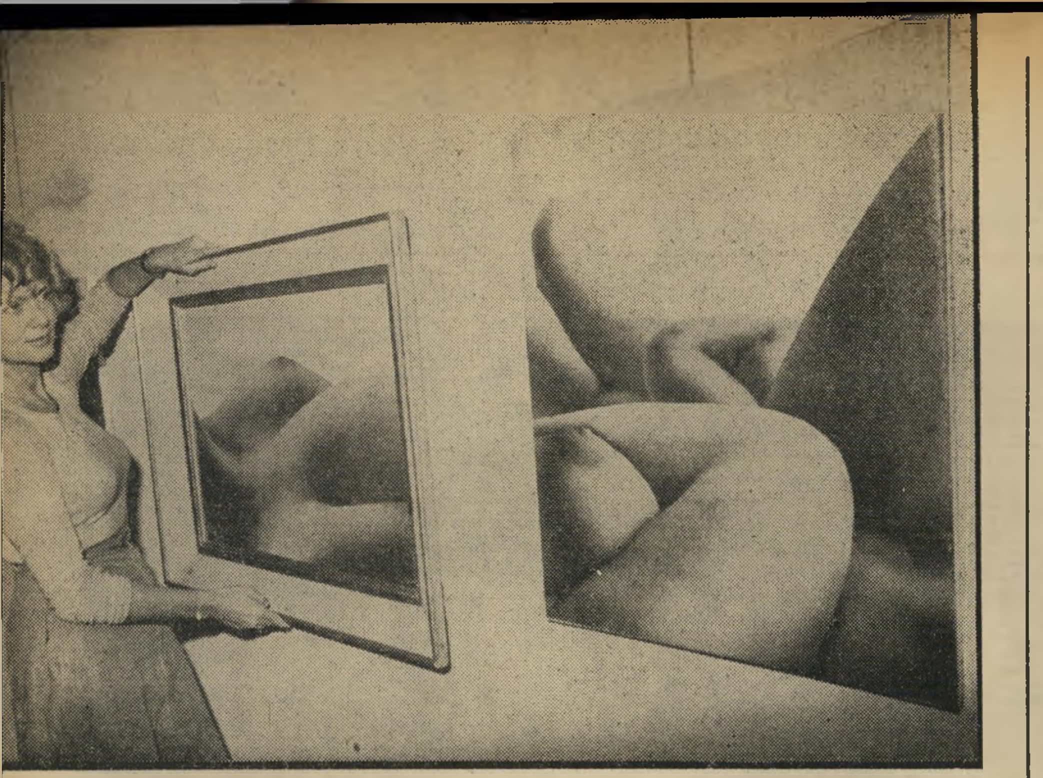

אוגו קומונדנה

צייר מפרו, מציג כעת בתל־אביב תערוכת יחיד. בעלת הגלרייה עמליה ארבל (בתמונה) גילתה את הצייר, המצייר ציורים אירוטיים של איברים נשיים, בעת ביקורה האחרון בלימה. היא נסעה בכל רחבי פרו, עד שהגיעה אל מקום מושבו במעמקי הג'ונגל. הצייר, שלא ידע בדיוק היכן נמצאת ישראל, הסכים למסור לעמליה את ציוריו, לתערוכה.

צבי הקר

האדריכל הרמת־גני, שעורר לא פעם שערוריה ציבורית, פתח את תערוכתו השביעית, בה הוא מציג מיבנים פוליאדרים, כמו זה הנראה בתמונה, שהוא דגם של מיסעדה ומועדון־צלילה אותם תיכנן. בתערוכה גם פסלים וציורים. בין האורחות בתערוכה בלטו בעלת הבוטיק הירושלמית, נחמה מוסאיוף (משמאל), ומזכירת הפקות „יותם”, כרמל רבינוביץ.

מישפחת סאמט

התקבצה השבוע יחדיו בצורה מיקרית מאד. עורך־המישנה של „הארץ”, גידעון סאמט, הלך בניגוד למינהגו למסיבה דיפלומטית — ואת מי הוא פוגש שם, בקהל הצפוף של שותי־היין, אם לא את אביו, העיתונאי הוותיק שימעון סאמט. בו במקום נערך כנס מישפחתי: גידעון סאמט (עומד מימין), בחברת אביו ואמו.

(המשך מעמוד 11)
בסדנת־טנקים? בראש־ובראשונה החיילים ממרקים ומנקים. בכך בילבד עדיין אין כל רע. הפיקוד הבכיר והזוטר מתחיל לכרכר ולפזז יממה לפני הביקור, ויום לאחריו.

אך הגרוע מכל הוא שהעבודה הרגילה נפסקת, ומתחילה ההצגה. הביקור אמור להתרחש בשעה 11. מאז בוקר אותו יום מסדרים את הטנקים כשתותחיהם זקורים קדימה. אין להזיזם ממקומם ואין לבצע עליהם כל עבודה, למען לא תיפגם ה־הצגה. עד השעה היעודה לביקור, כולם בטלים־מעבודה מאונס. כשהנשיא בושש מעט לבוא, מתחדשת העבודה — אך לא בתוך הסדנה, שהרי אין לקלקל את הסדר.

העבודה מתבצעת על טנקים הנמצאים במיגרש, תחת השמש הלוהטת, כשהשריון אף הוא אינו צונן במייוחד. לאחר הבטלה־מאונס והעבודה הבלתי־יעילה מחוץ לסדנה, נגרם פיגור בעבודה, ובגלל הצורך לעמוד במיכסות העבודה, מתמשכת העבודה אל תוך הלילה. אך בלילה הרי נעים לעבוד, מכיוון שהשמש אינה קופחת על הראשים.

מדוע צריכים הדברים להתנהל דווקא כך? הנשיא הרי בא לביקור במקום־עבודה, לא במוזיאון. העבודה יכולה היתה להימשך כרגיל, ללא מחזות מבויימים.

יצחק שביב, נתניה

תרומת־דם רדיופונית

ביום שני, ה־20 באוקטובר, במיסגרת התוכנית מישחקי־לילה בקול־ישראל, אירגנו עורכי התוכנית, זאב ענר ושמואל שי, מיבצע התרמת־דם למען מגן־דוויד־אדום. המאזינים נתבקשו לבוא לתרום מדמם,

ענר תורם דם
שידור חי

כאשר עורכי התוכנית וצוות־השידור היו בין ראשוני התורמים.

במשך הערב הגיעו לאולפני הרדיו ב־קירייה 58 תורמים, שזכו בביטוח־דם שנתי ובפרס מטעם רשות־השידור.

משה דיין, תל־אביב

● הפירסומאי משה דיין ניצח על יחסי־הציבור של המיבצע היפה.

שילשום ומחרתיים

לפני כחודשיים, בלהט הפגנות־המחאה נגד החזרת השטחים המשוחררים, נאם יגאל אלון בבית הקיבוץ־המאוחד. אנו באנו למחות נגד החזרת השטחים, ביקשנו להיכנס לאולם, אך הדבר לא ניתן לנו, בטענה שאין מקום באולם.

לאחר דין־ודברים עם קצין־מישטרה ב־מקום, הוחלט שבצאת אלון, ייתן לנו לגשת אליו. עם צאתו ניגשנו, ושאלנו אותו מיספר שאלות, אך הוא סירב להשיב ואמר שנפנה „בצינורות המקובלים". מאז עברו כחודשיים ומחצה, ואנו נדחינו פע־מים רבות. כעת נאמר לנו שנמתין עד לשובו מהולנד, ולא נקבע כל תאריך.

דבר זה נוגד את הצהרתו לפני העית־נאים אשר פורסמה במעריב. אנו עדיין מצפים לפתיחת „הצינורות המקובלים". על דברים של שילשום אי־אפשר לדבר מחרתיים.

אבי סוקולסקי, ראשון־לציון

TIME MENTHOL
מנטול
מרעננת ועדינה בכל עת ובכל עונה
תערובת אמריקאית * בטעם מנטול רענן * קינג סייז פילטר * תוצרת דובק

הנדון:

למען השם, מה קורה למדינה?

האם העסק מתפרק?

השאלות האלה נשאלות עתה מכל עבר, כימעט בכל שיחה רצינית:

האם העסק מתפרק?

האם המשק מתמוטט?

האם החברה מתפוררת?

מרירות העובדים, התמוטטות המטבע, עליית הירידה וירידת העלייה, משבר במוסר־העבודה, גילויי השחיתות, העדר המנהיגות — כל אלה, כשהם משתלבים זה בזה, יוצרים תמונה של התפרקות והתפסקרות, אווירה של דימדומים ואפלה גוברת.

פה־ושם נשמעות בפרהסיה הקריאות לדיקטאטורה, לפראנקו ישראלי, לשילטון של פאלאנגות, שיוריד לעובדים את הראש ויעשה סדר.

במקומות־העבודה גוברת ההתמרמרות, עולה מין נהם עמוק של זעם עצור, השואף להתפרץ.

אך לא יהיה בארץ „מיצעד על ירושלים" להמלכת דיקטאטור פאשיסטי, וגם לא יקומו „מועצות פועלים וחיילים". לא אלה הן הסכנות.

הסכנה היא בתהליך איטי של התרסקות פנימית, של התפרקות המערכת, של אובדן האמונה בעתיד החברה הישראלית.

■ ■ ■

השבתת „אל־על" היתה תמרור בתהליך זה. אבל היא הרבה יותר מזה: מעין מיקרו־קוסמוס של הבעייה כולה.

אפשר לומר: חברת „אל־על" היא מהדורה קטנה של מדינת־ישראל. מה שמתרחש בה, משקף את התהליכים במדינה כולה.

אין טעם להיכנס כאן שוב לסיבות המיידיות שגרמו לשביתה מסויימת זו, מס' × בסידרה. האם היתה זו פרובוקציה של ההנהלה, שהיתה זקוקה באופן דחוף לשעיר־לעזאזל כדי להעמיס עליו את כישלונותיה והפסדיה? או שמא פעלו העובדים באופן בלתי־רציונאלי, ואחזו בנשק השביתה מתוך הפקרות? אני נוטה לגירסה הראשונה, אך לא בכך טמון העיקר.

העיקר הוא שבחברה זו נוצר מצב בלתי־נסבל, כשההנהלה שונאת את עובדיה והעובדים את ההנהלה, ואולי גם זה את זה. נשבר הבסיס המשותף, התחושה שהכל יושבים במטוס אחד, למרות הבדלי האינטרסים, וכי התנהגות קיצונית מדי תביא להתרסקות המטוס.

מבחינה מכרעת זו, חברת „אל־על" מהווה בבואה נאמנה דחברוז הישראלית כולה.

■ ■ ■

כיצד נוצר מצב נפשי זה בחברת אל־על?

קל מאד לעמוד על הסיבות. הן גלויות לעין.

פועל־תחזוקה באל־על אינו עומד בתחתית טבלת־השכר בארץ. להיפך, במושגים הקיימים בישראל, הוא משתכר יפה.

אולם פועל זה מרוויח פחות — חצי או שליש — מעמיתו בארצות־הברית, בגרמניה או בצרפת, העושה אותה עבודה עצמה. גם שעה שהוא עובד עבודה מלאה ונאמנה, אין הוא יכול להרשות לעצמו רמת־מחייה שהיא מובנת מאליה לפועלי־התחזוקה במילאנו ובלונדון.

אם הוא רוצה לשלם את המשכנתה, לשלוח שני ילדים לבית־ספר תיכון, להחזיק במכונית קטנה, לרכוש לעצמו מכשירי־חשמל שונים, ולבלות חודש בשנה בחו"ל עם מישפחתו — הוא זקוק למשכורת שלמה נוספת — לפחות. גם אם יוותר על רמת־מחייה כזאת, עליו לעבוד עבודה נוספת, לקבל הכנסה שחורה כלשהי, לשלוח את אשתו לעבוד כדי „לגמור את החודש".

אבל זהו רק צד אחד של המטבע — או של חוסר־המטבע.

■ ■ ■

אפשר לבוא אל פועל זה ולהגיד לו: כאן לא אמריקה. כאן לא צרפת. אנחנו עם במצור. יש עומס של ביטרת־השיכון, חי בווילה דו־קומתית מפוארת עם כמה מיפלסים. הוא גם יודע שהרופאים הצעירים שהפגינו נגדו בשערי הכנסת ל א הפגינו נגד עמיתיהם, הרופאים המקיימים פראקטיקה שחורה עם הכנסה של חמישים אלף לירות ל ח ו ד ש, נקיות־ממס.

זהו צידו השני של המטבע.

האם עשו ראשי אל־על משהו כדי לתת דוגמה אישית לעובדיהם? האם ניסו לקצץ את הפקידות הבכירה, הלועגת מחלונות בניין־הענק ממוזג־האוויר בנמל־התעופה, לעובדים למטה? האם ויתרו מאות בעלי שכר־הענק על חלק משכרם, לפני שהחליטו „להקפיא (ולמעשה להוריד באופן ריאלי) את רמת־המיחייה של הפועלים?

לא. להם היה פיתרון אחר: לדפוק, לפטר, להוציא לחופשה, לנתק מגע, לדרוס, לשבור. בעלי ההכנסות הגדולות הפכו רודנים־במהדורת־כיס, מין נפוליונים...

שני ימי־מנוחה בשבוע, והיכולת החומרית לנצלם היטב לנופש ולתחביבים. חופש שנתי בעיר־קייט, גם מעבר לגבול.

בישראל, אלה הם חלומות באספמיה לפועל מיקצועי, המקבל משכורת אחת, בניכוי מס חוקי, במיסגרת הכלכלה הרישמית.

עובד כזה מקבל — בערכים נומינליים ו ר י א ל י י ם כאחד — משכורת שהיא כמחצית, או אף כשליש, מזו שמקבל עמיתו בגרמניה, בארצות־הברית, בשוודיה — למרות שתוצרתו מתחרה בשוקי העולם והארץ בתוצרתם של אלה.

תמורת שכר מחורבן ניתנת — דאיפעם — עבודה והחורבנת.

אין מנוס מכך. כי אותו עובד שואף לרמת־מיחייה, הנראית לו הוגנת — זו המוצגת לו בטלוויזיה ובסרטים כרמת עמיתיו בחו"ל. הוא מחפש לו הכנסה שחורה, ומקדיש לה את המחשבה שצריך היה להקדיש לעבודתו הרישמית. הוא עובד עבודה נוספת, מחוץ למעגלי המס.

תמונה מזעזעת: כלבי־התקפה מישטרתיים הובאו בכלובים סגורים לנמל־התעופה בן־גוריון במטרה להפעילם נגד הפועלים השובתים במיקרה של התנגשות אלימה עימם.

חזן ועלייה. צריכים להדק את החגורה. כולנו בסירה אחת. צריכים לעבוד יותר ולהוריד את רמת־המחייה.

אפשר?

לא. אי־אפשר. לא בחברת אל־על.

כי אותו פועל־תחזוקה רואה במו־עיניו, יום־יום, שכל אלה הם שקרים עלובים, דיברי התחסדות וצביעות.

פועל־התחזוקה יודע כי אל־על היא בור של שומן — לעובדיה הבכירים. ששם יש משכורות אגדתיות ורמת־מיחייה מופלגת. ששם מעניקים הטבות מעל ומתחת לשולחן, ביד רחבה ובלי חשבון. ששם שוררת הפקרות צינית, חלוקה של טובות־הנאה לאנ"שי שלומנו, ושיחוד סיטוני של עיתונאים ופוליטיקאים.

הפועלים אינם מטומטמים. הם רואים זאת. הם יודעים כי בעוד הם נדרשים להדק את חגורת־המיכנסיים, הבוסים שלהם מהדקים את חגורת־הבטיחות במחלקה הראשונה, בדרך לטיול נוסף ברחבי העולם, יחד עם השר, העיתונאים המוזמנים ושאר מלחכי־הפינכה. הם יודעים שמי שמטיף להם לצניעות ולחיסכון בדינים־של־נייר, יחד עם השר הלא־יוצלח מגבב־המליצות.

הדג המעופף מסריח מן הראש.

■ ■ ■

מכל הבחינות האלה חברת אל־על היא סמל המצב החברתי במדינה כולה.

הכל מתלוננים על מוסר־העבודה הירוד. אומרים שהפועלים עושים את מלאכתם רמייה. אף אחד לא רוצה לעבוד.

יש הגזמה רבה בהאשמות אלה, אבל בכמה וכמה סקטורים זה די נכון. שם „מוסר־העבודה" הוא ירוד. הפועלים אינם עובדים כמו עמיתיהם באירופה.

כמו עמיתיהם באירופה? תמורת מה עובדים עמיתיהם באירופה?

תמורת רמת־מיחייה, שהיא מקובלת עתה ברחבי העולם המערבי לגבי פועלים מיקצועיים העובדים באמנות: דירה מרווחת. מכונית קטנה או בינונית. הזדמנות לילדים להגיע לאוניברסיטה.

ומזנית את עבודתו הראשונה. הוא עייף. הוא ממורמר. אין לו שום חשק לייעל את העבודה. לצמצם את מיספר העובדים הדרושים ליחידת־תוצרת. להגביר את המאמץ הגופני והנפשי.

הוא חושב איך לגמור את החודש, והיכן להרוויח כסף מ ח ו ץ לעבודה. הוא גם משוכנע כי בעבודה הרישמית המאומצת ביותר, אשר שכרה כפוף למס, לא יגיע לעולם למכונית, לדירה חדשה, לדברים שעליהם הוא חולם.

■ ■ ■

אל הפועל הזה באים, ומספרים לו את הסיפורים על עומס התקציב הביטחוני, הבולע 30% מן התוצר הלאומי. על המצב הרה־האסון של הכלכלה הלאומית. על הסכנות המאיימות על קיומה של מדינתנו.

כל זה נכון. לא נבדוק כאן מ ד ו ע זה כך. כרגע זהו המצב העובדתי, והפועל יודע זאת היטב.

אבל אין זה עושה עליו רושם.

מדוע?

מפני שהוא קורא בעיתון שסרסורי־

נשק ישראליים, הנהנים מחסות מישרד־הביטחון, גובים „עמלה" עבור הנשק ה־חיוני, המובא ארצה להצלת חיינו. מי־שהו מרוויח על המטוסים, הטאנקים, טיי־לי־ההוק, הציוד האלקטרוני, אשר בשמם תובעים מן העובדים שיוותרו על פריי־עמלם.

מיליונים זורמים לכיסי מעטים, סוחרים ממולחים בעלי־קשרים, קצינים ופקידים־בדימוס שידעו להסתדר למחרת שיחרורם, ואולי גם למישהם בצמרת הנוכחית. מי־ליונים שחורים זורמים לחשבונות סודיים בשווייץ. מיליונים אחרים זורמים אל ה־כלכלה השחורה בארץ.

כל עובד בארץ יודע כי קבוצה של „קבלני־עפר" הפיקה, בהשראת השילטון ובחסותו, ריווחי־ענק מבניין קו בר־לב, מבלי שתידרש לשלם עליהם מס־הכנסה. הוא יודע כי גם עתה מבוצעים ביצורים נרחבים בדרום ובצפון באמצעות קבלנים פרטיים, שאינם אלא סרסורים ובעליי־חזקה.

אם אפשר להפקיע את שכר העובדים, בצורת מיסים — מדוע אי־אפשר להפקיע ציוד־עפר, ולבצע את העבודות באמצעות צה"ל וגו־פים ממלכתיים?

הטענה הביטחונית כולה מאבדת את השפעתה, והופכת שקר שקוף, כאשר תקציב־הביטחון העצום מזין מעמד חדש של מיליונרים, סרסורים, קבלנים, סוחריי־נשק — מהם רבים שהשתייכו אך את־מול לצמרת הביטחון והמדינה.

הדימוי של „עם במצור" מושם ללעג ולקלס, כאשר במצור זה משי־מינים הישירונים.

אין גבול להשלכותיה של עובדה פשו־טה זו על כל מערכות המדינה. זהו רעל, המפעפע בעורקים הלאומיים.

■ ■ ■

מיהם אלה המטיפים לתידוק החגו־רה, להסתפקות במועט, להורדת רמת־המיחייה? המנהיגים הלאומיים.

מיהם המנהיגים הלאומיים? בחברה דמוקרטית־מיפלגתית, כחברתנו, אלה הם עסקני־מיפלגות. הם יונקים את השראתם ואת סמכותם מגופים מיפלגתיים. הם מה־ווים את הצמרת של כל המיפלגות.

הם עומדים על פלטפורמה מיפלגתית. הרמה המוסרית של פלטפורמה זו קובעת את רמתם־שלהם.

אולם הגופים המיפלגתיים המר־כזיים הם מוקדי ההסתאבות במדי־נה — מוקדים גלויים לעין הרואה ולחוטם המריח.

בעצם הימים האלה נודעה העובדה ה־מדהימה כי עסקני־המיפלגות בכנסת העלו, כימעט בהיחבא, את ההקצבות מקופת ה־מדינה למרכזי־המיפלגות ב־44%, והצמי־דו אותן — להבא — למדד־היוקר.

השפה העברית דלה מכדי למצוא הג־דרה הולמת למעשה זה. אין אף טעם לחפש.

הכנסת הפכה זה־מכבר בית־קב־רות לחיים הדמוקרטיים. האפסות האינטלקטואלית וההתנוונות המו־סרית חוגגות בה את ניצחונן הסופי.

אחת ההצגות הקבועות על במה עלו־בה זו היא המחזה הקרוי ההפקרות ביח־סי־העבודה. אחת לכמה שבועות נערך ויכוח כללי, ונבחרי־עם נזעמים עולים על הדוכן, בזה־אחר־זה, כדי לשפוך אש וגופרית על העובדים החצופים, עוכריי־ישראל, סוכני המחבלים, המחריבים את המדינה. מליצות כמו „קבוצות־לחץ", „אידי אמינים", „מבזי חוק ומישפט", „בע־לי חזקה" ו„מונופוליסטים המחזיקים את המדינה בגרון" נזרקות אנה ואנה, ככדור במיגרש כדורעף.

בין אורגיות אלה של אוננויזם דמגוגי נערכים „דיונים כלכליים", שבהם מועלה על נס הצורך להוריד את רמת־המיחייה של העם־במצור, לעקר את תוספת־היוקר או לבטלה כליל, להקפיא את חוזי־העבו־דה וכו'.

והנה, אותם „אמים עצמם אינם מוכנים להקפיא, ולא־כל־שכן להו־ריד, משהו הנוגע להם־עצמם.

כאן אין דוגמה אישית. כאן אין הסקת מסקנות אישיות. כאן שולט הכלל „חטוף ואכול". מהר, ואם אפשר — בהיחבא.

במעשה אחד זה השמיטו „יחידי־הסגו־לה" את שרידי הבסיס המוסרי מתחת לרגליהם. המלכים הם עירומים. שום בר־דעת לא יטה עוד אוזן לגיבובי מליצו־תיהם על עם־במצור והידוק־החגורה. **מבחינה מוסרית, הם מתו.**

■ ■ ■

שתי פרשות אלה — שוד תקציב־הביטחון על־ידי סוחרי־הנשק ושוד קופת־המדינה על־ידי עסקני־המיפלגות — די בהן כדי לשכנע כל עובד לפרוק עול.

אולם זהו רק הקצף שעל פני המים, קצה־הקרחון הבולט מעל לגלים.

הסיבה העיקרית להתפרקות ה־חברה והמשק טמונה בשתי מילים: ה כ ל כ ל ה ה ש ח ו ר ה.

הציבור ידע תמיד שיש בארץ טפילים למכביר. זה לא היה נורא. בכל גוף יש חיידקים, בכל חברה יש פושעים, בכל משק יש טפילים. מנסים להילחם בהם, אך יודעים כי זוהי תופעה בלתי־נמנעת.

רק בשנתיים האחרונות חדרה לתודעת הציבור ההכרה כי אין זו תופעת־לוואי שולית בילבד, אלא עובדה מרכזית בחיי המדינה.

אפשר היה לסבול כלכלה שחורה המ־גיעה למימדים של 2%, או אף 5%, של החיים הכלכליים.

אולם עתה מסתבר, כי הכל־כלה השחורה מגיעה לכדי 25%, ואולי 35%, של המשק.

במילים אחרות: אין משק ישראלי אחד, אלא שניים.

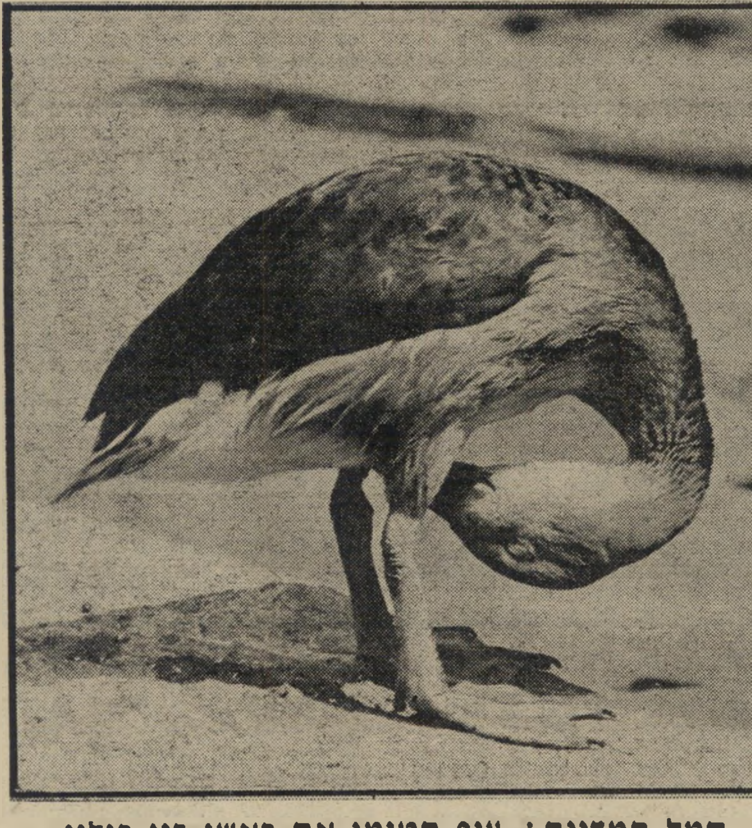

סמל המדינה: עוף הטומן את ראשו בין רגליו

וכאשר יש שני משקים — יש שני עמים, אפילו שתי מדינות.

יש מדינה אחת של עם־במצור, שה־עובדים בה מקבלים שכר זעום עבור עבודתם, ומשלמים את חלק־הארי של שכר זעום זה למדינה בצורת מיסים ישירים ועקיפים, כדי לקיים את המדינה, את הביטחון, את השירותים הסוציאליים, את המנגנונים הציבוריים המנופחים, את סוח־רי־הנשק ועסקני־המיפלגות.

ויש מדינה שנייה, שהפועלים בה מקב־לים הכנסות הגדולות פי־עשרה ופי־עש־רים משכרו של הפועל המיקצועי היצר־ני, ושאינם נתבעים לשלם מיסים כלל, או — גרוע יותר — המס שהם נתבעים לשלם הוא מגוחך.

פקיד בכיר או עסקן־מיפלגה, המקבלים משכורת זעומה, אך המקיימים על חש־בון הציבור רמת־מיחייה התואמת משכו־רת של 30 אלף לירות ברוטו בחודש. יהלומן העושה עסקים של מיליונים, ומ־שלם מס כמי שעושה עסקים של מאות ספורות. בעל חנות־לנעליים ברחוב נווה־שאנן, המרוויח 500 ל"י נקיות ליום, וה־משלם מס כאילו הרוויח 50 ל"י ליום. הירקן בשוק הרשום כמיקרה־סעד, והמר־וויח רבבות לירות בחודש. בעל־המלאכה, החי בכלל מחוץ למעגלי המס, והגובה שכר אגדתי עבור עבודה של רבע שעה. סוחר־הנשק. הקבלן הבונה מיבנה־אסור עבור לקוח שחור, מקבל כסף שחור ובו־נה באמצעות פועלים שחורים מהשטחים המוחזקים וקבלני־מישנה שחורים שאינם ידועים לשילטונות־המס. הרופא־המומחה המקבל מדי־יום עשרה לקוחות תמורת 150 ל"י לנפש, מתחת לשולחן.

המיליארדים השחורים זורמים בכלכלה השחורה, ומרוקנים מער־כם את המיליארדים הלבנים של הכלכלה הלבנה. הם מגבירים את האינפלציה הדוהרת, המרוששת עוד יותר את הציבור העובד, ששכרו הרישמי צולע באפיסת־כוחות אחר המחירים הדוהרים.

■ ■ ■

זהו הפגע, המעכיר את החיים במדי־נה. והמאכל כמו חומצה גופריתנית, כל חלקה טובה בה.

כי שתי הכלכלות, שתי החב־רות, אינן חיות על איים נפרדים. הן חיות בשכנות, והגבול ביניהן מטושטש.

היא מטושטש, מפני שפועלים רבים חיים בכלכלה הלבנה, ונותנים שם עבו־דה מחורבנת עבור שכר מחורבן, וחיים אחרי־הצהריים בכלכלה השחורה כדי ל־השלים את החסר.

בעלי־עסקים עומדים ברגל אחת בכל־כלה הלבנה, ולו רק לצורכי־הסוואה בעו־דם עומדים ברגל השנייה בכלכלה ה־שחורה.

אבל הגבול מטושטש גם מבחינה נוס־פת, המשפיעה במישרין על המוראל ה־כללי.

ישראל השחורה חיה בפרהסיה. האזרח הלבן והאזרח השחור גרים בשכנות, ורואים זה את זה.

הציבור רואה את מיסעדות־תפאר ה־מלאות, אשר אלפים סועדים בהן מדי יום. ארוחות של מאות לירות לנפש, ששוב אי־אפשר לנכות אותן מחשבון־המס. מי־הם הרבבות, היכולים להרשות זאת לעצ־מם — כשעובד נורמלי בכלכלה הלבנה, שובר את ראשו איך יקיים את בנו בבית־הספר התיכון?

מטוסי אל־על — כאשר הם טסים — מלאים עד אפס־מקום. מיהם מאות האל־פים היכולים להרשות לעצמם טיול מיש־פחתי לחו"ל — כאשר כל נסיעה כזו לאדם עולה כיום רבבת לירות ויותר?

הכבישים מלאים מכוניות חדשות. עו־בד נורמלי אינו יכול אף לחלום על רכי־שת מכונית קטנה, שאחזקתה תבלע את כל משכורתו הלבנה. על־פי ה„רפורמה" הקוסמטית האחרונה, נאלצים עובדים לשלם מס גם על נסיעותיהם החיוניות במיסגרת עבודתם. מי יכול להרשות ל־עצמו כיום לרכוש מכוניות־פאר?

ייתכן מאד כי הכלכלה השחו־רה מקיפה כיום שלוש־מאות אלף מפרנסים — כל מפרנס רביעי במדינה.

זהו מיספר סטאטיסטי יבש, שאינו עו־שה רושם. מה־גם שכל הסטאטיסטיקות חשודות אוטומטית, כאשר קיים משק שחור ענקי כזה, החי במידה רבה מחוץ לסטאטיסטיקה.

אבל וילת־הפאר החדשה, הפנטהאוז החדש, המטוס המלא, המכונית החדשה המבהיקה, מיסעדות־ה„יוקרה" היקרות — אלה בולטים לעין. הם מגלים לכל אדם ברחוב כי מחוץ למעגל־החיים שלו קיים מעגל־חיים אחר, הפועל על־פי כללים שונים לחלוטין.

■ ■ ■

העובד ההגון מתחיל לחשוב שהוא אידיוט. שכנו ממול, הצובר הון שחור, נראה לו כחכם. אשתו תדאג לספר לו זאת.

אבל העובד ההגון אינו אידיוט. הוא יודע לחבר שניים ועוד שניים. לכן הוא יודע — או חש — כי מצב זה לא יכול היה להיווצר, לולא היה קיים בארץ מימד של ש ט י פ ת מצב זה.

מעמד טפילי עצום כזה פשוט לא יכול היה להיווצר, לולא היו שו־תפים לו חלקים גדולים של הממ־סד המדיני, צמרות המיפלגות, העיתונות, העולם האקדמי — וההסתדרות.

ההסתדרות ממלאה תפקיד מייוחד בהת־פרקות החברה. חברה דמוקרטית מודר־נית אינה יכול לתפקד בלי אירגון־עוב־דים אמיתי, המייצג נאמנה את הציבור השכיר והשומר על חלקו בהכנסה הלאו־מית. ואילו ההסתדרות שלנו היא, במיק־רה הטוב ביותר, בורר בין העובדים, המ־עבידים והשילטון. במיקרה הרע ביותר היא מישטרת־עבודה, שתפקידה לשבור שביתות.

כך נשבר החישוק האחרון, שי־כול היה להחזיק את החברה הישראלית יחד.

■ ■ ■

כך אנו מגיעים אל העיקר: **כל חברה מבוססת על אמונה אילמת, המשותפת לכל חלקיה.**

אמנה זו קובעת את כללי־המישחק, את הפער המותר בין תקצה העשיר והקצה העני, את הדרכים לתיקון פנימי, את גבולות המאבקים על אינטרסים.

אמנה זו מחייבת אימון הדדי מינימאלי. הרגשה ש„כולנו בסירה אחת", אמון כל־שהו בשילטון ובכלי־התקשורת.

במדינת ישראל הוכתה ונשברת אמנה זו. עובדות־החיים מפריכות אותה.

זוהי ה„התפוררות" שכולנו חשים בה כמעורפל, שכה רבים מדברים עליה, מבלי לדעת למה בדיוק הם מתכוונים.

■ ■ ■

אין תהליך מסוכן יותר לעתיד המ־דינה. לעומתו, כל הסכנות האורבות מבחוץ הן כאין וכאפס.

דיבורים לא יעצרו את התהליך. מלי־צות לא יסתמו את הבקיעים בחומה המת־פוררת.

ד ר ו ש ה א מ נ ה ח ד ש ה.

דרושה רפורמה אמיתית, החודרת אל שורשי הבעיות ויוצרת מציאות חברתית־כלכלית־מוסרית חדשה.

שום אספירין לא יעזור. יש לנתח את הסרטן — לפני שיהרוג אותנו.

מאת אורי אבנרי

במדינה

העם

ארזי הלבנון ואלוני שכם

מהו הלקח האמיתי
של מאורעות הלבנון?

הבעיות הפנימיות של המדינה הטילו צל כבד על מצב־הרוח של האדם בישראל. אך עיקר תשומת־ליבו הופנתה תשבוע צפונה, אל המאורעות בלבנון.

מהו לקח המאורעות האלה?

התעמולה הרישמית הדגישה נושא אחד: מילחמת־האזרחים בארץ הארזים מוכיחה, כי אין ממש בסיסמה הפלסטינית הנושנה על הקמת „מדינה דמוקרטית רב־עדתית, שבה יחיו זה בצד זה מוסלמים, נוצרים ויהודים.”

מאחר שממילא לא התייחס איש ברצינות לסיסמה זו, שנוצרה לצורכי תעמולה בילבד, לא היה חדש בלקח זה.

„לבנון השלמה”. אבל היה טמון במאורעות לקח חשוב ואקטואלי הרבה יותר — ועליו לא עמד איש בישראל.

כאשר קמה מדינת לבנון, במילחמת־העולם השנייה, היתה המגמה להקים מדינה של העדות הנוצריות, בנפרד מסוריה המוסלמית.

בפני הצרפתים והעסקנים הלבנוניים עמדה הברירה: להקים „לבנון קטנה”, שתכלול את האיזורים הנוצריים בילבד, או „לבנון גדולה”, שתכלול גם איזורים מוסלמים נרחבים.

הייצר־הרע גבר על התבונה, וקמה לבנון „גדולה”. כמחצית תושביה היו מוסלמים — ובעיקבות הילודה המוסלמית, הרבה יותר, נוצר בה רוב מוסלמי. כל בעיות לבנון (ראה איגרת העורך, עמוד 6) צמחו על רקע זה.

כיום ברור שהיתה זו טעות קטלנית. אילו קמה לבנון קטנה, נוצרית־הומוגנית, היו סיכוייה לתחזיק מעמד גדולים לאין־שיעור.

הלקח לגבי ישראל — ברור. „לבנון הגדולה” מקבילה ל„ארץ־ישראל השלמה”, מדינה דו־לאומית בעלת מיעוט ערבי בן 35%, שיגדל במהרה באמצעות הילודה. „לבנון הקטנה” מקבילה לישראל בגבולותיה הקודמים.

התרופה גרועה מתמחלה. הלקח השני, חשוב גם הוא.

לבנון לא היתה מתמוטטת בצורה כזו, לולא הפעולות התכופות של צה״ל בשיטחה, שעירערו את המימשל והרסו את יוקרת הצבא.

כיום ברור כי איש מאותם שנתנו את הפקודות לפעולות אלה, לא נתן מראש את דעתו על תוצאה מדינית צפוייה זו, שהיא חמורה הרבה יותר מאשר המיטרד של חדירות הפידאיון. ה„תרופה” היתה גרועה הרבה יותר מאשר ה„מחלה” שאותה היא באה לרפא.

השטחים המוחזקים

כסילים ומלאכים

רבין תיכנן, אך
פרס נאם — ורעיון
זהיר נקטל באיבו

„במקום שמלאכים חוששים לדרוך, הכסיל רץ קדימה!” אומר פיתגם אנגלי. בימים האחרונים הדגים זאת שימעון פרס שוב.

כי פרס אינו יכול לשתוק. ובשטף דיבורו, הוא מסוגל להטביע רעיונות טובים רבים.

מאוחר מדי. הרעיון התגבש בהדרגה, זכה בבירכתו של יצחק רבין. עיקרו: להעביר את העניינים הפנימיים של אוכלוסיית הגדה המערבית — כגון חינוך, רפואה והקלאות — לידי מנכ״לים ערביים מקומיים.

היה ברור מראש כי הצלחת הרעיון מוטלת בספק חמור. הממשלה תחמיצה את ההזדמנות להקים בשטחים המוחזקים מינהל פלסטיני אשר יכול להוות אלטרנטיבה לאש״ף. בשנים 1967 עד 1972, היו עסקני הגדה מוכנים לכך. אך בזה־אחר־זה פסלו לוי אשכול, משה דיין וגולדה מאיר את ההצעה הזאת*.

בינתיים חלף הזמן, ומעמדו של אש״ף התבצר היטב.

בשטחים המוחזקים עברה האוכלוסיה כולה לצד אש״ף. הצלחות אש״ף בעולם, והשינאה הגוברת למלך חוסיין מאז „ספטמבר השחור” של 1970, חיזקו אהדה זו.

משום כך ברור לגמרי כי שום ערבי מקומי לא יעז לקבל על עצמו תפקיד של מנכ״ל בשטחים המוחזקים, אם ייראה הדבר כחתירה תחת מעמדו של אש״ף. אין שום איש־ציבור שיהיה מוכן לכך.

כדור־פורח. בכל זאת נדמה היה לרבים בירושלים, כי יש עדיין סיכוי לעניין — בתנאי שינהגו בו זהירות מירבית. לכן הוחלט להבליט שאין לתצעה כל כוונה מדינית, וכי בעלי־התפקידים החדשים ימלאו משימה מיקצועית גרידא, ללא

(המשך בעמוד 18)

---

* שהוצעה פעמים רבות על־ידי אורי אבנרי בנאומיו בכנסת. הצעת־החלטה רישמית שהגיש אבנרי בעניין זה בכנסת, לא זכתה אלא בקולו־שלו בילבד. גם ה„יונים” במיפלגת העבודה, במפ״ם ובל״ע לא הצביעו בעדה והיא נדחתה כימעט פה־אחד.

הרדיו של סאדאת

מרת המדינה סבלת השבוע מהתקפה חמורה של סכיזופרניה. אישיותה היתה מפוצלת לחלוטין.

מחצית אחת של ליבה שאפה להצלחת ביקורו של אנוואר אל־סאדאת בארצות־הברית. כי כל הקו המדיני שהוביל להסדר־הביניים בסיני נובע מן התיקווה שסאדאת יתקרב לאמריקאים, יגרש את הסובייטים מן המרחב, ישתלב במערכותיו של „ידידי הנרי” קיסינג׳ר, ויגיע להסדר עם ישראל.

המחצית השנייה של אותו לב שאפה למטרה הפוכה בדיוק: שסאדאת ייכשל לחלוטין באמריקה, שיקומם נגדו את דעת־הקהל האמריקאית, ושכל ההתקרבות המצרית־אמריקאית תתפוצץ.

פצצות בקאהיר

צרה היא שהיו אלה שני חצאים בלתי־שווים.

החצי הראשון היה חדש לגמרי, הססני ומלא־פיקפוקים. בעליו, ובעיקר יצחק רבין, אומנם החליטו להמר על הקלף של מיתון מצריים והרחקתה מברית־המועצות. אבל כל ההשלכות הנובעות מכך הן חדשות, בלתי־מקובלות בישראל ובלתי־מעוגנות בתפיסה ישראלית כוללת ושיטתית. מבחינה ציבורית היא תלוייה, למעשה, על בלימה.

החצי השני, לעומת זאת, הוא ותיק ומנוסה מאוד. מאז קום המדינה ועד לפני שנתיים, היה זה היעד מס׳ 1 של מדיניות־החוץ הישראלית: למנוע בכל מחיר התקרבות אמריקאית־מצרית.

למען המטרה הזאת הוטל ביוני 1954 על רשת־הריגול הישראלית במצריים לחבל במוסדות אמריקאיים בקאהיר ובאלכסנדריה, כדי לפוצץ את הידידות החדשה שנוצרה אז בין המיסטר המצרי החדש ובין שר־החוץ האמריקאי, ג׳ון־פוסטר דאלס. כאשר אכן התפוצצה ידידות זו, וארצות־הברית ביטלה את הצעתה לממן את הקמת הסכר הגבוה באסואן, נשמה ממשלת ישראל לרווחה.

התוצאה היא כבר נחלת־ההיסטוריה: מצריים הזדיינה בנשק סובייטי, פרצה מילחמת־קדש ולאחר־מכן מילחמת ששת־הימים. ברית־המועצות חדרה למרחב וכימעט השתלטה עליו.

עתה, עם גירוש הסובייטים ממצריים וכינון יחסי סאדאת־קיסינג׳ר, התהפך הגלגל.

נקמת פושטי־הרגל

כשיו משמשות שתי המגמות הישראליות בעירבוביה, ומונעות כל מדיניות ברורה ושיטתית. השבוע, בעת ביקור סאדאת באמריקה, בלט הדבר מדי־יום־ביומו.

ממשלת ישראל לא רצתה לפעול נגד הביקור. היא חששה שהדבר ירגיז את המימשל האמריקאי, המייחס לביקור זה עדיפות עליונה, ומבליט אותו כניצחון אמריקאי כביר. ואכן, סילוק הסובייטים ממצריים הוא ניצחון אמריקאי סנסציוני, בעל חשיבות גלובלית.

מאידך, לא יכלה הממשלה גם לעמוד מנגד, כאשר נפתחה על סאדאת התקפה יהודית ספונטאנית.

הדבר החל ערב הביקור, כאשר הורה סאדאת לנציגיו באו״מ לתמוך בהחלטה הקובעת כי הציונות היא תורה גזענית. בכך הביע סאדאת רק השקפה המשותפת לכל העולם הערבי, ושהוא עצמו דוגל בה לא פחות מעמיתיו.

העניין נוצל מייד על־ידי ראש־העירייה היהודי של ניו־יורק, אברהם בים, שהודיע כי יחרים את ביקור סאדאת. לבים היו כמה סיבות פוליטיות טובות:

- למצוא חן בעיני מיליוני היהודים בניו־יורק, בוחריו הנאמנים, בייחוד אחרי שנחל כישלון חסר־תקדים בניהול העיר ניו־יורק. בים אחראי לפשיטת־הרגל של העיר יותר מכל אדם אחר, מאחר שניהל את המשק הכספי של העיר במשך שנים, עוד לפני שנבחר כראש־העירייה.
- להתנקם בנשיא ג׳ראלד פורד, שהכריז עליו מילחמה, והמונע כימעט בכוח הושטת כל עזרה שהיא לעיר ניו־יורק. מנוי וגמור עם פורד להביא את עיריית ניו־יורק לידי פשיטת־רגל רישמית — ובים מצא דרך לחבל בביקור סאדאת, שהוא כעת המיבצע העיקרי של פורד.

הפרשה הביכה את ממשלת ישראל, גרמה לסיכסוך נרגז בין חיים הרצוג בניו־יורק ושימחה דיניץ בוושינגטון, ולהאשמות כי ממשלת ישראל דואגת למדינה ולציונות פחות מאשר ראש עיריית ניו־יורק.

„ההערה האנטי־שמית”

פרק השני התחיל כאשר עמד סאדאת מול העיתונות האמריקאית המקובצת.

מסיבת־עיתונאים כזו היא מיבחן חמור גם לפוליטיקאי אמריקאי משופשף. מטרתם העיקרית של רוב העיתונאים היא להביך ולהכשיל את האורח, כדי לזכות ביוקרה ובאהדה בקרב ציבור־הקוראים. גם מדינאים ישראליים הועמדו לא פעם במבוכה רבה במסיבה כזו.

מצבו של סאדאת היה חמור הרבה יותר. העיתונאים כותבים לקוראים, שרבים מהם יהודים. היה להם תמריץ כפול לגרות את האורח הערבי ולהוציאו מכליו. הם הצליחו בכך.

בתשובה על שאלה פרובוקטיבית, ואחרי היסוס של רגע, התפרץ סאדאת והשמיע הערות על יהודי מצריים ששלטו בכלכלת ארצו, ועל יהודי שסירב למכור לו רדיו מפני שהשתתף במילחמה נגד ישראל ב־1948. לגבי סאדאת היה זה, מן הסתם, וידוי אישי ספונטני — אך לאוזן היהודית צילצל הדבר כתעמולה אנטי־שמית מובהקת.

באמריקה נפתחה מערכה נגד סאדאת האנטי־שמי, ועיתוני ישראל הצטרפו למקהלה. ממשלת ישראל עמדה שוב במבוכה. הצטרפותה למסע היתה מרגיזה את פורד וקיסינג׳ר, ואי־הצטרפות היתה חושפת אותה להאשמות של פחדנות וחוסר גאווה לאומית.

„חלום אש״ף”

על רקע דומה צמחה גם התקרית השלישית.

סאדאת נשאל במסיבת־עיתונאים אם הוא תומך במצע הרישמי הישן של אש״ף, „מדינת דמוקרטית רב־עדתית” (או חילונית, לפי גירסה אחרת). היתה זאת מלכודת מחוכמת ביותר. כי לנשיא מצרי אין כל אפשרות להסתייג בפומבי מסיסמה זו, לפני שנפסלה רישמית על־ידי אש״ף עצמו. אילו עשה זאת, היה הדבר משמש נשק בידי אויביו, המאשימים אותו ממילא בבגידה בעניין הפלסטיני.

לכן אמר סאדאת שהוא תומך ברעיון. דוברו הוסיף, כי הכוונה היא שמצריים תתמוך בכל תוכנית שתוגש על־ידי אש״ף, שרק היא רשאית להחליט בשם העם הפלסטיני.

היתה זאת התשובה הפוליטית היחידה האפשרית לסאדאת במצב הנוכחי. אך היא הפכה מייד חוד־מחץ להתקפה עליו. תועמלנים יהודיים הכריזו כי הנה הוסר המסווה מעל פרצופו האמיתי של סאדאת, הרוצה בהשמדת ישראל, וכו׳ וכו׳.

היתה זו שטות גמורה. כי סאדאת עצמו הכריז פעמים רבות, גם בעת ביקורו באמריקה, שהוא חותר למדינה פלסטינית לצד ישראל. אבל מבחינה שיטחית היתה ההתקפה סבירה.

גם היא העמידה את ממשלת ישראל במצב מביך. היא שוללת מכל וכל כל מגע עם אש״ף. איך לשמור על יחס מתון כלפי סאדאת, כשזה מכריז בקולי־קולות שהוא תומך באש״ף?

למה להתפלל?

אילו לא די בצרות האלה, באה הקומדיה של אולימפוס בתעלת־סואץ.

נראה כי הממשלה לא מצאה באירופה אונייה שיש לה מיטען המייועד באמת לנמל אילת. לכן נשלחה לאילת אונייה עם מיטען של מלט, המייועד דווקא למרכז הארץ. המעבר בתעלה היה מחווה פוליטי גרידא, ועלה ביוקר.

בהגיע האונייה לפורט־סעיד, נסתבר כי חל שיבוש ישראלי טיפוסי בעניין טכני: תשלום דמי־המעבר. היה צורך בהמתנה מבישה, המצרים שמחו בגלוי על מבוכתם של הישראלים, וכך הפך גם אקט היסטורי זה לעניין די עגום.

בסוף השבוע לא ידע איש בירושלים בבירור: האם להתפלל להצלחתו של סאדאת באמריקה, או לכישלונו?

אם יש קניה טובה יותר ספר לנו.

אוטוביאנקי 903 סמ"ק דגם 1976 ‎-52.800ל"י. אומרים שקניה טובה יותר וכדאית יותר - לא קיימת. אבל לא די שמחיר האוטוביאנקי נמוך להפליא לאחר שהוצאו ממנו כל התוספות הבלתי נחוצות.

עם הרפורמה במסים צריך לראות מכונית באור חדש: היום עליך לשלם את הוצאות מכוניתך מכיסך שלך. להבטיח לעצמך מכונית חסכונית בצריכת דלק. חסכונית בחלפים. חסכונית באחזקה. קטנה - אך מרווחת. נוחה לחניה. מכונית יפה שתאהב ותהנה לנהוג בה. מכל זוית התשובה היא אוטוביאנקי.

מחיר - מחירה של אוטוביאנקי הוא הכדאי ביותר מכל המכוניות בנפח מנוע כשלה - 52.800ל"י בלבד.

צריכת דלק ואחזקה - החסכון שברכישת אוטוביאנקי אינו מסתיים במחיר גם צריכת הדלק שלה קטנה להפליא: היא צורכת 6.7 ליטר לכל 100 ק"מ. בנסיעה ממוצעת בתוך העיר. גם האחזקה וחלקי החילוף במכונית קטנה זולים יותר מאשר במכונית גדולה.

מוניטין - לא רבים יודעים זאת אבל מפעלי אוטוביאנקי שייכים לחברת פיאט. אם תביט מתחת למכסה המנוע תמצא את השם פיאט על מנוע האוטוביאנקי.

נוחות - ממדיה הקטנים לכאורה של האוטוביאנקי מאפשרים נוחות רבה לחמישה נוסעים ול־50 ק"ג מטען (או לנהג ול־300 ק"ג מטען). גם באשר לחניה - נוח ביותר למצוא לאוטוביאנקי מקום חניה בכבישים העמוסים.
באוטוביאנקי שלוש דלתות מהן דלת אחת מאחור הנפתחת כלפי מעלה. כאשר מטים את המושב האחורי קדימה - הופכת האוטוביאנקי למיני-סטיישן. מכל זוית - אוטוביאנקי.

אוטוביאנקי
שלוש דלתות

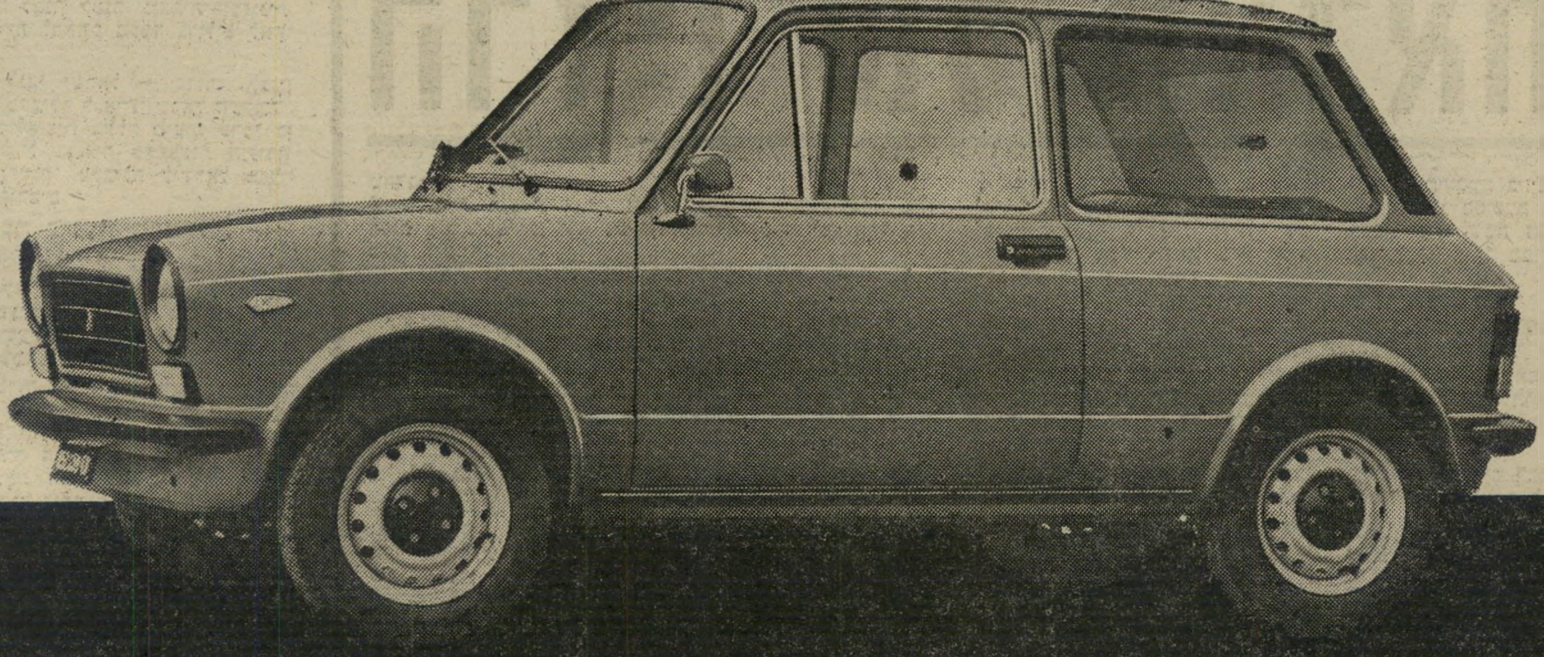

arroyo-barel

52,800.- ל"י
השווה בעצמך.

תצוגה ומכירות: **תל־אביב** – טלקאר חב' בע"מ רח' הסנגר 64, טל. 03-37538, 03-243925. **ירושלים** – א. ברקוביץ רח' יואי 3. טל 02-225522. **חיפה** – גיל רכב בע"מ רח' הסיגים 53. טל. 04-532588. **באר־שבע** – כרמלי דרך חברון, אזור התעשיה, טל. 057-77021. **נתניה** – מוסך מרכזי בע"מ. טל 053-23037. שרות: **תל־אביב** – מוסך מרכזי לנצ"יה. חולון – רח' תמוע 13, טל. 03-853891. **ירושלים** – מוסך נדעון לוי. אזור התעשיה. תלפיות. טל. 02-67555. **חיפה** – אייבי את עוריה. חוף שמן. טל. 04-660456. **באר־שבע** – כרמלי. טל. 057-77021. **נתניה** – מוסך מרכזי בע"מ. טל. 053 23037.

(המשך מעמוד 17)
כל קשר למעמדם הפוליטי של השטחים המוחזקים.

„היה ברור לנו כי כל מועמד ינסה לקבל מראש את ההסכמה של אש"ף ושל המלך חוסיין," אמר פקיד בכיר בירושלים. „חשבנו שאולי שני גורמים אלה יתנו הסכמה אילמת לכך, אם לא נעשה מזה רעש פוליטי."

אולם אי־אפשר לבצע בירושלים דברים בלי רעש. שימעון פרס לא בלם את פיו, ובהזדמנות הראשונה התחיל מרעיש עולמות סביב העניין, שאותו הציג כרעיונר שלו, כדי לזכות בכותרות בעיתונות. הוא ניפח כדור־פורח, דיבר על שילטון־עצמי בשטחים, ועל פדרציה בין ישראל והשטחים המוחזקים. זהו רעיון אווילי, אך היה בו די כדי להחשיד מראש את המועמדים שיהיו מעין קוויזלינגים של השילטון הישראלי.

פסימיות. השבוע שררה בצמרת הירושלמית פסימיות לגבי העניין כולו. הניסיונות לא הופסקו, אך בשיחות פרטיות הודו פקידים בכירים: „פרס קבר את העניין. הוא דיבר יותר מדי!"

יגאל אלון והשגרירה נסטור
נגד מי פועל צייד־הנאצים?

יחסי חוץ

חיבוק בהרצליה

השר חיבק את השגרירה, והמריבה המישפחתית הגיעה ל„האפי־אנד"

בצעדים מדודים נכנס יגאל אלון לחצר הבניין המפואר בהרצליה־פיתוח, שבו מתגוררת ד"ר יוהנה נסטור, הוד־מעלתה, השגרירה האוסטרית בישראל.* עוד קודם שהספיק לעבור את מחצית הדרך, אצה לקראתו השגרירה אפורת־השיער בכבודה־ובעצמה, והשניים התחבקו.

לא כל הנוכחים במסיבת החג הלאומי האוסטרי ידעו כי חיבוק זה מבטא יותר מאשר אדיבות דיפלומטית או מחוות אבירית. השגרירה התלהבה. עד לרגע האחרון ממש לא היתה בטוחה אם שר־החוץ הישראלי יכבד את המסיבה בנוכחותו.

כי באותו רגע של חיבוק, חוסלה תקרית דיפלומטית, שאיימה על יחסי ישראל—אוסטריה.

צייד בחסד עצמו. גרם לכל הצרות שימעון ויזנטל, איש־השואה המיקצועי בווינה, צייד־נאצים בחסד עצמו. ויזנטל אסף במרוצת השנים ארכיון גדול על משרתי הרייך השלישי — והוא משתמש בו כרצונו.

לוויזנטל אין מחסור בשונאים — ואחד מהם הוא הקאנצלר האוסטרי, ברונו קרייסקי, שגם הוא יהודי. כי קרייסקי טוען, כמו רבים אחרים בצמרת האוסטרית, שוויזנטל מנצל את שמו וארכיונו כדי לשחק בפוליטיקה האוסטרית.

באוסטריה, כמו בגרמניה המערבית השכנה, יש שלוש מיפלגות רציניות: שתיים גדולות (הסוציאליסטית והשמרנית) ואחת קטנה, החופשית. גם בקהילה היהודית בווינה, כמו במדינה כולה, שולטים הסוציאליסטים — ואילו ויזנטל, כך חושדים יריביו, מבקש להפילם כדי להשתלט על הקהילה.

קצין ס"ס. כך או אחרת, לטענת הסוציאליסטים אין ויזנטל מגלה לעולם נאצים ותיקים במיפלגה השמרנית הימנית, בעודו מוצא אותם למכביר דווקא בקרב הסוציאליסטים.

הסאה הוגדשה לא מכבר. ברונו קרייסקי התייצב שוב לבחירות, נחל ניצחון מהדהד והרכיב ממשלה חד־מיפלגתית. אך קודם לכן סברו רבים שאחרי הבחירות יצטרך להרכיב קואליציה עם המיפלגה החופשית הקטנה. מנהיג מיפלגה זו, פרידריך פטר, היה זוכה אז בתפקיד של סגן־ראש־הממשלה.

ויזנטל לא אמר מילה לפני הבחירות. אך ארבעה ימים אחריהן הטיל פצצה: פטר היה קצין בכיר בס"ס הנאצי, בחטיבה מס' 1, שהשמידה יהודים.

העובדה עצמה לא היתה חדשה. עברו של פטר בס"ס היה ידוע, נבדק על־ידי בית־המישפט, שקבע בשעתו שלא השתתף בפישעי־מילחמה. הפצצה של ויזנטל נועדה להטיל על פטר את האחריות לפשעים כאלה — ודווקא ברגע זה. רבים היו משוכנעים ששמר על פצצה זו עד למחרת הבחירות, מתוך תיקווה שאז ימנה קרייסקי את פטר כסגנו.

„זה היה מבויים". על רקע זה התפוצץ קרייסקי האימפולסיבי. הוא תקף את ויזנטל, החשיד את כוונותיו, הכריז כי ביכלל הגיע הזמן לשים קץ לצידי־הנאצים. בלהט הוויכוח אף הוסיף, כי אין שחר לטענה כאילו יהודי־העולם הם עם. היהודים מהווים אומה רק בישראל.

קביעה זו עוררה, כמובן, את זעמם של הציונים, ואיימה לכרות תהום בין ישראל ואוסטריה. מכיוון שיש לישראל גם בלי זה די והותר צרות באירופה, נראה הדבר בירושלים כבלתי־רצוי בהחלט. אחרי הכל, יצחק רבין וברונו קרייסקי שייכים למישפחה אחת — האינטרנציונל הסוציאליסטי.

על כן, למרות הזעם, נהגה ירושלים בהתאפקות בלתי־אופיינית. אחרי ההתרגשות הראשונה נפגש השגריר הישראלי בווינה, אביגדור דגן, עם הקאנצלר. הלה חזר בו מדבריו בחצי־פה, והתקרית חוסלה.

כעבור ארבעה ימים נערך החיבוק ההפגנתי בהרצליה. השגרירה הוותיקה והנמרצת, ששירתה קודם לכן בהודו, יכלה להבריק לממשלה: הכל בסדר, השלווה חזרה ליחסי ירושלים—וינה.

ואילו דיפלומט צעיר בהרצליה התלוצץ: „הכל היה מבויים. קרייסקי אמר מה שאמר כדי להעניק מתח למסיבה הזאת. מי יודע אם יגאל אלון היה ביכלל טורח לבוא למסיבה הזאת, לולא היה צריך בהפגנה של ידידות."

* הווילה המפוארת, אחת הגדולות בהרצליה־פיתוח, נבנתה על־ידי סוחר־הבורסה האמריקאי ברני דויטש, מממן תנועות הימין הקיצוני בישראל. הוא החליט למכרה אחרי שחלק מעסקיו התמוטט.

טוטו
ספורט־טוטו
השבוע עלה
מינימום הפרס הראשון
ל־750.000 ל"י
(כולל העברה)
*
מינימום כלל הפרסים
מיליון ורבע ל"י
*
יום ה' — המועד האחרון
למסירת הטפסים.
עשה לך מנהג קבוע־
מלא טוטו בכל שבוע!
המועצה להסדר ההימורים בספורט

בטוח חיים
הראל
השקט הנפשי של

הראל חברה לבטוח בע"מ, שדרות רוטשילד 33, תל אביב. טלפון: 8-421 92

האם עוזב ייצור הכפיר?

בתחילת שנת 1973 החליט שר־הביטחון דאז, משה דיין, כי הגיעה השעה לשים קץ למה שקורה בתעשייה האווירית, ולהחליף את ההנהלה המכהנת בה ללא שינוי מזה 20 שנה. להחלטת השר תרמו תלונות חוזרות ונישנות של חיל־האוויר, שטען כי תפקידה הראשון־במעלה של התעשייה האווירית הוא לדאוג למטוסיו, ורק אחר־כך לשחק בערבות ובקומודורים.

כדי להבטיח את תוכניתו, החליט דיין למנות את מרדכי („מוטי") הוד, מפקד חיל־האוויר לשעבר, כיושב־ראש מועצת־המנהלים של התעשייה האווירית, במקומו של עורך־הדין מיכאל פירון. היה ברור כי המנכ"ל, אל שווימר, לא יישאר בתפקידו במיקרה כזה, ואולי יפרוש עימו גם מישנהו, אשר בן־יוסף, ואז ניתן יהיה לערוך בדק־בית בתעשייה האווירית.

אולם מיכאל פירון גילה נאמנות עיקשת לאל שווימר, סירב להתפטר. פירון מונה בשעתו על־ידי ראש הממשלה המנוח לוי אשכול, כיושב־ראש התעשייה האווירית, כדי להחליש את השפעת רפ"י, ששלטה בתעשייה האווירית באמצעות בן־יוסף ושווימר. במשך הזמן קשר יחסים עם השניים, ומישרדו עשה עם התעשייה האווירית עיסקות רבות, שהכניסו כסף רב.

עתה סירב פירון ללכת, ודיין היה צריך לבחור בדרך הקשה: הדחת היושב־ראש בישיבה של מועצת־המנהלים. לשם כך היה עליו להבטיח לעצמו רוב במועצת־המנהלים. הוא פיטר ממנה את שני נאמני שמעון פרס ובן־יוסף — יצחק שפירא ושלמה שמיר, וכן קיבל את התפטרותו של מנכ"ל מיפעלי נייר חדרה, יששכר חיימוביץ. במקומם צירף למועצת־המנהלים את פנחס זוסמן, ישראל טל וחיים לסקוב.

עתה היה לו רוב, והוא חיכה לישיבה במחצית אוקטובר, כדי להדיח את מיכאל פירון ולמנות במקומו את מוטי הוד.

אולם ב־6 באוקטובר פרצה מילחמת יום־הכיפורים, שדחתה כל דבר אחר וכך, למעשה, הצילה המילחמה את פירון־שווימר־בן־יוסף. כמה ימים קודם המילחמה עוד הספיק דיין לרמוז, בישיבת מועצת־המנהלים של התעשייה האווירית, למה הוא חותר, אמר במפורש: „לא הקמנו אתכם כדי לייצא, אלא כדי לתת שירותים לצה"ל."

אחד הדברים הראשונים שעשה שמעון פרס, בהיותו שר־הביטחון היה למנות מחדש את יצחק שפירא למועצת־המנהלים, ולהכניס את אברהם בן־יוסף, אחיו של אשר בן־יוסף. אברהם הוא סמנכ"ל מישרד־הביטחון, ואשר הוא מישנהו של שווימר. פרס הוסיף גם את צבי זמיר ואשר ידלין.

שיטת־תשלומים מוזרה

מאבקו של דיין על שינוי הנהלת התעשייה האווירית, משקף את האנומאליה של גוף זה. מחד, זוהי חברה בערבון־מוגבל, מאוגדת לפי חוק־החברות, ולכאורה שולטים בה חברי מועצת־המנהלים. בכך היא נבדלת מן התעשייה הצבאית, שהיא יחידת־סמך של מערכת־הביטחון ואינה חברה עצמאית. אולם התעשייה־האווירית־לישראל אינה חברה עצמאית, שכן היא תלויה בכל דבר במישרד־הביטחון, ודבר השר הוא חוק במועצת־המנהלים. כך נוצר מצב שבו התעשייה האווירית היא חלק ממערכת־הביטחון לצורך קבלת כספים עבור מוצריה, ואינה חלק ממנה לצורכי ביקורת או ניהול כספי.

אנומאליה זו מסייעת לאי־היכולת לפקח על התעשייה האווירית מבחוץ. התעשייה עוסקת ב־75% מתקציבה בייצור ביטחוני עבור צה"ל, וביתר התקציב בייצור אזרחי. על הנייר קיימת הפרדה בין הייצור האזרחי והצבאי, אולם בפועל נעשה הייצור לרוב באותם אגפים, ומשתמשים באותם כלים לצרכים אזרחיים וצבאיים גם־יחד.

התערובת נראית מוזרה ביותר, כשבוחנים את שיטת התשלומים. השנה, למשל, מסך 1.7 מיליארד לירות תקציב כולל של התעשייה האווירית, משלם מישרד־הביטחון 1.3 מיליארד עבור ייצור עבורו. ההקצבה של מישרד־הביטחון ניתנת ב־12 תשלומים חודשיים קבועים, והיא מהווה תמורה לעבודות של התעשייה האווירית ומוצריה. מישרד־הביטחון גם אינו מחייב את התעשייה־האווירית בריבית על הכספים שהוא נותן לה למפרע, מתייחס אליה כאל יחידת־סמך.

זוהי, אולי, החברה הממשלתית היחידה שאינה מחוייבת בריבית על כספים שהיא מקבלת. מישרד־הביטחון, שהוא גם בעל־המניות היחידי של התעשייה האווירית, הוא הקובע, למעשה, את גובה המחירים שהוא משלם לה, ובכך את מתח־הרווחים שלה.

חשוב להדגיש שוב: הרווח בתעשייה האווירית הוא בעיקרו תוצאה של גובה התשלום שמשלם לה מישרד־הביטחון תמורת עבודות.

כדי ללמוד את השיטה שבה מקבלת התעשייה האווירית כסף מתקציבי הביטחון, די להציץ בדו"ח מבקר־המדינה לשנת 1971, האחרון שבו בדק המבקר את שיטת קביעת המחירים לשיפוץ מנועי־מטוסים עבור חיל־האוויר (שנה לאחר־מכן בדק המבקר את עיסקות הערבה והקומודור, ואלו היו הפעמים היחידות מאז קום התעשייה שמבקר־המדינה חדר לתחומה. עתה מסיים המבקר ביקורת כוללת ומקיפה על התעשייה האווירית שתתפרסם בקרוב).

המבקר קבע, בדו"ח לשנת 1971, כי התעריפים לשעות עבודה של התעשייה האווירית, כולל תוספת רווח בשיעור מוסכם על העלות (קוסט־פלוס), לפי חישוב שערך מבקר־המדינה לגבי עלות שעת־עבודה למעשה, בשנים 1965 ועד 1969, המוסכם עם מישרד־הביטחון, היה גבוה בשיעור ממוצע של 4.8% מהעלות למעשה! המבקר העיר כי „יש לעמוד בין היתר על כך, באיזו מידה קשורות העלויות מכל הסוגים בעבודות עבור מערכת הביטחון". המבקר אמר, למעשה, כי צריך לבדוק אם התעשייה האווירית לא הכניסה לחשבונות שהיא מגישה לחיל־האוויר הוצאות של עבודות שאינן שייכות למערכת הביטחון. הוא הביא כדוגמה עבודה מסויימת שהיתה צריכה לעלות, כולל הרווח, 11,610 לירות — בעוד שהמחיר הקבוע לשיפוץ היה 12,210 לירות.

במחצית הראשונה של 1969/70 היתה התשומה הממוצעת לשיפוץ מנוע 831 שעות. במחצית השנייה של אותה

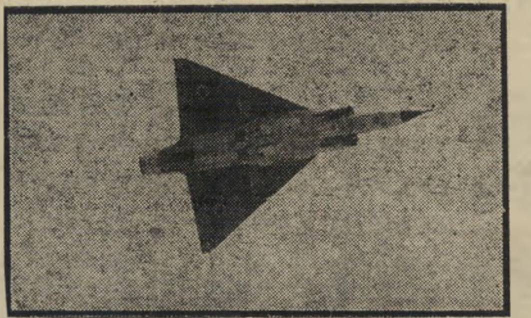

מטוס „ערבה": האם היה כדאי?

שנה ירדה התשומה ל־683 שעות, והסתמנה מגמה של ירידה נוספת. אולם התעשייה האווירית הוזילה את מחיר השיפוץ רק באפריל 1970, וגם אז רק ב־5% במקום ב־18%.

המבקר מצא גם, כי למרות שמישרד־הביטחון מעביר מדי־חודש באופן שוטף את הכספים לתעשייה האווירית, זו מפגרת באורח ניכר בהגשת החשבונות לחיל־האוויר.

כלומר, מה שהמבקר מצא בסעיף קטן זה של שיפוץ מנועים לחיל־האוויר, הוא שהתעשייה האווירית אינה

מאת
יגאל לביב

מסתפקת ברווח הקבוע שלה (קוסט־פלוס), אלא מרמה את חיל־האוויר ומחייבת אותו בחשבונות מנופחים, וכך מגדילה את רווחיה על חשבון תקציב־הביטחון. רווחים אלה שלה משמשים את הרפתקאות־הנפל של הערבה, הקומודור וכל ההוצאות המופרזות שלה.

הרפתקות־נפל

מי שחשב כי התעשייה האווירית חדלה משימוש בשיטות אלו, טועה. בדו"ח של מבקר־המדינה על חברה־בת של התעשייה האווירית, אלתא, שפורסם לפני שנה, יש שורה ארוכה של ניפוחי תקציב וחריגות מסחררות. מימצא אחד הוא הונאה פשוטה: בשנת 1973 זקפה החברה בספריה עלויות של פרוייקט מסויים, שאותו ביצעה במחיר קבוע, לשני פרוייקטים ביטחוניים אחרים שבוצעו באותה תקופה עבור התעשייה האווירית ועבור מישרד־הביטחון. פרוייקטים אלה שולמו בתנאי קוסט־פלוס.

אלתא חייבה את התעשייה־האווירית ואת מישרד־הביטחון בעלויות של הפרוייקט שלא היה שייך לה כלל, לרבות הוצאות־הנהלה, כלליות ורווח של 6% וקיבלת את התמורה! האם היתה זו טעות? מבקר־המדינה, הכותב בסיגנון עדין ביותר, קבע: „מתהליך הפתיחה והסגירה של פקודות־העבודה, וממיסמכים שנמצאו בתיקי־החברה עולה, שהעברת העלויות לא היתה בטעות." משמע: הונאה בכוונה תחילה.

המבקר סיים פרק זה בקביעה רבת־משמעות: „נוסף על קשיים טכניים בלתי־צפויים, שעל רובם הצליח המיפעל לגבור, התגלו במהלך הפיתוח ליקויים מינהליים בתחום הפיקוח, על התשומות בשעות העבודה ובסידרי תיקצוב ובקרה, ואלה היו בין הגורמים לכך שהעלויות גדלו מעבר לצפוי. הביקורת עמדה גם על תופעות חמורות בתחום זקיפת עלויות, סיכום חשבונות רווח־והפסד, והגשת תביעות לתשלומים מעל למגיע."

השיטה נמשכת: שימוש בכספים המוצאים ממישרד־הביטחון למטרות שלא לשמן הוקמה התעשייה האווירית.

אחת הסיסמות שבהן מנפנפת התעשייה האווירית היא היצוא. ומה לתעשייה האווירית ולייצוא? אילו היתה, כפי שצריכה להיות, יחידת־סמך של מישרד־הביטחון, כמו התעשייה הצבאית, היו ראשיה מתפעלים אותה למטרות שלשמן הוקמה: בדק מטוסי חיל־האוויר, וייצור ביטחוני. הייצוא והייצור האזרחיים צריכים להיות פועל־יוצא של המטרה העיקרית, אם בכלל. הפיכת המטרה המישנית לעיקרית, יצרה מצב מוזר: כדי לממן את עסקות־הייצוא צריך לחלוב את התקציב הביטחוני, ולנפחו. מרווח קבוע של 6% הגיעה התעשייה האווירית כיום לרווח קבוע של 10% ויותר על העלות, וגם בו לא די למימון הרפתקאותיה.

פיתוח הערבה (מטוס למיטען או לנוסעים לטווחים קצרים, היכול לנחות במסלול קצר) עלה עד כה 73 מיליון לירות, מהם 2.7 מיליון מדמי־ביטוח על המטוס שהתרסק, 10 מיליון מענק ממשלתי ו־60 מיליון מימון־עצמי של התעשייה האווירית. עד כה ייצרה התעשייה ומכרה 17 ערבות שעלו לה 98 מיליון לירות (כולל 10 מיליון הוצאות־מימון). ההכנסה ממכירות היתה 42 מיליון לירות, כולל פרמיות־לייצוא. ההפסד על המכירות היה 56 מיליון לירות, ויחד עם הוצאות הפיתוח, היתה ההשקעה האבודה בערבה, מכספי התעשייה האווירית, 116 מיליון לירות. כספים אלה נחלבו מעבודות עבור חיל־האוויר ומערכת־הביטחון וחלק מרווחים ממכירות הטיל גבריאל בחו"ל.

למשל, פרוייקט ייצור הקומודור, מטוס־הנוסעים הסילוני שפותח כולו באמריקה. הושקעו בו עד כה 250 מיליון לירות, בייצור 36 מטוסים (ווסטווינד 1123), מהם שישה לא נמכרו. ההכנסות מאלה שנמכרו היו 160 מיליון לירות. ההפסד עד כה היה 90 מיליון לירות. אם יימכרו שאר 6 המטוסים, יקטן ההפסד ל־50 מיליון לירות. במקביל השקיעה התעשייה האווירית כ־60 מיליון לירות בפיתוח דגם משופר של הקומודור, ומשקיעה עוד 100 מיליון לירות בייצור סידרה ראשונה של מטוס זה, עוד קודם שהושג אישור של רשויות־התעופה האמריקאיות למכירת המטוס באמריקה. גם רואי־החשבון של התעשייה האווירית מעירים, במאזנה, כי אין להציג השקעות אלו כ„עבודה בתהליך" כל עוד לא הושלם פיתוח הדגם, ולא הושג האישור האמריקאי למכירות המטוס.

עד כה השקיעה התעשייה־האווירית בשני מטוסים אלה כרבע מיליארד לירות יותר ממה שהכניסו לה, חוץ מה־100 מיליון לירות המושקעות עתה בקומודור. אולם הנזק של ייצור מטוסים אלה אינו רק בהפסד הכספי העצום, אלא בעיקר בהשקעת עיקר המאמץ והמחשבה של התעשייה האווירית במטוסים אלה במקום בפיתוח מטוסים לחיל־האוויר.

לדעת ראשי חיל־האוויר נתונים ראשי התעשיית האווירית בשיגעון של ייצור מטוס שכולו שלהם. לכן השקיעו הכל בערבה. ראשי חיל־האוויר סבורים כי תפקידה של התעשייה האווירית הוא בייצור מטוסים לחיל־האוויר ואחזקתם, ולא הפיכתה לחברת בואינג נוספת. כדי שראשי התעשייה האווירית יוכלו לעמוד גם בייצור הבטחוני וגם בשיגעונות האזרחיים שלהם, הם גדלים יותר ממה שנחוץ, מביאים מאות עובדים זרים מחו"ל.

כי לקומודור אין כל צורך ושימוש בישראל, וכך גם לערבה. הם פותחו לצורך ייצוא בלבד, גוזלים מאות מיליוני לירות וכוח־אדם ומחשבה מאומנים — ותרמו בעקיפין לפיגור של כימעט שנה בייצור גאוות חיל־האוויר הישראלי, מטוס הכפיר.

„ערבה" במקום „כפיר"

ה„כפיר" פותח בחיל־האוויר הישראלי, ולא בתעשייה האווירית. יתירה מזאת: הוא פותח וייוצר למרות התנגדותה של התעשייה האווירית, ורק אחרי שכפו עליה לייצרו ולזרז את פיתוחו לפי דרישות חיל־האוויר.

תחילת הכל בימים שאחרי מילחמת ששת־הימים, עת הטילה צרפת אמברגו על ייצוא מטוסים לישראל.

אז הגו בחיל־האוויר את הרעיון להשתיל מנוע של פאנטום בגוף של מיראז'. חיל־האוויר הכין תוכניות, ומסר אותן לתעשיית האווירית לייצור ופיתוח. אותה עת היתה

הערות ותיקונים לכתבה הראשונה

בשבוע שעבר פירסם „העולם הזה" כתבה ראשונה בסידרה על התעשייה האווירית, תחת הכותרת „המעשייה האווירית" („העולם הזה" 1991), ובה טענות נגד כמה מראשי התעשייה־האווירית.

בעיקבות פירסום זה לא קיבל „העולם הזה" כל תגובה או פנייה מצד התעשייה־האווירית או האנשים המוזכרים בכתבה. אולם בתוך המערכת עצמה הועלו טענות והשגות על כמה מחקביעות שהופיעו באותה כתבה, וכתוצאה מכך ערכה המערכת בירור ממצה נוסף.

את תוצאות הבירור הזה, מפרסם „העולם הזה" להלן:

1. בתיאור עיסקת שיפוץ הבואינגים נאמר, כי „ועדת (יעקובי) גילתה חיש־מהר כי למעשה השקיעו אייזנברג וקבוצתו רק 25% בעיסקה וכל היתר יהיו באחריות התעשייה־האווירית."

העובדות המדוייקות הן: את כל דמי־הקדימה לרכישת הבואינגים בסך 600 אלף מימן שאול אייזנברג, ואילו בהוצאות השיפוץ נשאה התעשייה־האווירית. משום כך לא ניתן לקבוע כיצד בדיוק התחלקה ההשקעה בפועל.

חלוקת המניות של החברה שהוקמה לעיסקה זו היתה כדלהלן: אייזנברג וקבוצתו 32.5 אחוז; התעשייה האווירית 32.5 אחוז ושני היזמים האמריקאיים של העיסקה, רוי צ'אק וקואיקובסקי — 35% יחד. ועדת יעקובי, שהוקמה לבדיקת העיסקה, קבעה על עיסקה זו בעודה בראשיתה: „אילו ניתן היה לפתוח מחדש את עיסקת המיזם המשותף, הרי בהתבסס על נתוני התעשייה האווירית היינו ממליצים לפניה להשתתף בעיסקה כקבלן־שיפוצים בילבד. אם יתברר, כי לא ניתן לקבל עבודות־חוץ בהיקף רחב כמקווה בעיסקה זו, אלא בדרך של השתתפות במימון רכישת המטוסים ונטילת סיכון הכרוך במכירה, היינו ממליצים, כי בכל מיקרה לא יעלה שיעור ההשתתפות על 25%, כפי שהיה צפוי בדיונים המוקדמים."

2. בכתבה נאמר: „העיסקה, כמובן, היתה עיסקת־כשל גדולה. נמכרו חמישה מטוסים בילבד." כן נאמר, כי מילחמת יום־הכיפורים הצילה את העיסקה, מאחר שצה"ל אולץ לקנות את המטוסים שלא נמכרו.

האמת היא: מ־13 המטוסים שנרכשו בעיסקה נמכרו שיבעה, אחד פורק לגרוטאות לצורך חלקי־חילוף, ואילו חמישה נמכרו לצה"ל במחיר נמוך ב־35% מזה שבו נמכרו המטוסים האחרים לחו"ל.

לגבי כדאיותה של העיסקה קיימות שתי גירסות. לגבי מכירת המטוסים לצה"ל אומרת גירסה אחת, כי היא באה כדי להציל את התעשייה האווירית, בעוד הגירסה הנגדית אומרת שלהיפך, המטוסים הצילו את צה"ל במילחמה ולאחריה, בכך שסיפקו לצה"ל את הכושר להטיס חיילים ומיתקנים חיוניים. על כך נחלקות הדיעות גם בצמרת חיל־האוויר.

לגבי כדאיות העיסקה עצמה טוענת התעשייה־האווירית, כי היתה זו העיסקה המוצלחת ביותר שעשתה אי־פעם. אחרי העיסקה המקורית של 13 המטוסים, שבה דנה הכתבה, שיפצה התעשייה־האווירית עוד 10 מטוסים, והפעם — בהתאם להמלצת יעקובי — כקבלן־שיפוצים בילבד.

כדאיות העיסקה נובעת מכך שרוכשי המטוסים המשופצים קשורים בחוזה לתיקון המטוסים אך־ורק בתעשיית־האווירית, ומשלמים לה תשלומים קבועים לפי שעות־טיסה החל מהשיפוץ, כל עוד קיים המטוס. העיסקה הכניסה עד כה לתעשייה־האווירית 45 מיליון דולר, וחלקה של התעשייה־האווירית ברווחים היה 750 אלף דולר.

3. נאמר בכתבה, על מכירת חלק מ־מיגרשו של אל שווימר, מנכ"ל התעשייה־האווירית לשאול אייזנברג: „לכאורה עיסקת־מכר פשוטה, אך למעשה לא כן הדבר. אייזנברג לא רכש שום דבר, מאחר שקנה חלק ממיגרש, שאין לחלקו ואין לבנות עליו, ואינו גובל כלל במיגרשו של אייזנברג עצמו."

הנכון הוא, כי שווימר מכר לאייזנברג חלק מהמיגרש שלו; מאחרי ביתו, שעליו היה מטע־אפרסקים. אייזנברג רכש במקביל קרקעות נוספות, הגובלות במיגרש של שווימר, כחלק משטח־אדמה גדול מאד המשתרע סביב ביתו של אייזנברג, ושבו מתכוון אייזנברג להקים בריכת־שחייה, מיתקני־ספורט רבים ופארק פרטי.

הדבר אירע בשנת 1967, ארבע שנים קודם שהתעשייה־האווירית נכנסה לשותפות עם אייזנברג בעיסקת הבואינגים.

4. נאמר בכתבה: „לאשר בן־יוסף, המישנה למנכ"ל התעשייה־האווירית בת חמודה בשם צביה, שהתחתנה בשעה טובה ומוצלחת עם מהנדס בשם עמוס גינור. אב טוב צריך, כידוע, לדאוג לפרנסה לבתו. כאשר הוקמה השותפות בין התעשייה־האווירית לאייזנברג, היא נרשמה בשם אטסקו. גינור נתמנה כמנהל החברה החדשה ומייצג את התעשייה האווירית כנגד הצד השני... עתה הוא משמש כמנהל באותה חברה עצמה, מטעמו של אייזנברג."

הנכון הוא כי עמוס גינור היה מהנדס איירונאוטיקה בתעשייה־האווירית עוד לפני שנשא את צביה בן־יוסף לאשה, ב־1961. אחר־כך יצא לשמונה שנות עבודה בחברת בואינג וחזר לארץ ולעבודה בתעשייה האווירית, כמומחה למנועי בואינג, לפני עיסקת הבואינגים, שתוארה לעיל. כאשר נעשתה עיסקת הבואינגים הוא מונה מטעם התעשייה־האווירית לפקח על שיפוצי המטוסים. לאחר שפורקה השותפות של העיסקה הראשונה, הקים אייזנברג חברה פרטית שלו בשם אטסקו, שחתמה חוזה עם התעשייה־האווירית לשיפוץ כל המטוסים שתרכוש חברה זו. עמוס גינור הושאל מטעם התעשייה־האווירית לתקופה של שנתיים, כמומחה לבואינגים. על טיבו של מעבר זה, מהתעשייה־האווירית לחברה אחרת, הקשורה עימה, יכולות להיות הדיעות חלוקות. תפקידו של גינור בחברת אטסקו, לטענת בני־מישפחתו, הוא מכירת מטוסי הבואינג המשופצים, והקמת קווי־תעופה לחברות הרוכשות אותן.

5. נאמר בכתבה ביחס לצביה גינור, בתו של אשר בן־יוסף: „אותה צביה חמודה אוהבת לכתוב תסריטים. האם לא ברור, כי כאשר הוחלט לצלם סרטי־הסברה לתעשייה־האווירית, עסקה צביה בתסריטים."

העובדות הן: צביה גינור היא בעלת תואר אמ.איי. באוניברסיטת וושינגטון בכתיבת תסריטים. בתקופת שהותה בארצות־הברית כתבה תסריטים לסירטי־הסברה של חברת בואינג.

צביה גינור עבדה כ„פרי־לאנסר" (עובד חופשי) בכמה חברות להפקת סרטים, שעבדו גם למען התעשייה האווירית. אך, לדבריה, לא כתבה תסריטים למען התעשייה האווירית ולא טיפלה בהם.

6. בכתבה נאמר: „בן־יוסף היה אחראי על ועד־העובדים, ואך טיבעי הוא כי כל עיסקי הוועד יבוטחו באמצעות אשתו (שהיא שותפה בסוכנות־ביטוח). אחד העסקים הללו, חנות־המכירות שירות־לעובד, זכה לאחרונה בביקורת קטלנית..."

הנכון הוא: ועד־עובדי־התעשייה־האווירית, באמצעות חברת ש.א.ל. (שירות־אשראי־לעובד) השייכת לוועד, הוא שותף בחנות־בשר עם חברת וימפי בע"מ. הסוכנות של ברכה בן־יוסף קיבלה את הביטוח של חנות־הבשר הזאת. הפרמייה של עיסקה זו היא פחות מ־5000 ל"י לשנה וחלקה של הגב' בן־יוסף הוא, לדבריה, 200 ל"י בשנה. לא ידוע על עסקים אחרים של ועד־העובדים המבוטחים באמצעותה, או מבוטחים ביכלל.

7. נאמר בכתבה: „לבד מן העיתונות, שעותקיה ניקנים פשוטו־כמשמעו על־ידי התעשייה־האווירית, שהפסיקה לחלק לעובדיה את הארץ ביגלל התקפותיו עליה ושולחת להם במקומו רק את דבר..."

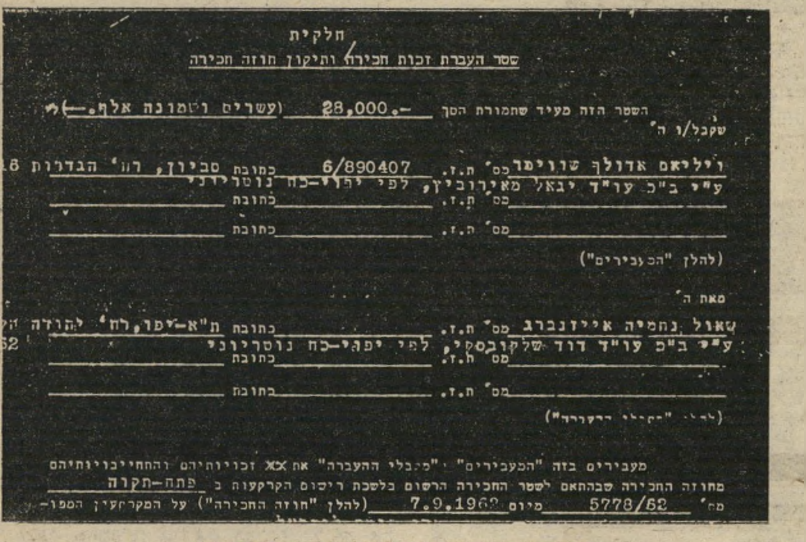
חלקית
שטר העברת זכות חכירה ותיקון חוזה חכירה
השטר הזה מעיד שתמורת הסך 28,000.- (עשרים ושמונה אלף) שקבל/ו ה'
ויליאם אדולף שווימר מס' ת.ז. 6/890407 כתובת סביון, רח' הגדרות 8
ע"י ב"כ עו"ד יגאל מאירוביץ, לפי יפוי־כח נוטריוני
(להלן "המעבירים")
מאת ה'
שאול נחמיה אייזנברג מס' ת.ז. כתובת ת"א־יפו, רח' יהודה ה...
ע"י ב"כ עו"ד דוד שלקובסקי, לפי יפוי־כח נוטריוני
מעבירים בזה "המעבירים" ל"מקבלי ההעברה" את זכויותיהם והתחייבויותיהם
מחוזה החכירה שבהתאם לשטר החכירה הרשום בלשכת רישום הקרקעות ב פתח־תקוה
מס' 5778/62 מיום 7.9.1962 (להלן "חוזה החכירה") על המקרקעין הנ...

חוזה־המיגרש בין שווימר ואייזנברג
פארק פרטי

העובדות הן: התעשייה־האווירית רוכשת עיתונים רק לכמה מחברי הנהלה. מזה שנים היא רוכשת 100 גיליונות של דבר. מעולם לא רכשה התעשייה־האווירית עבור עובדיה את הארץ, כך שלא יכלה להפסיק את רכישתו.

לעומת זאת, סיבסד ועד־העובדים של התעשייה־האווירית, באמצעות חברת ש.א.ל., רכישת עיתוני־בוקר לעובדים. הנהלת הארץ מאשרת, כי בזמנו מימנה ש.א.ל. את רכישת גיליונות הארץ לעובדים וסיבסדה חלק מהמחיר. אחרי שהארץ תקף את התעשייה־האווירית הפסיק ש.א.ל. מימון זה, וועד־העובדים החליט לסבסד את החתימה על דבר בילבד.

8. נאמר בכתבה: „לכל סמנכ"ל יש נהג פרטי. לבן־יוסף, אגב, שלוש מכוניות צמודות: שתי וולבו ואחת אימפאלה..."

העובדות הנכונות הן כי לחברי ההנהלה אין אף נהג פרטי אחד. אל שווימר ואשר בן־יוסף נוהגים בעצמם. יש נהג אחד בילבד, העומד לרשות כל חברי ההנהלה. לבן־יוסף רק מכונית אחת.

לעומת זאת, הגישו חברי האופוזיציה בוועד העובדים, שפרשו בינתיים, תלונה למישטרה שבה נאמר, כי „לאשר בן־יוסף שלוש מכוניות כנ"ל ושני נהגים, גרשון כ"ץ ומשה וויינטראוב. לשום מנהל אחר אין נהג."

9. נאמר בכתבה: „כאשר בן־יוסף בנה לעצמו וילה מהודרת בסביון... לא היסס לרגע לקחת לעבודות־הבנייה עובדים של התעשייה האווירית."

הנכון הוא: בן־יוסף לא בנה את הבית אלא רכש את הווילה של יוסי אפשטיין (לשעבר מבנק פויכטוואנגר). הוא העסיק פועלים של התעשייה־האווירית בשיפוץ הווילה (סיוד, שרברבות והריסת־קיר), לטענת המנכ"ל אחרי שעות־העבודה ותמורת תשלום מכיסו.

על עצם הנוהג של העסקת עובדים בחברה ציבורית על־ידי מנהליה בעבודות פרטיות, גם אחרי שעות העבודה ותמורת תשלום, יכולות הדיעות להיות חלוקות. בחקירה של חברת אלתא, חברה־בת של התעשייה־האווירית, נזף מבקר־המדינה במנכ"ל החברה על שהעסיק קבלני־מישנה של אלתא בעבודות פרטיות בביתו.

10. נאמר בכתבה, בקשר לטענת מנכ"ל התעשייה־האווירית כי העבודות בבית בן־יוסף בוצעו על־ידי עובדי התעשייה־האווירית מפני שהמישנה־למנכ"ל טרוד בעניני החברה ואין לו זמן לדאוג לענייני ביתו: „אשתו של בן־יוסף אינה יכולה לדאוג לבית מכיוון שעליה לבטח את עובדי המיפעל, ובתו וחתנו עסוקים בעניני התעשייה־האווירית."

בלי קשר לטיבו של הסבר המנכ"ל, מובן שלא היה מקום להערה אירונית זו.

11. נאמר בכתבה כי המנכ"ל אל שווימר השתמש בעובדי התעשייה־האווירית כדי לשפץ סירה פרטית שלו.

בתלונה למישטרה טענו העובדים, על־סמך מיסמכים, שהובאו גם לפני המערכת, כי ביולי 74' חוייב מטה החברה ב־80 שעות עבודה לשיפוץ הסירה. לאחר־מכן נקבע שהשיפוצים צרכו 292 שעות עבודה. בספטמבר 75' תוקנה ההזמנה, מהזמנה ל־מטה החברה ל„הזמנת עבודה עבור לקוח." מחיר העבודה הוא 13,952.70 ל"י. העובדים טוענים, כי התיקון בא אחרי הפירסום.

על כך טוענת הנהלת החברה, כי זהו נוהג מקובל בחברה לחייב תחילה את המטה המחלק את העבודות למחלקות השונות, והמטה הוא המחייב את הלקוחות לאחר־מכן. במקרה זה, נוצר העיכוב כתוצאה מנסיעתו של אחד העובדים לארצות־הברית. אדם זה היגר בינתיים מהארץ, וכתוצאה מכך עוכב לא רק חשבונו של שווימר, אלא גם עשרות חשבונות אחרים שהיו בטיפולו.

כל תלונות העובדים במישטרה נחקרות עתה על־ידי המישטרה, כפי שהודיע פרקליט המדינה גבריאל בך במיכתב לפרקליט העובדים הפורשים.

התעשייה נתונה בקדחת הערבה, ולא התיחסה לכפיר ברצינות. הוד נאלץ לריב פעמים אחדות עם עוזר שר־הביטחון דאז, רב־אלוף צבי צור, כדי שיכפה על התעשייה האווירית להעביר עובדים מן הערבה אל הכפיר. אולם התעשייה האווירית התעקשה לעבוד במקביל על פיתוח שניהם. מומחים בחיל־האוויר סבורים, כי אילו הקדישה התעשייה האווירית לפיתוח הכפיר את כל כוחותיה, ...מקום לערבה ואחר־כך לקומודור, היה ניתן לסיים את ... לפחות שנה אחת קודם, ולהשתמש בו במילחמת ...ים.

...אווירית, אגב, סירב להשיב על כל ...שמות אלו. הכפיר פותח כל העת על־ידי חיל־האוויר, ובעיקר על־ידי מוטי הוד, שהוסיף לו כמה תכונות ייחודיות חשובות.

הכפיר הוא מטוס שיהיה טוב עד סוף שנות ה־90. הוא יכול להתמודד היטב עם המיג 21, אולם נופל מן הדור הבא של המטוסים כמו אף־15 או אף־16. התעשייה האווירית מייצרת אותו כיום ב־3.5 מיליון דולר, זול ממטוסים מקבילים, אולם לדעת ראשי חיל־האוויר ניתן להוזיל מחיר זה בהרבה (כך, למשל, מסר מבקר־המדינה לראשי חיל־האוויר כי כ־7% מן התשלומים של חיל־האוויר לתעשייה האווירית, הם ללא תמורה — היינו, ניפוח־הוצאות פשוט).

כאשר רצה מוטי הוד ללכת לתעשייה האווירית, הוא התכונן להפכה תעשייה של ממש: אחרי כניסה לייצור המוני של הכפיר, פיתוח וייצור בישראל של האף־16 במלואו.

האף־16 באמריקה הוא המיזוג של האף־15 היקר והטוב עם האף־14 הזול והפשוט יותר. מחיר האף־16 מתוכנן להיות כ־5 מיליון דולר, והוא ייוצר רק בעשור הבא.

אילו בא מוטי הוד במקום אל שווימר ופירון, שלא רוענני זה 22 שנים, היתה התעשייה האווירית הישראלית נכנסת לייצור האף־16. עכשיו היא תמשיך לייצר ערבה וקומודור. •

(בשבוע הבא: מי אשם באסון ה„ערבה"?)

בעל המלונות לא הסתכל בטלוויזיה

הסחטן עם ה

החשוד בבית־המישפט

מרדכי („פפה") רוקנשטיין, איש „כנופיית בת־ים", פורץ שנודע בתואר „החתול המטפס", הוא האיש שנתפס במצוד המישטרתי כמי שניסה לסחוט מיליון ל״י מחקבלן בצלאל מזרחי, בהציגו את עצמו כקצין־מישטרה. כאן הוא נראה על ספסל הנאשמים בבית־המישפט, בעת שהובא להוצאת פקודת־מעצר.

ביום חמישי בשבוע שעבר, עקבו כימעט מחצית מתושבי ישראל אחרי עלילותיו של המפקח קוז'אק ממישטרת ניו־יורק, שניסה ללכוד כנופיית טירוריס־טים פורטוריקאנים. באותה שעה בדיוק, בה הוקרן סרט־מתח זה בטלוויזיה, התחולל ברחובות תל־אביב מירדף מרתק לא פחות, בראשו עמד סגן־ניצב ארמונד לוי.

היה זה מצוד בו נטלו חלק מאות שוט־רים חמושים, עשרות כלי־רכב מישטר־תיים ובו הופעלו מכשירי האזנה מתוחכ־מים וחוליות עיקוב מיוחדות. כל זאת ב־מטרה ללכוד כנופיית סחטנים מקומית.

בשעה אחת־עשרת וחצי בלילה, זמן קצר לפני שהמפקח קוז'אק הצליח ללכוד את כנופיית הפורטוריקאנים שלו, כבר לכד סגן־ניצב לוי את הכנופייה שלו. אבל ה־עלילה החיה, שהתחוללה במציאות, לא היתה זוכה לעולם להגיע אל מסך ה־טלוויזיה. היא נראתה יותר כפארודיה על סידרות סרטי הבלשים. גיבוריה, שני פרש־עים מועדים, פעלו בדיוק ההיפך מכל מה שמלמדים סרטי הפשע המוקרנים בטלווי־זיה.

* * *

דיתח זו שעת־ערב, ביום הרביעי לפני שבועיים, כאשר צילצל הטל־פון בדירתו של בצלאל מזרחי בצפון תל־אביב. מעברו השני של הקו דיבר קול גברי.

„בצלאל, האם אפשר לשוחח איתך עכ־שיו חצי שעה ?" שאל האיש.

„זה תלוי, אם זה יהיה מעניין," השיב לו בצלאל.

„מדבר כאן פקד ממישטרת־ישראל, מ־מדור־החקירות של המטה־הארצי," הציג הקול בילפון את עצמו, „יש בידינו מידע על שני אנשי העולם־התחתון הזוממים ל־חטוף את בנך, חיים..."

עכשיו היה בצלאל מזרחי מוכן להמשיך את השיחה הטלפונית אפילו יותר מחצי שעה. סתם מתוך דאגה לבנו חיים בן ה־10. הוא תמה אומנם מדוע בוחרת המישט־רה למסור לו מידע כה חיוני דווקא ב־טלפון, אבל המידע היה כה מרתק שהוא לא יכול היה להינתק מהשיחה.

„הם יחטפו לך את הילד וידרשו ממך ב־תמורתו מיליון לירות," המשיך קצין־המישטרה לספר לו בטלפון. „אבל אין לך מה לדאוג," הרגיע את מזרחי, „אנחנו יודעים מי הם ויש לנו חומר נגדם כדי לעצור אותם לפני ביצוע החטיפה..."

בצלאל מזרחי כבר עמד לנשום לרווחה ולברך על יעילותה של מישטרת־ישראל כאשר המשיך האיש בטלפון והציע לו הצעה שאי אפשר לסרב לה: „אבל אנחנו מכירים גם אותך. אנחנו יודעים מי אתה בדיוק. אנחנו יודעים שאתה מכיר את כל העולם התחתון וכולם חברים שלך ו־שיש לך גם קשרים בצמרת המדינה. את מי אתה לא מכיר. אבל הפעם זה לא יעזור לך. זה 15 חודש אנחנו מנהלים נגדך חקי־רה על עבירות שביצעת בעבודות־הבנייה שלך. הגענו למימצאים מעניינים מאוד. יש לנו חו־מר מרשיע נגדך. אפשר כבר להעמיד אותך לדין ואתה תשב כמה שנים טובות בבית־הסוהר..."

„למה זה צריך להיות חלק בשיחת ... תמה מזרחי.

„תראה," הסביר קצין־ה...

„אני איש־מישטרה ... למפקד שלי. אמרתי ...

העסקים

אלה הם שלושת מלונות גני־שולמית שבבעלותו של בצלאל מזרחי, הנמצאים באשקלון, באילת ובעין־בוקק, שבאמצעותם הפך מזרחי אחד המלונאים הגדולים במדינה, נוסף להיותו קבלן המבצע עבודות־בנייה.

המועמד לחטיפה

חיים מז... יבנה, ... כופר של מיליון ל״י. למרות שידע כי אין הסחטנ... בצלאל מזרחי לגורל בנו, הציב לו שומר שליוו... לבדו. לילד עצמו לא ידוע עד היום כי...

גאנדי

יועצו של ראש־הממשלה למילחמה בטרור, אלוף רחבעם („גאנדי") זאבי, ליד אשתו של בצלאל במסיבת־חתונה. ידידות בין השניים נרקמה בשירות הצבאי.

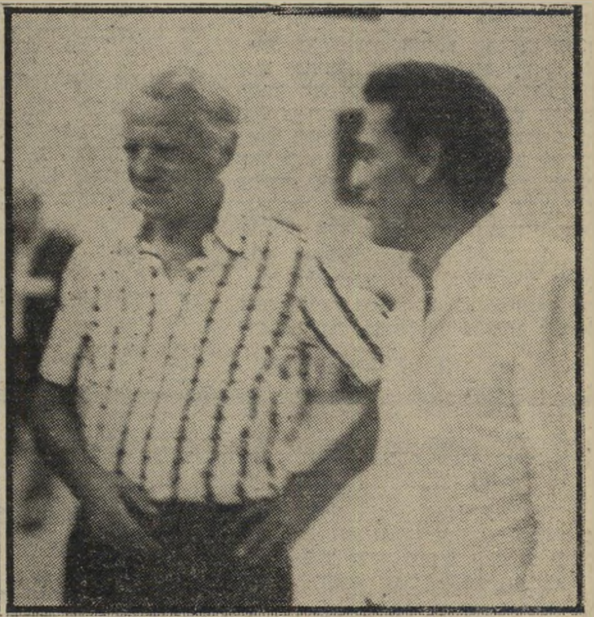

מנטש

בצלאל מזרחי עם מרדכי („מנטש") צרפתי, שנחשב כפטרונו ואפוטרופסו. מנטש ידוע כבעל השפעה והניסיון להתנכל לידידו ובן־חסותו ניראה כהתנכלות אישית בו.

כי המישטרה ערכה לו הצגה פרטית

ספין הקופץ

חי בן ה־10, תלמיד כיתה ד׳ של בית־הספר העממי
ת „חטיפתו" עמדו הסחטנים למנוע תמורת תשלום
ם קציני־מישטרה, כפי שהציגו את עצמם, חשש
את כל צעדיו, ולא הניח לו לצאת את הבית
עמד במרכזה של פרשת־פשע מיסתורית.

סחיטה של מיליון לירות. בוא נעשה איתו עיס־
קה. נעצור את אלה שרוצים לחטוף את הבן
שלו ונעלים את חומר ההוכחות המרשיע ש־
הצטבר נגדו. תמורת זה נקבל אנחנו את ה־
מיליון. המפקד שלי הסכים ואני רוצה להציע
לך עיסקה..."

„אתה יודע מה אתה מדבר ?" נדהם בצלאל
מזרחי בטלפון.

„מה יש ?" אמר הקול, „קציני־מישטרה לא
עושים עסקים ?"

„אתה יודע מה ?!" השיב לו מזרחי, „אם תוכיח לי שיש לך איזה שהיא הוכחה מרשיעה נגדי תקבל יותר ממיליון !"

* * *

סיפר בצלאל מזרחי, שחגג השבוע את יום־הולדתו ה־40: „תיכף הבנתי שמישהו מנסה לעבוד עלי. אבל לא ידעתי מי. חשבתי אולי זה באמת איזה קצין־מישטרה שמנסה למתוח אותי, או אולי אפילו לסחוט ממני. החלטתי לבדוק אם באמת הוא קצין־מישטרה."

„איך אני יודע שאתה באמת קצין־מישטרה ?" שאל מזרחי בטלפון, „בוא אלי הביתה, תזהה את עצמך ונעשה את ה־עיסקה."

„אל תהיה חכם," אמר הקול, „אתה רוצה להפיל אותי בפח !"

„איך אני יכול להפיל בפח אדם שמב־טיח לגלות לי מי רוצה לחטוף את הילד שלי..." שאל מזרחי.

„יש לך מיליון לירות בבית ?" התעניין הקצין.

„מיליון אין לי. אבל 50 אלף לירות אני אוכל לגייס תוך חמש דקות... כמיפרעה על חשבון..." ניסה מזרחי למשוך אותו לביתו.

„זה גרעינים..." אמר הקול.

„ברגע זה הבנתי שהבן־זונה הזה עובד עלי," סיפר מזרחי אחר־כך. „קצין־מישט־רה לא מדבר ככה. החלטתי לוודא את זה סופית."

בית ב־3 מיליון

בצלאל מזרחי מחבק את בנו חיים, כשלידו בנו הבכור אלי, בן ה־23, שהוא כיום סטודנט למיש־פטים. השלושה נראים על רקע ביתו החדש של בצלאל מזרחי בצפון תל־אביב.

שולמית של הגנים

בצלאל מזרחי (במרכז) ואשתו שולמית, מארחים את שר־התיירות משה קול בחנוכת בית־המלון שלהם באילת, שגם הוא כשאר המלונות, נקרא על שם האשה: גני שולמית.

„מי זה הממונה עליך ?" שאל מזרחי ב־טלפון.

„הקצין זיגל מהמטה הארצי," אמר ה־קצין.

„אם אתה באמת קצין־מישטרה, אתה יודע בוודאי עובדות עלי. אז תגיד לי בן כמה אני, מאיזה מוצא אני ובאיזו שנת עלו הורי לארץ..." ביקש מזרחי.

„אין בעיות," אמר הקול, „תן לי רק להסתכל שני רגעים בתיק."

כעבור הפסקה קלה חזר האיש לאפרכ־סת: „אתה יליד יוון," אמר, „ואביך עלה לארץ בשנת 1929."

„קלעת בול," השיב לו מזרחי, „עכשיו אני יודע שאתה באמת איש־מישטרה ו־יודע עלי הכל."

בצלאל מזרחי נולד בתל־אביב, בשכונת פלורנטין. הוא דור שישי בארץ. סבתו היא אומנם ממוצא יווני, אבל מצד סבו הוא ממוצא ספרדי טהור, ס"ט.

השיחה הסתיימה כאשר מזרחי מבקש לתת לו שהות לגייס את דמי הכופר ל־קציני־המישטרה. האיש בטלפון הבטיח להתקשר כעבור יומיים.

* * *

למחרת השיחה הטלפונית לא נראה בצלאל מזרחי מוטרד כל כך. הוא הופיע במסיבת החתונה שערך יעקובל'ה כהן ידידו, מלך השוק הסיטונאי של תל־אביב, לבתו. היתה זו חגיגה אמיתית, כמוה רואים רק בסרטים. בניצוחו של מרדכי („מנטש") צרפתי ובהשגחתו האישית, התק־בצו כל בני שכונת פלורנטין לשעבר ל־השתתף בשמחתו של חברם. ויסקי ושמפ־ניה נשפכו שם כמו מים, ואלפי לירות ב־שטרות של הרצלים ודולרים הודבקו אל מצחי הרקדנים שחוללו בהתלהבות עד השעות הקטנות של הלילה.

ילדי שכונת העוני של תל־אביב הקטנה הפכו עתה לבעלים בעמיהם. חלקם הגדול הפכו לאנשי עסקים, המגלגלים עסקים של מיליונים, שיש להם גישה לכל מוסד ו־אישיות במדינה.

אבל בצלאל מזרחי לא שיתף אותם ב־חוויית ניסיון הסחיטה המישטרתי שעבר לילה קודם לכן. הוא שמח איתם כאילו

(המשך בעמוד 26)

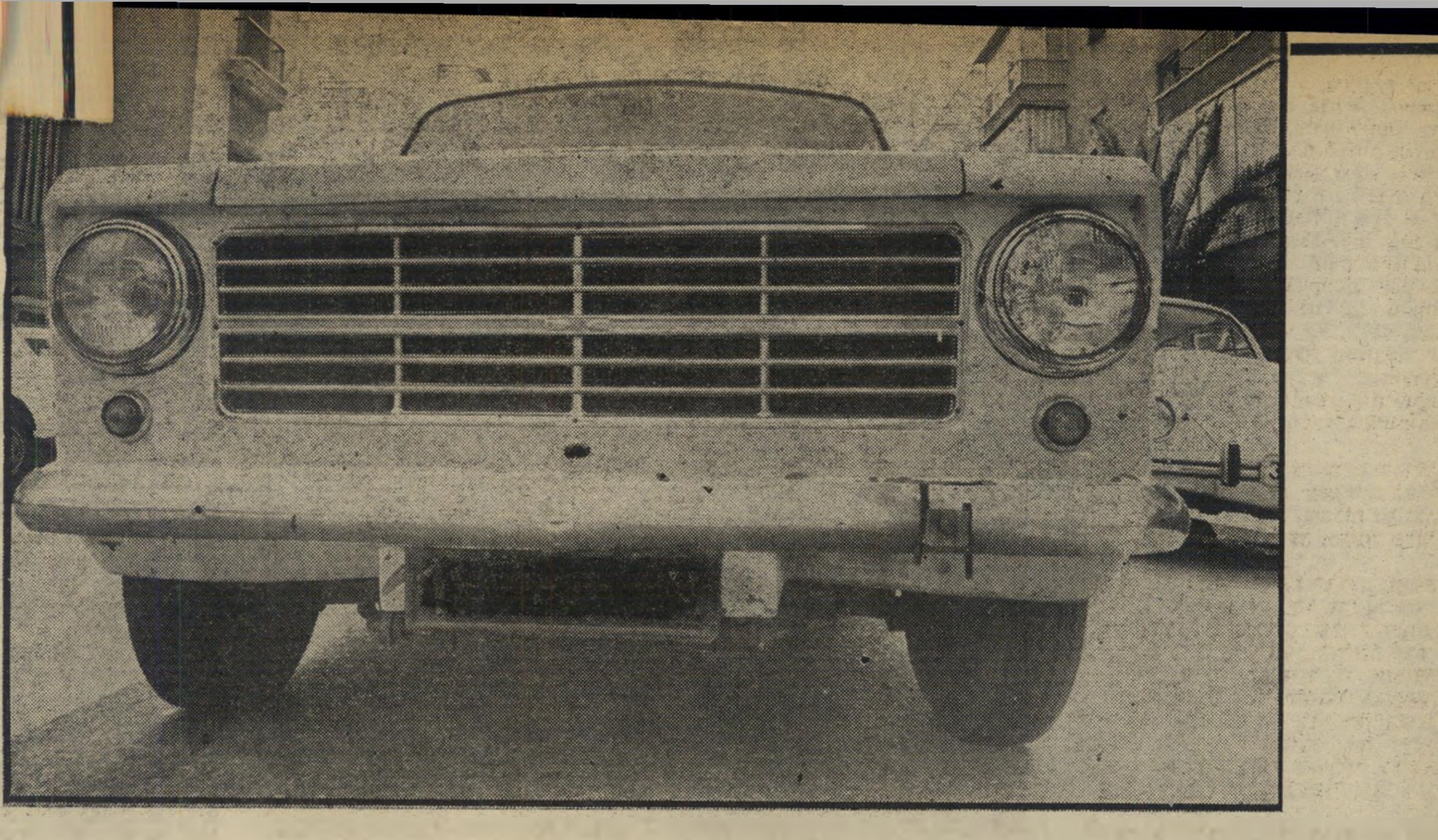

מבקר **העולם הזה** עקב במשך שלושה ימים רצופים אחרי נהגי

קצינים המשרתים במטכ"ל - וגילה שבמשך רוב הזמן הם מנצלים את המכוניות של צה"ל לעיסוקים פרטיים, תוך נהיגה פרועה

הבנזין נשפך כמים

הג'וב נראה בתחילה קל ופשוט בתכלית — מעקב אחר נהגת צבאית, שאינה חושדת ואינה יודעת כי עוקבים אחריה. אולם, עד־מהרה התברר, כי המ־שימה כימעט בלתי־אפשרית.

בשעה 10.00 סיימה הנהגת הצבאית את תידלוק הכרמל הלבנה שלה, שמיספרה צ־188323, בתחנת הדלק ברחוב גיבורי־ישראל בתל־אביב. זוהי תחנה המשרתת גם את הצבא. הנהגת התניעה, ופרצה בדהרה לדרכה.

מד־המהירות במכוניתי נע בין 100־90 קמ"ש, בשטח בנוי. הכרמל הקטנה, שמר־כבה עשוי, כידוע, פיברגלס וכל תאונה רצינית עלולה לקטול את היושבים בה, תימרנה בין המכוניות האזרחיות בפראות, עקפה מימין ומשמאל, „חתכה" רמזורים באור צהוב.

הנהגת עצמה לא ניראתה נרגשת במיו־חד מהעובדה שהיא נוהגת במהירות מסחי־ררת ברחובות הכרך ההומה. היא היתה שקועה בשיחה ערנית עם חייל צעיר שישב לידה.

הנהגת חלפה על־פני דרך פתח־תיקווה, נכנסה לרחוב ארלוזורוב ומשם פנתה לי־דיזנגוף.

בשעה 10.15 נעצרה המכונית בדיזנגוף פינת גורדון, ליד תמרור אין־עצירה. הנה־גת ירדה, חצתה את הכביש, נכנסה לבו־טיק, וחזרה למכוניתה כעבור 20 דקות, כשהיא מחזיקה בידה שקית־ניילון.

ב־10.35 המשיכה המכונית בדרכה לאו־רך רחוב דיזנגוף, פנתה שמאלה לרחוב אסתר המלכה. התמרור „עצור" לא עשה כל רושם על הנהגת, מפני שזו פרצה במהירות לרחוב ריינס, ואגב־כך גרמה לקטנוען מבוהל, שמיספר קטנועו 474494, אשר נסע בכביש הראשי, לבלום בלימת־חירום ולהיתקע במידרכה.

כאשר הקטנוען ניסה לצעוק במחאה לעבר הכרמל הצבאית, השיב לו החייל שישב ליד הנהגת בתנועה מיזרחית מגונה. הכרמל עלתה בשדרות בן־גוריון, ושוב נכנסה לדיזנגוף.

ב־10.43 נעצרה המכונית הצבאית ליד בניין מיספר 154. הפעם המתינה הנהגת במכונית ואילו ידידה ירד, ונכנס לחנות־שעונים סייקו.

ב־10.55 עשתה המכונית סיבוב נוסף לכל אורך דיזנגוף, פנתה לרחוב אסתר המלכה, לריינס ושוב, בפעם השלישית, לדיזנגוף.

ב־11.02 נעצרה המכונית ליד דיזנגוף

מאת

זאב יפת

240. החייל ירד מהמכונית, חצה את הכביש ונכנס לחנות ממול. הנהגת המתי־נה לו ליד תחנת־המישטרה, באיזור שבו אין עצירה.

ב־11.10 תימרנה הכרמל בסבך התנועה ברחוב דיזנגוף, כשהיא מפלסת את דרכה בנהיגה מסוכנת, ונעצרה ברחוב שלמה המלך 3, בתחום תחנת־האוטובוסים. הנה־גת ירדה לקנות סיגריות.

ב־11.20 חלפה המכונית, ללא עצירה, על פני התמרור עצור, ופרצה לרחוב הנביאים. במעלה הכביש נעצרה הנהגת. חנתה במקביל למכונית שחנתה ליד ה־מידרכה, וחסמה נתיב־תנועה שלם. החייל ירד מהמכונית, נכנס לחנות־מכולת פינתית וחזר כעבור עשר דקות כשהוא מחזיק בידיו מיצרכי מזון, שניראו מרחוק כגבי־עי־לבן ומיצים.

ב־11.35 חלפה המכונית על־פני שוטר צבאי, ונכנסה למחנה הצבאי בקירייה, מול בית־המישפט.

הקפתי את הקירייה וניגשתי אל משרדו של דובר־צה"ל. הצגתי בפניו את סיפור נסיעתה המרתק של הכרמל מיספר 188323, וצירפתי סיפור־מעקב מה־יום הקודם, יום חמישי, ה־30 באוקטובר.

ביום זה, החל משעה 8.57 בבוקר, נסעתי אחרי כרמל צבאית לבנה, מיספר צ־191295, נהוגה בידי רב"טית שנשאה תג־יחידה של חיל־האוויר, ואשר תידלקה בתחנת־הדלק ברחוב גיבורי־ישראל.

הנהגת פנתה לכיוון רמת־גן, במהירות מסחררת. בקיטעי־דרך אחדים, עבר מד־המהירות שבמכוניתי את ה־110 קמ"ש בשטח בנוי.

הכרמל נעצרה במיגרש־החנייה של כפר־המכבייה. החיילת ירדה מהמכונית ופנתה לעבר בית־המלון שבכפר. היא נבלעה באולם־הכניסה. כעבור רבע־שעה הופיעה שנית, התניעה את מכוניתה וטסה לקצה השני של העיר, לאוניברסיטת תל־אביב.

110 קמ"ש בשטח בנוי

ליד המיגרש לאתלטיקה־קלה של האוניברסיטה, נעצרה המכונית. במיג־רש התקיים יום־ספורט של כמה יחידות־מינהלה.

הנהגת הצטרפה לקהל מעודדי קבוצת לוע־הארי, שאנשיה לא היו אנשי חיל־האוויר כלל. ניראה שהיא מיודדת עם מיספר צעירים מאותה קבוצה.

ב־13.00, אחרי שורת תחרויות, הוכרזה הפסקת־צהריים לחצי־שעה, והחיילים פנו לאכול באוהלים מאולתרים שהוקמו בקצה המיגרש.

ניצלתי את ההפסקה ופניתי לעבר מיג־רש־החנייה. לפי הערכה גסה שהו במקום כ־300 חיילים, מתחרים ומעודדים. במיגרש מניתי 67 מכוניות צבאיות מדגמי כרמל ורנו־4.

בשעה התמימה שהמתנתי במקום הסיעו קצינים את מכוניותיהם רק ארבע פעמים. במיקרים רבים מאד נהגו במכוניות נהגי קצינים של היחידות המינהלתיות, הסיעו בהן ידידות וידידים ונסעו בענייניהם הפר־טיים.

נהגים חסרי־אחריות

דובר צה"ל, תת־אלוף דב שיאון, הבטיח לברר את המיקרים תוך שלושה ימים, ואף להשיב על מיספר שאלות שהצגתי בפניו בנושא נהגי־קצינים המשר־תים במרכז תל־אביב. „צה"ל ער לבעייה קשה זו ועושה כמיטב יכולתו כדי לצמ־צמה," אמר דובר צה"ל. „לא פעם עולה הנושא לדיון בישיבות מטכ"ל. רק ביום הראשון השבוע, שוב נדון נושא זה.

„המעמס על הרכב הצבאי גדול. התפ־קידים הצבאיים מגוונים. מפקד יכול לש־נות תפקיד או צורת־עבודה, ואז יצטרך נהג בדחיפות. קצין לא יכול לטפל אישית במכונית. אם יגש למוסך לתיקון כל תקלה, זה יהיה על חשבון עבודתו המאו־מצת.

„הבעייה כאובה, אך למעשה מדובר רק בקומץ של נהגים. המצב ניראה חמור הרבה יותר מכפי שהוא במציאות, משום שנכון שאותם נהגים מעטים מסתובבים במרכזים העירוניים. הגברת הפיקוח עלי־הם תעלה יותר מהנזק שהם מביאים, אבל אין ספק שנושא זה חייב בטיפול יסודי."

פניתי לבעל מוסך־מורשה, מומחה לתי־קוני רכב כרמל וטריומפ. אני מכיר את בעל־המוסך מזה שנים, וידעתי כי נוסף

לתיקון מכוניות אזרחיות הוא מתקן ומתחזק גם מאות מכוניות צבאיות.

שאלתיו מה מצבם של כלי־הרכב הצבאיים המגיעים אליו לתחזוקה ולתיקון.

„אתן לך דוגמה אחת,” השיב. „הבוקר צילצל למוסך נהג של רב־סרן העובד בקירייה. אמר ששמע דפיקות במנוע. הוריתי לו לא לגעת ברכב, ולהזמין גרר.

„כעבור שעה תגיע אלי הבחור עם הכרמל, והסביר שאין צורך לגרור אותה, כי עובדה — הוא הצליח להגיע בכוחות עצמו. בדיקה מהירה גילתה, כי הנהג הרס את המנוע. הוצאתי דו״ח־נזק, והשבתתי את הרכב.”

שינה במיסגרת העבודה

ביום הראשון, ה־2 בנובמבר, בשעה 8.00, הגעתי בפעם השלישית לתחנת־הדלק ברחוב גיבורי ישראל. מראה נהגי־הקצינים שהגיעו מכיוון הקירייה כדי לתדלק את כלי־ריכבם, עורר תדהמה ממש.

מתוך המכוניות יצאו חיילים נעולי כפכפי־גומי, אחרים הסתובבו בחזות חשופים, כשחולצותיהם אינן רכוסות אפילו בכפתור אחד. רובם לא היו מגולחים.

ב־8.55 סיים נהג צעיר את תידלוק מכוניתו הצבאית, כרמל מיספר צ־188357, הוא נהג כ־20 מטר, ונעצר ליד מישרדי גסטטנר לשיכפולים. החייל יצא מהכרמל ובידו חבילה. הוא ניסה לפתוח את דלת המישרד, ולא הצליח. מייד ויתר, חזר למכוניתו ונסע משם.

המשכתי לעקוב אחריו, ושוב נכונה לי הפתעה. נראה שאין גבול לתאוות הנסיעה המהירה של נהגי צה״ל.

נהג זה, שמצמעם־הרעש של מכוניתו היה מקולקל, דהר בכביש תל־אביב — פתח־תיקווה במהירות של 110 קמ״ש, כשמנוע מכוניתו המאומץ משמיע רעשים אדירים.

הנהג חתך מכוניות אחרות כמוכה־טירוף. המעקב אחריו היה כרוך בסכנת־נפש ממשית.

בקריית־אריה, איזור התעשייה, נכנס הנהג למוסך עתיד, ברחוב שנקר 3, מקום שם חנו עשרות מכוניות צבאיות שהמתינו בתורן לעבור בדיקות־רכב. נראה שלנהג זה לא היה כל חשק להמתין בתור הארוך. הוא הפעיל את מכוניתו ונסע למיזנון מוסך פורד, המרוחק כמה מאות מטרים ממוסך עתיד. כעבור מחצית השעה העלה על מכוניתו שני חיילים ששהו במיזנון, וחזר למוסך, כדי לעמוד מחדש בסוף התור.

אחרי כשעה, כאשר נוכחתי לדעת שהמכונית תשהה במוסך עוד זמן רב, החלטתי לנסוע בעיקבות כרמל מיספר צ־187116, שיצאה ב־10.30 את שער המוסך. נהג בה טוראי בעל פנים זעופים.

נהג המכונית הזו היה הרבה יותר רגוע מחבריו. הוא טייל לאיטו בסימטאות פתח־תיקווה, החנה את המכונית ברחוב רמב״ם 11, יצא את הרכב ונבלע בבניין. אחד מילדי השכונה סיפר לי כי הוריו של הנהג גרים באותו בניין.

נראה שההורים לא נמצאו בבית, כיוון שהנהג חזר למכונית, ובמשך שעה וחצי עיין בעיתון־ספורט והאזין למוסיקה. אחר־כך השליך את העיתון, התרווח על מושבו והתנמנם במשך חצי־שעה נוספת.

כעבור שעתיים התעורר, התניע את מכוניתו וחזר לכביש הראשי. נראה שהמנוחה הארוכה ליד ביתו עודדה אותו לפתח מהירות מטורפת, שהגיעה לא־פעם עד ל־120 קמ״ש, בשטח בנוי. המשך העיקוב אחריו היה כרוך בהתאבדות כימעט.

החייל יצא את פתח־תיקווה, המשיך בדרך בין־עירונית, ונבלע בשער המחנה הצבאי סירקין.

„צ׳יצ׳” ניסה לתקן

במחנה מטכ״ל בקירייה ובשלישות מצויות למעלה מ־1300 מכוניות של קצינים. לרבים מהם יש נהג צמוד. לאחרים (בדרגות רב־סרן) — נהג אחד לשתי מכוניות. מיספר הנהגים הצמודים למכוניות הקצינים־פקידים מתקרב לסדר־גודל של גדוד.

אלה הם הנהגים בעלי האיכות האנושית הירודה ביותר בין כל נהגי צה״ל. רבים מהם גוייסו לשירות משיכבות־אוכלוסייה שבעבר לא גייס צה״ל לשורותיו. רבים מהם הסתבכו בעבר עם החוק, אחרים פוסעים על שולי החוק. אך למרבה הפלא, דווקא נהגים אלה מסתובבים, בתוקף תפקידם, במרכזים עירוניים, והם בטלים מעבודה משך מרבית שעות היום.

תפקידם הצבאי, לא זו בלבד שלא ניתק אותם מפיתויי הכרך הנוצץ, אלא רבים אף מסתבכים בפלילים במשך שירותם הצבאי.

במטכ״ל ערים לנושא כאוב זה, כדי לפתור את הבעייה, בחלקה לפחות, העבירו לתפקיד חיילות־נהגות. הכוונה היתה שהחיילות תהיינה ממושמעות יותר, תשמורנה טוב יותר על כלי־הרכב, ואולי אף תסחפנה בעיקבותיהן את הנהגים־הגברים.

אך במציאות נוצר מצב־דברים הפוך. הבחורים, הם שהשפיעו על הנהגות. כיוון שרמת המישמעת וההשגחה על פעולותיהן קרובה לאפס, חשו הנהגות עד־מהרה כי הן פועלות בחלל ריק. הן למדו לנצל מצב זה לתועלתן כחבריהן הנהגים, והן משתמשות בכלי־הרכב המופקדים בידיהן לצורכיהן הפרטיים. רבות מהן נוהגות ברכב בצורה שלוחת־רסן, ואינן עושות כל מאמץ לתחזק את ריכבן כראוי.

אחרי שאלוף (מיל.) שלמה („צ׳יצ׳”) להט, כיום ראש־עיריית תל־אביב, סיים את תפקידו כראש הכוחות המשוריינים בסיני, הוא נתמנה כראש אגף כוח־אדם במטכ״ל.

באחד הבקרים, בהגיעו למחנה מטכ״ל בקירייה, הבחין בקבוצות רבות של נהגי־קצינים המשרתים בקירייה, כשהם בטלים מכל עבודה. ללא כל הודעה מוקדמת ציווה לאסוף את הנהגים, ולהורידם אל מיפקדת הכוחות המשוריינים בסיני, שסבלה ממחסור חמור בנהגים.

בכך השיג צ׳יצ׳ שתי מטרות — הוא תיקהה את הרווחת שהיתה קיימת בקרב הקצונה הלא־לוחמת, המשרתת בקירייה, ומיקד את התעניינות המטכ״ל בנושא אי־התעסוקה של נהגי־קצינים לא־קרביים.

למרבה הצער, היה זה מיבצע חד־פעמי בילבד. תוך חודשים ספורים חזר המצב לקדמותו.

צה״ל לא גילה גמישות מספקת כדי לשנות את הנוהלים הקיימים, הקובעים כי לכל קצין, מדרגה מסויימת, ולא חשוב מה תפקידו — מוצמד נהג. הטענה היא כי אם קצין קרבי שיועבר למטכ״ל ימצא עצמו ללא נהג צמוד, תהיה בכך הרעה בתנאי־העבודה שלו.

כשם שלקצין קרבי, המועבר לשרת בעורף, מופסקת הענקת תוספת־שדה, כך היה צה״ל חייב לקבוע כי כל קצין המשרת בתפקידים מינהליים, חייב לנהוג בכלי־רכבו בעצמו, ללא נהג צמוד.

נהג מסוכן

תמונה זו צולמה תוך כדי נסיעה. נהג המכונית מיספר צ—188357 דהר בשטח בנוי במהירות של 110 קילומטרים לשעה. נהג זה נימנה עם אותם נהגים של קצינים־פקידים, הבטלים משך מרבית היום מעבודה, נוהגים בכלי־הרכב המופקד בידם בפראות, במרכזים עירוניים סואנים. הם גורמים נזק קשה לשמם הטוב של כלל נהגי צה״ל, המשרתים בקווים, ועושים עבודה קשה.

קורא העיתון

נהגו של הקצין הגיע במכונית הצבאית, בשעות שלפני־הצהריים, לביתו שבפתח־תיקווה. כיוון שדלת הדירה נמצאה נעולה, בילה שעתיים תמימות בתוך המכונית בקריאה ובנימנום. לאחר־מכן, כשהחל נוהג חזרה למחנהו הצבאי, פיתח מהירות מטורפת של 120 קמ״ש בשטח בנוי.

איפה המישטרה־הצבאית?

בסוף שנת 1967 ובשנת 1968, פקד אלוף־מישנה שמואל גונן (גורודיש) על חטיבה 7, ששירתה בצפון. כתוצאה מריבוי התאונות בחטיבה, הורה גורודיש לאנשיו לנסוע 5 קמ״ש פחות מן המותר לפי החוק. הוא מינה צוותים שיבדקו אם הוראותיו אכן מתבצעות. נהגים שנתפסו בעבירות־תנועה קיבלו עונשים חמורים. הוא לא רק החמיר בעונשים. הוא העניק פרסים לנהגים זהירים, ועודדם.

המיבצע נשא פרי — במשך ארבעה חודשים לא נרשמה אפילו תאונה אחת, כולל ברכב מיבצעי בחטיבה.

עד היום נוהגים הנהגים ביחידות קרביות, והם מרבית הנהגים בצה״ל, בהתאם לתקנות ולהוראות. הם מקפידים לשמור על תקינות כלי־ריכבם. אבל הם מצויים הרחק ממרכזי הארץ. הציבור הרחב רואה ברחובות דווקא את נהגי הקצינים העובדים במישרדים. נהגים אלה, המהווים אחוז זעיר מבין כל נהגי צה״ל, משתוללים בשעת הנהיגה, מתעלמים כליל מחוקי־התנועה, מחנים את כלי־ריכבם במקומות אסורים (כלי־רכב צבאיים אינם נגררים). מיעוט פרוע זה פוגע בדימוי של כלל נהגי צה״ל, העושים עבודה קשה וחשובה.

דווקא כנגד מיעוט זה אין המישטרה הצבאית פועלת, כימעט. וכאשר היא מנסה לפעול, שיטותיה מיושנות ובלתי־מתוחכמות.

כבר מזמן לא ניראו ציוותי מישטרה־צבאית, ברכב, או רגליים, מפטרלים במרכזים עירוניים. זהו סוג פעולות־המניעה העשוי לצמצם נהיגה פרועה ונהיגה שלא־לצורך.

המישטרה־הצבאית חייבת לבצע, בזמנים בלתי־שיגרתיים, פעולות של בדיקת כלי־רכב, ולבצע רישום־בודק של הנסיעות. את הרישומים עליה להעביר לבדיקת המפקד, באופן אישי, לאישורו כי הנסיעה אכן נעשתה בידיעתו והיתה חיונית. מפקדים רבים יהססו לחתום לנהגיהם באופן „עיוור,” על כרטיסי־הנהיגה, אם ידעו שקיים פיקוח. כך תוחזר האחריות לנושא הרכב לבעל־הדרגה, גם כאשר הוא אינו נוסע בכלי־ריכבו.

המישטרה־הצבאית חייבת לבצע מארבים תכופים, בעיקר בשעות הלילה, ליד תחנות־הדלק הצבאיות. בצה״ל פשטה מגיפת גניבות כלי־רכב צבאיים. במיקרים לא מעטים משתמשים החיילים בכלי־הרכב הצבאיים הגנובים לביצוע מעשי גניבה ושוד. גונב הרכב לא יתדלק את הרכב בתחנת־דלק אזרחית, אלא רק בתחנה צבאית, בתלושים שאותם מצא ברכב הנגנב. בתחנות אלה ניתן יהיה ללכוד גנבי־רכב רבים, ולצמצם נגע זה.

יש לחדש את השיטה שהנהיג אלוף (מיל.) ישראל טל, שבה נקבע, כי אם נהג נתפס בנסיעה במהירות גבוהה, בעל הדרגה הגבוהה ביותר הוא המועמד לדין. למרות שאין הוא מפקד כלי־הרכב, הוא מפקד — ובתור שכזה חלה עליו החובה להשגיח על החיילים הנמוכים ממנו בדרגה.

ברגע שילחצו על מפקדים בתחום האחריות האישית, יהיה יותר פיקוח לא רק מצד המישטרה־הצבאית, אלא מצד כל מפקד ומפקד בצה״ל.

אחת לחודש יש לרכז נהגי־קצינים העובדים במישרדים למיספר ימים, ולהעבירם לפלוגת־תובלה. באותם ימים יעמדו חיילים אלה במיסדר־בוקר, יהיו נתונים למישמעת צבאית קפדנית, ילונו במחנה סגור, יסעו בשיירות ולא יסתובבו ברחובות תל־אביב. פעולות כאלו תרגלנה חיילים פרועים אלה, למינימום של מישמעת.

אין כוח־אדם

תת־אלוף זלמן ורדי, קצין־מישטרה־צבאית ראשי טוען: „קיים פיקוח שוטף של המישטרה הצבאית בנקודות־היסעים, בצמתים ובמקומות מרכזיים שבהם יש הצטברות של כלי־רכב צבאיים.

„יש מיבצעי־פתע, שבהם נוטלים חלק כל קציני־המיפקדה שלי, וקציני מיפקדת פיקוד־המרכז, בהשתתפותי האישית, ואשר בהם נבדקים בשעות־הלילה כלי־רכב צבאיים ברחובות הראשיים וליד בתי־הקולנוע. נסיעה שלא־בתפקיד גורמת להעמדת הנהג לדין, ולהשבתת הרכב לשיבעה ימים.

„קיימת בעייה קשה של חוסר כוח־אדם. עד לזמן האחרון פעלו חוליות פיקוח מישמעת־לבוש. לאחרונה חוסל המיבצע, כי הוא עלה 300,000 לירות לחודש — הוצאות על רכב, דלק וימי־מילואים.

„בחודש זה, במיסגרת מיבצע חודש־הבטיחות הכל־ארצי, יחודש מיבצע־הפיקוח.”

בימים אלה של הכרזות מפוצצות על צימצומים וקיצוצים בתקציבים, לא ייתכן שמאות רבות של חיילים יוצמדו לקצינים לא־קרביים, שהם בעצם פקידים בילבד. חיילים אלה עולים לצה״ל סכומי־ענק, וזאת נוסף לכלי־הרכב הרבים והיקרים שהם משחיתים, ומאות־אלפי ואולי מיליוני ליטרים בנזין יקר שהם שורפים לשווא.

כאשר מאות הכרמלים והרנו־4 יסולקו מהכביש, ולא יעקרו את עיני הציבור בנסיעה פרועה, שלא לצורך, ישופר דימויו האמיתי של הנהג בצה״ל, ובוודאי גם של צה״ל כולו.

אב ובן בצלאל מזרחי עם בנו חיים — „המועמד" לחטיפה, בתמונה שצולמה לפני כארבע שנים. במשך יותר משבוע עמד הילד במרכזה של דראמה כימעט־גורלית.

(המשך מעמוד 23)

כלום לא אירע, המתין לראות איך ימשיכו הדברים להתגלגל.

למחרת, כפי שנקבע, התקשר עמו קצין־המישטרה שנית.

„החלטתי," סיפר בצלאל מזרחי אחר־כך, „שהפעם אתפוס מי זה הנבלה שמותח אותי. חשבתי: מי מסוגל לעשות עבודות כאלה? החלטתי לחפש בדברים שלו ובקול שלו את הסימנים שיסגירו אותו. כאשר התקשר אלי שוב, ניהלנו עוד פעם שיחה של חצי שעה. אמרתי לו שהצלחתי לאסוף 150 אלף לירות. התווכחנו על גובה ה־תשלום. אמרתי לו שבשביל לאסוף מיליון לירות במזומן, ובדולרים, כמו שהוא רצה, אני צריך לפחות חודש. הוא אמר לי: ‚אז לא עשינו עסק'. בכל זאת קבענו ל־המשיך ולדבר.

„הוא האיץ בי. ‚אתה צריך למהר,' הוא אמר, ‚לוחצים עלינו להגיש את התיק שלך לתביעה עד ה־2 בנובמבר. אם לא נקבל את הכסף עד אז, לא תהיה לנו ברירה.' אמרתי לו: ‚יופי. זה בדיוק יום־ההולדת שלי.'

„למחרת הוא צילצל אלי שוב באמצע הלילה. אמרתי לו: ‚שלא תעיז להעיר או־תי באמצע הלילה, אפילו בעניינים כאלה. בלילה אני ישן. טלפן אלי מחר בבוקר למשרד.'"

בבוקר צילצל הטלפון בשעה מוקדמת מאוד. „מדבר כאן הקצין ארמונד לוי, מהמדור המרכזי," אמר הקול בטלפון, „בוא תתייצב מיד במישטרה!"

ברגע זה לא ידע בצלאל מיזרחי מה לחשוב. האם גם המדור־המרכזי שותף ל־קנוניה? האם באמת זוהי המישטרה ש־מנסה לסחוט אותו?

התעלומה ניפתרה כאשר התייצב ב־מישטרה. „מי מנסה ללחוץ עליך?" שאל אותו ארמונד לוי.

בצלאל ניסה תחילה להכחיש, אבל ה־קצין התעקש: „אנחנו יודעים שמנסים לסחוט אותך. תגיד מי זה! שתף עמנו פעולה!"

עתה הסתבר למזרחי כי השיחות בינו לבין הסחטן האלמוני לא נשארו בארבע אוזניים בילבד. המישטרה האזינה להם מ־ההתחלה. בגלל חשד שהופנה אל המיתחזה כקצין המישטרה, בעניין אחר לגמרי, הוט־לה האזנה לקו הטלפון שלו. השוטרים שמעו את הסחטן מנסה לגייס בטלפון שות־פים למעשהו ושמעו אותו בניסיון הסחיטה מבצלאל מזרחי. יותר מאשר מהאיש הם היו מודאגים ממה שעלול בצלאל לעשות.

לאנשי המדור־המרכזי גונבה השמועה כי אנשי עולם־תחתון מחפשים אחרי אדם המנסה לסחוט מבצלאל מזרחי מיליון ל"י. כדי לא להשאיר את העניינים ב־ידיים פרטיות, נכנסה המישטרה לתמונה.

„בהתחלה לא חשבתי שזה רציני," אמר מזרחי, „עכשיו כשראיתי שגם המישטרה יודעת על כך, הבנתי שזה רציני והח־לטתי לשתף אותם. עוד באותו יום הם באו אלי הביתה, התקינו מכשירי־האזנה על הטלפון שלי, פנו לדואר להתקין מית־קן מיוחד שיאתר מאיפה בא כל טלפון אלי. הצבתי שומר מיוחד על הילד שלי. הוא ליווה אותו לבית־הספר. בזמן הלי־מודים הוא היה שומר בחוץ. אמרתי ל־אשתי שלא לתת לילד לצאת לשחק מ־חוץ לבית."

* * *

היה זה מוזר שהסחטן בחר לו כ־קורבן דווקא את בצלאל מזרחי.

מצד אחד הוא מהווה אומנם מטרה נו־חה לסחטנות. הוא מיליונר, המגלגל מיל־יונים בעסקים. רק בשנה האחרונה הס־תכמו תשלומיו האישיים למס־ההכנסה ב־סכום של כשמונה מיליון ל"י. הוא ידוע גם כאיש־מישפחה, שמישפחתו חשובה ויקרה לו. בנו הבכור אלי, 23, הוא צעיר יפה־תואר הלומד עתה מישפטים באוני־ברסיטת תל־אביב. נוסף לבן המיועד ל־חטיפה, חיים, יש לו גם בת בת 9 — אורנה.

אולם מצד שני אין בצלאל מזרחי זאב בודד. הסחטנים ידעו היטב את מעמדו המיוחד בחברה הישראלית. יש לו חב־רים טובים ורבים בכל שיכבה ובכל מע־מד, שיהיו מוכנים ללכת למענו באש ו־במים. קצינים בכירים במישטרה ובצה"ל הם ידידיו. ידידו הטוב ביותר הוא מנ־טש, שאין כמוהו בעל השפעה וקשרים. לא היתה זו רק תמימות, אלא שטות ל־העלות על הדעת, שאיש כמוהו ייתפס בפיתיון שניסו הסחטנים להשליך לו.

בצלאל גדל במישפחה של שבעה ילדים ברחוב מזרחי ב' שבשכונת פלורנטין, אותו רחוב בו נרצח מפקד הלח"י אברהם („יאיר") שטרן. בגיל 13, אחרי שסיים בית־ספר עממי, בו למד בכיתה אחת עם חיים טופול, נשלח לקיבוץ עין־חרוד. הוא לא החזיק שם מעמד והתנדב לשרת ב־גדנ"עים.

בגיל 15 זייף את גילו בתעודת־הזהות כדי שיוכל להתגייס לצה"ל. הוא היה צנום, נמוך וכחוש ומישקלו לא עלה על 48 קילו, ובכל זאת גייסוהו לחטיבת חיל־הרגלים גולני. מפקד הגדוד שלו היה אז רחבעם („גאנדי") זאבי, המשמש כיום כ־יועץ ראש־הממשלה למילחמה בטירור. ה־חייל הצנום והקטן משך את תשומת־ליבו של המג"ד. ביחוד, כאשר למרות מיש־קלו הנמוך, התגלה כחייל מעולה שהיה מסתער עם מיקלע ביד. גאנדי אף המ־ליץ עליו לקורס קצינים. אבל בצלאל נשלח חזרה מהקורס אל הגדוד בתוספת הערה: „הוא עוד ילד!"

גאנדי שלח אותו שוב עם הערה משלו: „הוא ילד — אבל ילד טוב!"

בגיל 16 וחצי השתחרר בצלאל מצה"ל ומיד נשא לאשה את שולמית, מי שהיתה ידידתו מנוער בשכונת פלורנטין. אביה של הכלה שילם 10 ל"י לרב כדי שיע־לים עין מעובדת היותם קטינים. הם עברו להתגורר בדירה בת חדר אחד בשכונת־התיקווה, שם נולד להם בנם הראשון בטרם מלאו לשניהם 18 שנים.

בצלאל התחיל לעסוק בעבודות שונות. היה לו תלת־אופנוע בו היה מבצע שליחויות ועבודות־סבלות. באותם הימים היה מנטש „הגדול" קבלן הקולות הראשי של מפא"י בשכונת־התיקווה, ובצלאל עזר ל־ידו. מאז ניקשרו בין השניים קשרי ידי־דות הדוקים והיחסים ביניהם הם כמו בין אב לבן.

אחר־כך החל בצלאל לעבוד כפועל שחור. הוא עבד בים־המלח, בתור פועל־בניין בערד ובדימונה ואחר־כך הפך ל־קבלן־מישנה של קבלן־מישנה לביצוע עבודות עץ.

* * *

לפני כעשרים שנה הקימו שני דודיו, שהיו קבלני בניין במקצועם, שותפות וצירפו אליהם את בצלאל. כע־בור שנתיים הוא נפרד מהם והפך לקב־לן בזכות עצמו. בסוף שנות החמישים כבר ביצע עבודות־בנייה למשרד־הביט־חון, למשרד השיכון ולמשרד הפיתוח בכל רחבי הארץ. ה„בום" הגדול שלו, שהפך אותו למיליונר, היה בשנת 1964. כאשר בנה את שכונת נוה־רם ברמת־יצחק, ובו בניין בן 17 קומות — פרו־ייקט שהיה בשעתו הגדול ביותר בארץ.

בין עבודות הקבלנות שביצעה חברתו (אלישב בע"מ — השם מורכב משם הבן הבכור אלי ומראשי התיבות של שולמית ובצלאל) היו גם בתי־מלון גדולים. הוא בנה את מלון יהלום בנתניה, את מלון שאול המלך באשקלון ואת מוריה בירו־שלים. תוך כדי כך למד את בעיות הענף ותיפעול המלונות והחליט להפוך מלונאי בעצמו. תחילה הקים את גני־שולמית ב־אשקלון, ואחר־כך בתי־מלון נוספים באי־לת ובעין־בוקק, שכולם נקראו על שם אשתו, שולמית. יחד יש בהם כ־580 חד־רים. הוא עמד להקים מלון נוסף ברשת בנצרת, אולם התוכנית עוכבה בגלל ה־משבר בענף התיירות.

על ידי משרד־השיכון מוכר בצלאל כקבלן שמותר לו לבצע עבודות בהיקף בלתי־מוגבל. כיום, למשל, הוא בונה שי־כון באור־יהודה, שיכון באשדוד, ומרכז עסקים באבו־כביר בתל־אביב, העתיד להיות מרכז הקניות — דפרטמנט־סטור — הגדול ביותר בארץ, שישתרע על שטח של 25 אלף מטר, בשמונה קומות, לעו־מת 3 הקומות של כל־בו שלום.

היו שטענו בשעתו כי הוא משמש רק כיסוי לעסקים של אחרים, וכי למעשה מושקע הונו של מנטש עצמו בעסקיו, אבל בצלאל מכחיש שמועות אלה בכל תוקף. „זו חברה פרטית שלי ואין לי שותפים בה," אמר.

מחזור עסקיו מסתכם בעשרות מיליוני ל"י בשנה והוא משלים עתה בניית בית פרטי, בן ארבע קומות, בצפון תל־אביב למגורי מישפחתו בילבד. הבניין, העשוי אבן ירושלמית, שעל גגו נבנתה בריכת־שחיה, ושכל אחת מקומותיו משתרעת על שטח של 140 מ"ר, עלה לבצלאל עצ־מו, שבנה אותו לבד, כ־3 מיליון ל"י.

אפשר להבין מדוע ניסו הסחטנים לס־חוט דווקא דג שמן כזה. אולם אי־אפשר להבין את טיפשותם. הסיפור שבדו דמה למעשיית־ילדים ששום אדם רציני לא היה קונה אותה.

ניתן להניח גם שהסחטנים אינם נמנים על צופי הטלוויזיה הקבועים. שכן, כך הסתבר, הם טילפנו מהטלפון הפרטי של־הם אל בצלאל, והסתבכו בשיחות ממוש־

(המשך בעמוד 29)

חשוד 2 הרצל עוזר, עבריין מועד שנחשד כבר בעבר בניסיון לסחיטת־כספים, נעצר על־ידי המישטרה כחשוד בסיוע לפפה רוקנ־שטיין במיבצע סחיטת המיליון ממזרחי.

אחיה של מלכת היופי של ישראל

- נעצר כחשוד בהעברת שוחד ל„פקיד בכיר" בעיריית רחובות - והכוונה היתה להפליל את דודו

- ראש־העיר של רחובות

להפיל את ראש העיר

בכי קורע־לב עלה מן המדרגות המובילות ממרתף־העצורים אל אולם־המעצרים של בית־מישפט השלום בתל־אביב.

השופט התורן, אריה אבן־ארי, חדל לרגע מעבודתו ושלח מבט חמור בשוטרים שבאולם. רב־הסמל הוותיק, מיסק, נשא את ידיו בחוסר־אונים. „מה לעשות, כבודו,” אמר. „אף אחד לא נגע בו, הוא פשוט בוכה — הוא נשבר. הוא לא מיקצועי.”

בכיו המר של יוסף דג'אני, בדרכו מאולם־המעצרים של בית־המישפט אל מרתף־העצורים בסוף השבוע שעבר, העלה באחת על הבמה שערורייה גדולה, וסחף עימו שמות מצלצלים, העלולים לאבד את עולמם בן־לילה, במידה שחשדותיה של המישטרה אכן יתאמתו.

יוסף דג'אני נעצר בחשד שהעביר שוחד לפקיד בכיר מאד בעיריית רחובות.

העצור איננו איש העולם־התחתון, והחשוד בקבלת השוחד אינו עבריין. שניהם קרובים קירבת־דם, ולאיש מהם לא חסר דבר.

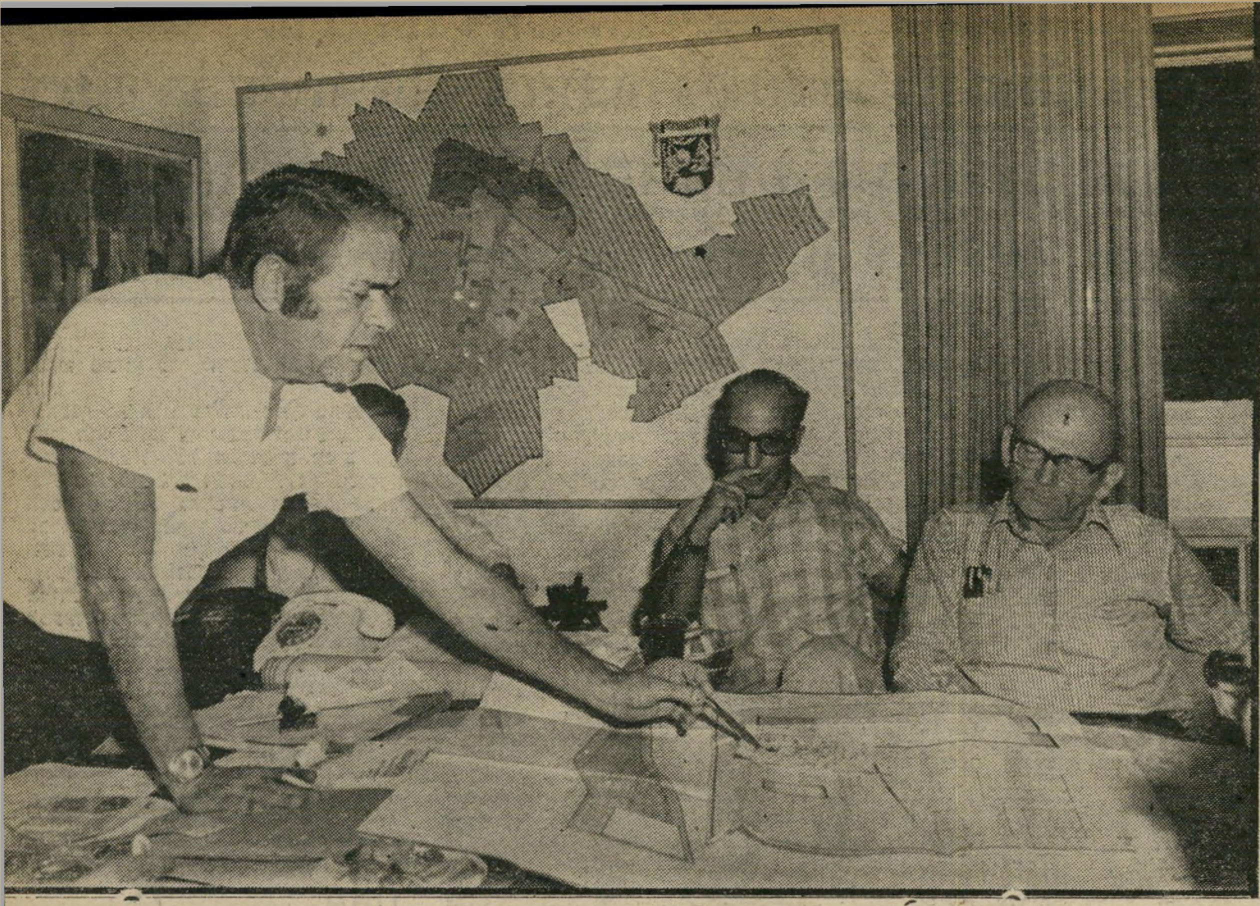

התקפה נגדית

בתחילת השבוע התגבר שמואל רכטמן, ראש־עיריית רחובות, על ההלם שנגרם לו עקב התפוצצות הפרשה, יצא להגן על עצמו ולטהר את שמו. רכטמן גייס את חברי ועדת בניין־ערים העירונית, והזמין את העיתונאים כדי להוכיח שלא העדיף את הקבלן יוסף חלבי, אשר לפי טענת המישטרה הוא זה ששילם את הסכום של 100 אלף ל״י כדמי־תיווך לרכישת המיגרש. על קבלן זה גזר בית־המישפט — לבקשת העירייה — צו הריסה וקנס.

מאת

מרסל זוהר

יוסף דג'אני השמנמן, שהוא טיפוס בוהמי, השיג עד היום בשפע את הדברים שעליהם חלם בילדותו, ואפילו יותר מכך. ואם פרץ בבכי כשהוארך מעצרו בשיבעה ימים, הרי זה בשל הבושה שבהזכרת שמו ושם קרוביו מעל דפי העיתונות, בדיווח בטורים הפליליים.

מדוע מסעירה פרשת השוחד שהעביר הקבלן, לפקיד בכיר מאד בעיריית רחובות — באמצעות יוסף דג'אני — את המדינה כולה?

גיבור הפרשה הוא בנם של אם יהודיה ואב ערבי. הוא התגורר עם מישפחתו וגדל סמוך לסיבוב ביל״ו, שבין רחובות לקיבוץ גיבעת־ברנר. אחותו היא לילי מן, מי שהיתה מלכת־היופי של ישראל בשנת 1960. לילי היפהפייה עקרה לאמריקה הגדולה, הפכה שם מיליונרית תודות לרעיון מיסחרי מוצלח: היא הקימה תעשיית הפלות מלאכותיות במרכזה של ניו־יורק, ועסקה גם בהפעלת מרפאות לניתוחים פלאסטיים (העולם הזה 1978). מלכת־היופי הישראלית לשעבר קפצה על העגלה הנכונה ברגע הנכון, לפני כשלוש שנים — כאשר ההפלות המלאכותיות עלו מן המחתרת והותרו לכל אשה הזקוקה להן במדינת ניו־יורק.

המחירים הפכו עממיים: בין 90 ל־120 דולר. לילי הדביקה את הצלחותיו המיסחריות של בעלה, מייקל, יצרן־הבגדים, ואף עלתה עליו בעסקיה.

אך לילי לא שכחה את אחיה, יוסף, וקיבלה אותו לעבודה בחברה להפלות־המלאכותיות שלה. יוסף הפך איש־עסקים. מכוניות מפוארות עמדו לרשותו, ונשים

המאשים

רחמים בוני, אחד מבעליה־לשעבר של מחצית המיגרש שמכירתו גרמה לפרשת השוחד, טוען שעדיין לא קיבל את מלוא המחיר שהובטח לו על־ידי הקבלן חלבי, בגלל התפוצצות הפרשה. „ברור לי,” טוען בוני, „שהרמזים לפקיד־הבכיר־מאד נועדו לראש־העיר, וכולנו הרגשנו שמשהו מתבשל פה.”

מלכת היופי בבית המישפט

לילי דג'אני (מן) בילתה רגעים בלתי־נעימים באולם־המעצרים של בית־המישפט בתל־אביב, כשלנגד עיניה נערך המחזה של הארכת מעצרו של אחיה יוסף בשיבעה ימים. אחיה המפונק של מלכת ההפלות המלאכותיות מניו־יורק, שבר את ליבה של לילי וכימעט שהפיל את דודו, ראש־העיר שמואל רכטמן.

ראש-העירייה של רחובות: „נודע לי שהמישטרה פונה לקבלנים בעיר ומחפשת אצלם הוכחות שקיבלתי שוחד... אין לי ספק שהמישטרה מחפשת אותי... לא קיבלתי שוחד! זוהי קנונייה!"

(המשך מעמוד 27)
נלחמו ביניהן כדי להיכנס אל בין זרועו־תיו.

הכסף בא אליו בקלות, והלך באותה ה־דרך. הוא ביזבז אותו במהירות־שיא.

הצד האצילי של המישפחה נתרם על־ידי האב. מישפחת דג׳אני ידועה כשומרת המסורתית של הר־ציון, ולזכותה בית־קברות פרטי מאחרי מלון המלך דויד ב־ירושלים.

וכך, משראה השופט אריה אבן־ארי את המידע הסודי שבידי המישטרה, ביחס למעצרו של יוסף דג׳אני, ואת זהותו של הפקיד־הבכיר־מאד בעיריית רחובות, ה־חשוד שקיבל 72 אלף לירות שוחד מקבלן — גילה כי, לדעתו, זה חומר־נפץ.

העיתונים לא מיהרו לגלות את שמו של הפקיד־הבכיר־מאד, החשוד בקבלת השו־חד מידיו של יוסף דג׳אני.

מיהו האיש המיסתורי, שאיש אינו מעז לנקוב בשמו?

פקיד בכיר מאוד

האיש, שהוא דודם של יוסף ולילי (מן) דג׳אני, אחי אמם היהודיה, הוא ראש־עירית רחובות מזה שש שנים, שמואל רכטמן, איש הליברלים (ליכוד) וראש סי־עת הליברלים בהסתדרות.

השבוע גילה ראש־עיריית רחובות, בשי־חה בילעדית עם כתב העולם הזה:

„אני הוא הפקיד־הבכיר־מאד בעיריית רחובות, שהמישטרה הפיצה שמועות כאילו קיבל שוחד מקבלן ברחובות. יכול להיות שטעיתי כששתקתי בימים הראשונים, מפני שחיכיתי שיזכירו את שמי ואז אצא להתקפת־נגד. אבל אני לא קיבלתי אף פרוטה אחת שוחד, לא מיוסף דג׳אני ולא מאף אדם אחר. זו עלילה! המערך שלח את המישטרה לחסל אותי, רק מפני שיש לי הצלחה גדולה בקרב תושבי רחובות, ש־בחרו בי.

„לא נחקרתי על־ידי המישטרה, והם לא שאלו אותי דבר בנוגע לפרשת השוחד. אך אני יודע שהחוקרים של סגן־ניצב זיגל, מהמטה־הארצי, חוקרים את הקבלנים באיזור, ואומרים להם שהם חושדים כי אני קיבלתי מהם שוחד כדי להעדיף אותם בתוכניות־בנייה בעיר.

כדי להבין את חומרת המצב, ואת מידת הסיבוך שבו, יש להביא את גירסותיהם של ארבעת הגורמים בפרשה זו.

המישטרה: „במחצית שנת 1974, ב־יחד עם אחר (הכוונה כנראה לעורך־הדין בן־ציון צנעני, שותפו של דג׳אני בעיסקות תיווך — לשעבר סגן ראש עיריית רחו־בות), קיבל יוסף דג׳אני מקבלן הבונה ב־רחובות, בנוסף על דמי־תיווך שהגיעו לו, סכום־כסף אשר נועד להיות משולם לעובד־ציבור, במגמה לזרז הטיפול בתוכנית מפור־טת אשר הגיש, וכדי לזכות באחוזי־בנייה גבוהים.”

בבקשה להוצאת פקודת־מעצר למשך 10 ימים נוספים נגד דג׳אני, טענה המחלקה לחקירות־הונאה במטה הארצי של המישט־רה, כי „העבירה היא קונספירטיבית, ויש לחקור למי בדיוק היה מיועד השוחד, ויש לתפוס מיסמכים אצל המעורבים וכן בעירייה ובוועדה המחוזית. שיחרורו של החשוד יחבל במהלך החקירה.”

כפפות־משי מישטרתיות

לפני השופט־התורן באולם־המעצרים, טען רס״ל אברהם זוטלר, כי גודל העיסקה שבה מדובר הוא 1,400,000 ל״י.

כפי שמקובל בעיסקות מסוג זה צריך היה, לפי טענות המישטרה, שערך הסכום שקיבל יוסף דג׳אני מהקבלן יוסף חלבי יהיה כ־28,000 ל״י (2% מערך המיגרש ש־נמכר, כזכור, תמורת 1,400,000 ל״י). אך דג׳אני קיבל באמצע שנת 1974, יחד עם שותפו־לתיווך, סכום של 100 אלף ל״י. 2% מהסכום הזה, 28 אלף ל״י, ייועדו עבור דג׳אני ושותפו והיתר, 72,000 ל״י, עבור „הפקיד־הבכיר מאד” בעיריית רחובות, כשוחד תמורת השגת אחוזי־בנייה נוספים במיגרש בשכונת שעריים.

עד כאן גירסת המישטרה.

בראש צוות החקירה המישטרתית מונה רב־פקד יוסף רוזנברג, אחד החוקרים ה־הוגנים והישרים של המטה־הארצי של ה־מישטרה. רוזנברג ניהל עד־עתה את החקי־רה בזהירות רבה. הוא לא ניסה לבקש את מעצרו של הפקיד־הבכיר־מאד, ואפילו לא חקר אותו, רק שאל אותו כמה שאלות. מדוע נוהגת המישטרה בכפפות־משי ב־פקיד־הבכיר?

אמר קצין־מישטרה בכיר: „איננו רוצים לפגוע בראש־העיר. לא כדאי לפגוע ב־אישיות ציבורית רמת־דרג, כל עוד איננו משוכנעים שהוא מעורב בפרשה.”

מצד אחד באה המישטרה, ולוחשת, ב־

חוקר רוזנברג
„חקירה זהירה”

אוזני השופט־התורן באולם־המעצרים, כש־הוא יושב על דוכנו, שמדובר במידע סודי לגבי עבירת־שוחד המייוחסת לראש־העיר, ולכן יש לאשר את הבקשה למתן 10 ימי־מעצר נוספים, להמשך חקירתו של דג׳אני, כדי שלא ינסה להפריע לחקירה ולטשטש את העיקבות. מצד שני אין אנשי־המישט־רה מעזים למנוע מהפקיד־הבכיר־מאד ב־עירייה לנקוט בינתיים צעדים להגנת עצמו.

„אם נפגע בראש־העיר, זה יכול להיות כמו בומרנג,” הסביר קצין־מישטרה. „נמ־שיך לחקור. אם לא נמצא דבר נגדו, ונס־גור את התיק, לא נכעס.”

יוסף דג׳אני: „קיבלתי 100,000 ל״י מהקבלן חלבי עבור העיסקה, וחילקתי את הסכום לשניים. 50,000 ל״י עבור עורך־הדין בן־ציון צנעני, ו־50,000 ל״י עבורי. זה הכל.”

(המישטרה טוענת שמקובל לשלם שכר־טירחת לעורך הדין שטיפל בעיסקה, רק לאחר השלמת הבניה, והדירות בבניין כבר נמכרו). עד־עתה, לא החלה הבנייה במקום.

המודיע האלמוני, שמסר את הפרטים על פרשת השוחד למישטרה, (בחו־דש אוגוסט השנה), ציין כי שמע את יוסף דג׳אני מספר על חלוקת הסכום של 100,000 ל״י בינו לבין שותפו (28,000 ל״י) וכי את היתר, 72,000 ל״י העביר ל־פקיד־הבכיר־מאד.

שמואל רכטמן, ראש עיריית רחו־בות: „אין לי ספק שהמישטרה מחפשת אותי. אני צריך להיות, לפי הגירסה שהיא העבירה לעיתונות, הפקיד־הבכיר־מאד ש־קיבל כאילו שוחד מיוסף דג׳אני. הם לא חקרו אותי. אך נודע לי שחוקרי־המישטרה שפנו לקבלנים שונים ברחובות, גילו ש־מחפשים עובדות לגבי מיקרי שוחד הקשו־רים בראש־העיר. לא קיבלתי שוחד!

„מנסים להפיל אותי. אני ראש־העיר כבר קדנציה שנייה. אני יושב ברחובות שש שנים. בבחירות האחרונות זכיתי ב־10 מנדטים מתוך 15. זה המערך, שרוצה ל־חסל אותי בעזרת המישטרה. לא נתתי שום העדפות־בנייה לקבלן יוסף חלבי. התנגדתי גם שבן־אחותי, יוסף דג׳אני, ינהל עיסקי־תיווך בניה ברחובות. כתבתי מיכתב לחברי ועדת בניין־ערים ולמהנדס־העיריה, שלא ישתפו פעולה עם דג׳אני אם יפנה אליהם.”

קצין בכיר במישטרה: „המיכתב הנ״ל נכתב בחודש ספטמבר 1974. השוחד ניתן עוד לפני שנכתב המיכתב הזה. נראה שלראש־העיר נודע שיוסף דג׳אני פיטפט והוא מיהר להכין לעצמו אליבי.”

ראש־העיר: „זו פרובוקציה! ביימו לי פרשת־שוחד. אני שומר על החוק. זוהי קנוניה!”

קצין־המישטרה: „נכון, זו לא החקי־רה הראשונה שלנו בעיריית רחובות! העברנו גם חומר־חקירה לגבי פרשה אח־רת, וייתכן שיוגש כתב־אישום נגד ראש־העיר ואנשים אחרים בעיריית רחובות. קבלני־בנייה העבירו לעירייה כספים ב־מיסגרת אגרות, עבור אישורים לביצוע עבודות. הכספים האלה חולקו לעובדי־העירייה כהלוואות, בעבר הלא־רחוק.

ראש־העיר רכטמן
„זאת קנוניה!”

„כעת אנחנו חוקרים אם לא מדובר ב־קבלת שוחד תמורת אישורים שנתנה ה־עירייה לקבלן חלבי מעבר למקובל.”

ראש־העיר: „לא היו העדפות. הפר־שה ברורה. מדובר כאן במיגרש בשעריים, שהיו לו שני בעלים, האחד אדם בשם רח־מים בוני, והשני החברה אפריקה־ישראל. בא הקבלן יוסף חלבי, ורצה לבנות בית על החלקה של בוני — כ־16 מטר רוחב, ואז נאמר לו שעליו לרכוש גם את החלקה ה־שנייה, של חברת אפריקה־ישראל, מפני ש־המיגרש צר ואין עליו מקום לבנות לפי התקן שני בניינים, בגלל הצפיפות. אז הוא רכש את כל השטח. אושרה לו על־ידי ועדת בניין־ערים המקומית בנייה של בית בן 44 דירות.”

„לא היה שוחד!”

מאוחר יותר לא אישרה הוועדה ה־מחוזית לבניין ערים 44 דירות, והפחי־תה ל־36 דירות. יש להניח שעקב ביטול האישור הקודם שניתן לו בוועדת בניין־ערים המקומית, והורדת התקן המאושר ל־36 דירות במקום 44, החליט הקבלן לבקש חזרה את הכסף שמסר למתווך ה־עיסקה, יוסף דג׳אני. מתוך הדירות האלה, היה חייב הקבלן למסור, חינם, ארבע דירות לבעלים־לשעבר של המיגרש, לפי כתב־המכר. כאשר הפסיד הקבלן שמונה דירות בבת־אחת, עקב ביטול האישור הראשון שקיבל, גילה שלא עשה עיסקה טובה כלל, ועוד שילם 100,000 ל״י חינם. האם ניסה הקבלן לנקום את אי־קיום ההבטחות שקיבל מהמתווך, כאשר קנה את שני חל־קי המיגרש בשכונת שעריים, וכך הגיעה הפרשה לידיעת המישטרה?

קצין־מישטרה בכיר: „החקירה קשה מאוד, אינני מצפה שאמצא קבלן ש־ימסור לי עדות על מתן שוחד. קבלן כזה יפסיק להיות קבלן כבר למחרת היום. כל קבלן מנסה להשיג מצל — למה שמותר לו. לא הגיוני שהקבלן יספר למישטרה שהוא נתן שוחד.”

ראש־העיר: „לא דובים ולא יער. לא היתה שום פרשת שוחד. דג׳אני לא סיפר במישטרה על מתן שוחד, אין דבר כזה בתיק החקירה. אני עומד לפנות ל־מישטרה באמצעות עורך־הדין שלי, ולבקש הבהרות. הם פגעו בשמי. נכון, התחננתי בפני בן־אחותי, יוסף דג׳אני, שלא יתעסק ברחובות בענייני תיווך־בנייה. רבנו ב־מישפחה, היה ריב חריף מאד. לא רציתי אותו כמתווך ברחובות! אבל הוא לא שמע בקולי, פתח מישרד וסגר אותו בגלל שלא הלך לו. העיסקה עם הקבלן חלבי היתה העיסקה היחידה שלו. יוסף בא מארצות־הברית עם כסף רב. אמרתי לו שיכניס את הכסף לבנק, ואסדר לו הכנסה חודשית של 3000 ל״י. הוא סירב, התחיל לבזבז את הכסף, היתה לו מכונית שעלתה לו ב־ארה״ב 30,000 דולר. פחדתי שהוא יסבך אותי, לכן לא רציתי שיעסוק בתיווך.”

השופט אריה אבן־ארי: „תיק־החקירות של המישטרה מכיל (בפרשה זו) מידע רב, שהינו בבחינת חומר נפץ! ה־מידע שבתיק זה עלול לגרום הדים חוקים בשטח השילטון המקומי.”

ראש־העיר: „זאת רק פרובוקציה. מנסים להפיל אותי, אחרי שהיו לי הצל־חות. תשאל את כל אחד מחברי הנהלת העירייה. הידיים שלי נקיות. אין בכוונתי להיכנע. אני אלחם!”

הקרב על ראשו של שמואל רכטמן נמשך. ראש־העיר יושב על הכוונת של המישטרה, וזו תחקור בזהירות כדי שלא להסתבך.

„החקירה רק החלה,” ציין קצין־מישטרה. „עלינו עוד לחקור אנשים.”

השבוע הצליחה המחלקה לחקירות־הונאה להאריך את מעצרו של יוסף דג׳אני, ו־שמואל רכטמן, ראש עיריית רחובות, יוצא למאבק נגד המישטרה.

סחטן עם סכין קופץ

(המשך מעמוד 23)

כות מבלי שיחששו שתוך כדי כך יאתרו אותם ויעלו על עקבותיהם.

ייתכן שהם נקטו צעד זה מתוך ביטחון־מופרז. „אתה לא תלך למישטרה,” אמר הסחטן לבצלאל בתחילת השיחה ביום חמישי שעבר, „אנחנו יודעים שהמישטרה זה לא סחורה בשבילך. אתה גם לא תערב בעניין אף שכיר מהעולם־התחתון. אנחנו יודעים שחיי הילדים שלך יקרים לך...”

* * *

השיחה האחרונה ביום חמישי התחדשה שלוש פעמים. תחילה התמקח בצלאל עם „קצין־המישטרה” על גובה הכופר. הוא הודיע שהצליח לגייס 600 אלף ל״י בילבד. הסחטנים הסכימו להסתפק בסכום זה.

אחר־כך התנהל ויכוח ממושך על מקום המיפגש. באותה שעה כבר איתרו אנשי המישטרה את הטלפון של הסחטנים ושמו מצור על ביתם.

הסחטנים רצו שבצלאל ימסור את הכסף לידם ביפו או בדרום תל־אביב. לפי עצת המישטרה, שהעמידה את כל כוח השוטרים שלה בתל־אביב למיבצע זה, ניסה בצלאל למשוך את הסחטנים צפונה. לבסוף הוא שיכנע אותם להיפגש עמו ליד מיפגש גלידה מונטאנה שבמיגרשי־התערוכה בצפון תל־אביב. הפגישה נקבעה לשעה 11 וחצי בלילה. בצלאל הבטיח להביא את הכסף. „קצין־המישטרה” הבטיח להביא את כל חומר ההוכחות המרשיע נגדו.

באותה שעה, בתוכנית כלבוטק בטלוויזיה, שודרה כתבת־תחקיר על מלון גני־שולמית של בצלאל מזרחי באשקלון. בצלאל לא יכול היה לחזות בה. אבל ידידיו ומכריו שראו את התוכנית, מיהרו לצלצל אליו. הקו היה תפוס כל הזמן. בצלאל היה עסוק בשיחה עם הסחטנים. לדעת אנשי המישטרה, שניתחו את צורת פעולתם, הם היו חובבים.

עוד באותו לילה ציפתה להם ההפתעה.

בצלאל לא יצא למקום המיפגש. היה חשש לחייו. עוד בשלב בו ניקבע מקום המיפגש אמר לסחטן: „אני רוצה לפגוש אותך במקום כזה, שאם תירה בי אחרי שתקבל את הכסף מידי, ואני אהיה רק פצוע — יהיה מי שיציל אותי.”

המישטרה לא נטלה סיכונים. אותר שוטר, שבמראהו החיצוני דומה לבצלאל. הוא נהג במכונית הקרייזלר טורנדו של בצלאל. על ריצפת המכונית שכבו שני שוטרים חמושים נוספים. המכונית המתינה לסחטן במקום שנקבע. הסחטן יצא למקום הפגישה במונית, כשבלשי המישטרה עוקבים אחריו מרגע יציאתו מביתו. הוא כבר היה מוכר להם, אבל הם רצו לתפסו בשעת מעשה. האיזור כולו הוקף. כל רחוב וכל סימטה נחסמו על ידי בלשים ושוטרים מזויינים. לפי הערכה השתתפו כ־300 אנשי מישטרה במיבצע.

הסחטן ירד מהמונית ושלחה. הוא כיסה את פניו בכובע־גרב, ובידיו המכוסות בכפפות החזיק תיק קרטון קטן. בצורה זו התקרב אל מכוניתו השחורה של בצלאל. הוא נכנס אל המכונית דרך הדלת האחורית. אז זינקו אליו השוטרים ולכדוהו. בביתו שמע בצלאל מזרחי את הודעת השוטרים במכשיר הקשר: „תפסנו דג שמן.”

בקירבת מקום, בתוך מכונית חונה, נעצרו עוד גבר ואשה, שתפקידם היה, לטענת המישטרה, למלט את הסחטן אחרי שיקבל מידי מזרחי את הכסף. כאשר הוסר כובע־הגרב מעל פניו של הסחטן היתגלה גם פרצופו המוכר: היה זה מיכה מרדכי („פפה”) רוקנשטיין, מוותיקי הפורצים, תושב בת־ים שהשתייך בזמנו לכנופיית בת־ים של ניסים לביא, שרוב חבריה מרצים עתה תקופות־מאסר שונות בכלא. בידו של פפה נמצא גם נשקקר — סכין קפיצית.

העצור השני היה הרצל עוזר, גם הוא עבריין מוכר, שכבר בעבר נעצר כחשוד בניסיון סחיטה מאחיו של חשוד ברצח. כאשר הובאו השניים לבית־המישפט, להוצאת פקודת־מעצר נגדם, הם הכחישו מכל וכל את ניסיון הסחיטה מבצלאל.

אבל הרבה הרבה מטרים של סרטי־הקלטה, עליהם הוקלטו שעות של שיחות טלפוניות בין בצלאל מזרחי לבין הסחטנים שהתחזו כקציני־מישטרה, יהיה בהם כדי לסייע לביסוס ההאשמות נגדם.

הרשם עוד היום ללא כל התחייבות
החלה ההרשמה לנסיעות לבודדים
או קבוצות לקיץ 76

הקיץ-לחו״ל בתשלומים

בשיטת
״השליש השלישי״

אתה מתכנן נסיעה לחו״ל הקיץ?
האם הנך מסוגל לשלם עד שליש סכום הנסיעה לפני הנסיעה
בתשלומים חודשיים נוחים?
אם כן - יאפשר לך קופל לשלם את השליש השלישי לפי אותו
הסדר תשלומים - (כמו הראשון) לאחר הנסיעה: מספר התשלומים והתקופה.
השליש השני ישולם בזמן היציאה
הנך רשאי לרכוש במסגרת זו כל סוג של טיול מאורגן, כרטיס טיסה רגיל או קבוצתי
(כולל מס נסיעות), או לבטל את הרשמתך לתכנית כל אימת שיעלה על דעתך,
ולקבל את כספך חזרה במלואו בתוספת 12% ריבית (בחישוב שנתי)
ההרשמה לתכנית התשלומים אינה כרוכה בכל הוצאות נוספות

תשלומים-ללא ריבית-הסדר ״כפי יכולתך״

טפסי הרשמה ופרטים בכל משרדי קופל ברחבי הארץ.

לכבוד,
קופל נסיעות
המומחים לנסיעות ולאירגון חוויות
תל־אביב: רח׳ פרישמן 14 טל: 246121
נא לשלוח לי ללא כל התחייבות פרטים נוספים אודות תכנית השליש השלישי.
שם ____
כתובת: ____ טל׳: ____

a member of KOPEL CONCERN

סניפים: רמת־גן: טל. 730105 ירושלים: טל. 233533 נתניה: טל. 27410 חיפה: טל. 88011
אשקלון: טל. 3651 באר־שבע: טל. 057-78860

לנרשמים עד סוף ינואר 1976 לטיול מאורגן או נסיעה בודדת
(עם סדורי קרקע של 14 יום לפחות)
קורס שפה חינם במכון הישראלי לשפות
המכון הגדול בארץ עם מעבדה לשונית מהמשוכללות בעולם
פרטים במשרדי קופל נסיעות

פרטים אצל סוכן הנסיעות שלך

ראש עיריית אילת, גדי כץ (מימין), ערך בשבוע שעבר במשרדו קבלת־פנים לא שיגרתית. היה זה כאשר הגיעו אליו דן קלע הידוע בכינויו סטיב, וחברו ג׳ון קנדל, עובדי מפעל המיצים „נאות” שעברו מנאות מרדכי עד אילת ביומיים על גבי אופניים זוגיים. השניים סיפרו לו על חוויות המסע והעניקו לו שי, מבחר מוצרי „נאות”. בין השאר הם סיפרו לו כיצד חילקו בקבוקי מיץ לחיילים בדרך ומילאו במיץ רדיאטור של משאית שנתקעה ללא מים ובעזרת המיץ המשיכה בדרכה.

האתגרים שאתה מעמיס על עצמך מבחינה רוחנית עלולים לעייף אותך ולגרום לך כאב־ביראש. תיווכח לדעת שעיכוב רציני בעבודה, שפגע ביוקרתך, נגרם בעקיפין בגלל אשה נאה. המרגיז הוא שזה בכלל לא היה כדאי. אל תאשימי את עצמך בכך שידידך קר ואדיש כלפיך. בת טלה — היי סבלנית ואל תדחקי את הקץ.

* * *

המשבר הכספי אליו נקלע עיסקך, ישפיע בצורה קשה על מצבך הכספי האישי. בקשר לכך, היזהר מלעשות מעשים נמהרים, עליהם אתה עלול להתחרט מאוחר יותר. אל תתבייש להודות באוזני ידידיך כי מצב עיסקך גרוע. לעומת־זאת, אל תעז לנסות לחפש מוצא מן הסבך.

* * *

זה לא יהיה נוח במיוחד, אבל אם אתה רוצה, אתה יכול להסתכן, כאב־הראש הריגעי, ה־צרות בטווח־קצר, הפגישות עם שונאיך — כל אלה שקולים, אם רק תדע להתמיד על־ידי ההישגים הרציניים וכוח־הרצון, שתפתח על־ידי עצם התפנית. מיקרה נעים ובלתי־צפוי עשוי להתגלות, אם לא תיזהר, כתגלית של איבה אישית או של קינאה מיקצועית. אל תראי לו שאת נפגעת ממנו. העמידי פנים של אדישות.

הורוס קופ

השבוע תגלה הבנה מיוחדת לאנשים שיפנו אליך לספר על צרותיהם. הבנה זו תועיל לך, בסופו של דבר, בצורת מתנה בלתי צפויה וקידומך בסולם החברתי. אל תניחי למתחרה הסמוייה שלך להפר את מנוחתך. את מייחסת לה חשיבות־יתר, הנוטה להיות היסטרית כמעט. הרגעי, הוא יהיה שלך. ידיד יעזור.

* * *

גאוותך הרבה מונעת ממך לבקש טובות או להסתבק בקנוניות. זכור כי השבוע מילת־הקסם היא טיפוח־קשרים. לכן, גם אם תתקשה להתגבר על גאוותך, למד לפחות להחזיק את פיך נעול. אם הם רוצים להיטיב עימך — תן להם לעשות זאת, ועל תדחה הצעות העשויות להיות מכריעות.

* * *

גילויי ידידות ורצון טוב כלפי מכרים חדשים, גם אם היכרת אותם רק בימים אלה, עשויים להשתלם במרוצת הזמן. אל תסרב לארח מכרים חדשים, גם אם יביאו איתם ידיד משלהם, שאינו מוכר לך, ושאינו מוצא חן בעיניך. בעייה מישפחתית אינטימית ורגישה מאוד עשוייה לבוא על פתרונה בימים הקרובים.

אל תחששי מדברי לעז. ידידים טובים שומרים עליך, את יכולה לסמוך עליהם. דעתם חיובית עליך.

בעיות בחיי הנישואין, שצצו בעבר הלא רחוק ייעלמו באותה פתאומיות בה הופיעו. בנות מאזניים, הסתכלנה מסביבכן, זה מצוי לידכן, אל תחפשנה לשווא את המושלם שאינו בנמצא. שבוע אידיאלי.

* * *

זהו בסך הכל, שבוע רומנטי — וזוהי רק התחלה! בת עקרב: דעי, שפגישותייך גם אם הן נערכות זו בצד זו — עשויות ללבות אש חזקה מאוד אצל הנפגשים עימך, בסוף השבוע. על כן, נהגי בזהירות ובוחמנות. אל תסבכי אדם נשוי בשעשועי־הפלירט שלך. אל תהיי שרירותית. תזכרי: כדאי לך להבא להיות זהירה.

* * *

יום השבת יביא לך את הכוח להגשים את תוכניתך הישנה ורבת ההיקף. לעומת זאת, התעלם מן התככים הבזויים והקטנוניים של כמה מן הסובבים אותך: הם לא שוחרים את טובתך. אל תעשה עסקים ביום ב׳, כי ביום זה תיתקל בקשיי קומוניקציה. הישמרי מזרים.

* * *

מצב בריאותך משתפר, אין מקום לדאגה, הפסקה בחיי הלילה רק תועיל לך. הופעתך החיצונית השתנתה לטובה — החיזורים אחריך יתרבו בהתמדה. השתדל לחסוך כסף. אתה עלול למצוא עצמך בפני עיסקה שתדרוש ממון רב. פקח עיניים. ישנם כאלו שינסו להתנכל לך.

* * *

טבעי הדבר שקשרים חדשים מדחיקים את הזכרונות הישנים. אל תרגישי מוסר־כליות על כך. תחיי את הרגע, עוד יותר מן הרגיל. דאג לפרנסתך; בייחוד לטווח ארוך. אם אתה יכול, חתום אפילו על חוזה או על הסכם קבלני. גרום נחת למקורביך על־ידי צעד פיננסי נבון. לבשי חום וסגול.

* * *

דווקא משום שאת חופשייה בהשקפתך, ובלתי־קשורה במעשייך, קל מאוד לתפוס אותך במלכודת או לחייב אותך לעשות מה שאינך רוצה. זה מביא, אומנם, לאוזלת־יד ולאפס־מעשה מצידך — אבל מי רוצה בכל הצרות הללו? לכן מוטב שתחשבי יחד איתו מה אתם רוצים באמת, מתוך ויתור הדדי או לפחות אי־הסכמה הדדית. דברים ברורים יחסכו לכם צרות.

ספורט

כדורגל

תלייה על עץ גבוה!

„הלו, אפשר לדבר עם בני קונפורטי?"

„בני לא נמצא בבית־הספר," השיבה מזכירת בית־הספר היסודי תל־נורדאו בתל־אביב.

„אפשר לקבל את מיספר־הטלפון שלו בבית?"

„לא," פסקה המזכירה, „לבני היו אתמול מספיק צרות. הוא לא מרשה לתת לאנשים את מיספר־הטלפון שלו."

ואומנם, לבני קונפורטי, מאמנם של כדורגלני הפועל רמת־גן, אכן היו צרות רבות בשבת האחרונה, במישחקי המחזור השני בליגה א׳. מייד עם תום המישחק בין הפועל רמת־גן להפועל מחנה־יהודה, מישחק שנסתיים בתוצאה 1:1, ניצל המאמן גבה־הקומה, מפוגרום שהתכוונו לעשות בו אוהדי קבוצתו.

„נתלה אותך על עץ!" למיגרש הפתח־תיקוואי, שבו נערך המישחק, הגיעו כ־2000 צופים. מאורחים, אוהדי הפועל רמת־גן, התנהגו ביציעים כבתוך שלהם — וניגנו כינור ראשון בצעקות ובצווחות. עד לדקה ה־84, הובילה רמת־גן בתוצאה של 0:1. באותה דקה הצליחו האורחים, שחקני מחנה־יהודה, לכבוש שער משווה. כיבוש שער השיוויון נתן את האות להתנפלות חסרת־הרסן של אוהדי רמת־גן על מאמנם, בני קונפורטי.

„אתה הורס לנו את הקבוצה, יא־כלב! אנחנו נתלה אותך על העץ הגבוה ביותר ברמת־גן," הוסיפו להפחידו ולקללו. „אנחנו עוד נוכיח לך עם מי יש לך עסק!"

האיומים והקללות העסיסיות שניתכו על קונפורטי במהלך שש הדקות קודם לסיום המישחק היוו אך מבוא למה שעתיד היה להתחולל. כאשר נסתיים המישחק, התקבצו נחילי אוהדי רמת־גן סביב מאמנם, והחלו דוחפים אותו ומשליכים עליו חפצים מכל הבא ליד. האוהדים ביקשו לכפות על המאמן להגיש את התפטרותו המיידית מאימון הקבוצה.

לבני קונפורטי בריא־הגוף, המשמש כמורה לחינוך־גופני בבית־הספר היסודי תל־נורדאו בתל־אביב, האיר המזל פנים. בקטע הדרך שהובילה את הכדורגלנים מפאתי האיצטדיון לאוטובוס הרמת־גני, הצליחו מיספר חברי־הנהלה של הקבוצה לגונן על המאמן חסר־האונים, מפני האוהדים שהשתוקקו לעשות בו לינץ׳ — על לא עוול בכפו.

במהלך הנסיעה מפתח־תיקווה למכתש, מיגרשם־מועדונם של הרמת־גנים, לא הצליח עוד המאמן להסתיר את ריגשותיו — ופרץ בבכי מר.

„נעשה ממך קציצות!" העונה שעברה, היתה העונה המוצלחת ביותר בקאריירת של המאמן בני קונפורטי. הוא הוזעק להציל את קבוצת הפועל תל־אביב שבילתה את דימדומי־חייה האחרונים במעמקי הטבלה הלאומית. ואכן, בני קונפורטי עמד במשימה. בסיומה של העונה דורגה הפועל תל־אביב במקום השמיני. אז, נישא בני קונפורטי על כפיים, ושמו הועלה על נס. ואילו בשבת האחרונה הוא נמלט רק בקושי מידיהם הנוקמות של אוהדי קבוצתו הדשה, שביקשו לעשות בו שפטים.

„קונפורטי, כאן זה לא הפועל תל־אביב! אנחנו לא פראיירים. אתה עוד תקלל את היום שבאת לרמת־גן! קונפורטי, תיזהר לך: אנחנו נעשה ממך קציצות!" צעקו עליו אוהדי הקבוצה. בני הסיק את המסקנות. למחרת היום, אחרי שני סיבובי ליגה החליט להתפטר מתפקיד המאמן. לא היה לו חשק למצוא עצמו תלוי על אחד העצים ברחובות רמת־גן.

כדורסל

הכושים שלא עשו את שלהם

הדימוי של ספורטאי כושי, שהוא כל־יכול על מיגרשי־הספורט השונים, לא עמד במיבחן המציאות, כאשר הופיעו בארבע עונות ארבעה כדורסלנים שחומי־עור בקבוצת הכדורסל של מכבי תל־אביב. ארבעה הכדורסלנים הכושים לא ענו על הציפיות שתלו בהם קברניטי האלופה הישראלית.

בעיקבות הסיסמה „מה שטוב לגויים — טוב גם ליהודים", החליטו ראשי מחלקת הכדורסל של מכבי תל־אביב, לתור אחר כדורסלן שחום־עור. בקיץ 71׳, נחת בנמל־התעופה בן־גוריון, כושי ענק, שהתנשא לגובה של 2.10 מטרים. מייד החלו הכל מתפעלים ממראהו של הכדורסלן הכושי. הענק רון דנלופ, הפך שיחת־היום בקרב אוהדי הכדורסל בישראל.

כאשר ערך את הופעת־הבכורה שלו במיגרש־הכדורסל הישן, ליד קולנוע אורלי בתל־אביב, צפו בו מאות סקרנים שראו בו את כדורסלנה המושיע של האגודה. קבוצת מכבי תל־אביב, שעשתה מאמצים עליונים להעפיל לגוב־האריות האירופי באותה עונה (71/72׳), מעדה — לא הצליחה לעלות אף למישחקי חצי־הגמר. רון דנלופ היה לכושי הראשון במכבי תל־אביב, שלא עשה את שלו. אלה שבאו בעקבותיו, איכזבו לא פחות.

כדורסלן מק־גריי
אכזבה בשחור

„המאמן הביתה!" חיים שטרקמן, מי שהיה קפטן האלופה הישראלית באותם זמנים, והיום משמש מאמנם של כדורסלני מכבי רמת־גן, מחווה דעתו על רון דנלופ, על בעיית הכדורסל ועל הכושים בכלל: „כשהקהל הישראל צופה במסך הקטן, ורואה שהכושי לא טוב, הוא ישר צועק: ,הכושי לא שווה גרוש! לזרוק את ההנהלה! המאמן הביתה!׳

„צריך להבין, שנציגי האגודה הולכים לחפש כדורסלן כושי בארצות־הברית כשיש בידם סכום־כסף מסויים. קבוצה כמו מכבי תל־אביב לא מסוגלת לרכוש כדורסלן כושי בשווי של 50.000 דולר. ריאל מדריד רכשה את צ׳רביאק בסכום דומה. מה יקרה אם מכבי תל־אביב תרכוש כדורסלן בסכום של 50.000 דולר, ולא תצליח להעפיל לשלב של חצי־גמר גביע־אירופה? מהיכן תיקח אז מכבי תל־אביב 50 אלף דולר כדי לשלם לכדורסלן? 50 אלף זה חצי מיליון לירות בשוק שחור!"

האמריקאי שחום־העור הרביעי שהופיע במכבי תל־אביב, הגיע לישראל לאמכבר. הוא נבחר לאחר שהמועדון התל־אביבי ערך לו מיבחנים. אבל במישחקיו והופעותיו האחרונות גילה מק־גריי חולשה מסויימת וחוסר־ניידות על המיגרש. הוא ניראה מגושם במיקצת ולא התבלט כקלע מצטיין.

השחקנים ממורמרים. חיים „מיימון", שטרקמן, שהיה עושה המישחק של הקבוצה, נותן את דעתו על בעייה נוספת שצצה בבוא הכדורסלנים הכושים לקבוצה: „המאמן תמיד נמצא בדילמה. במישחקי־מיבחן ובמישחקי גביע־אירופה הוא משתף רוב הזמן את הכדורסלנים הזרים־הכושים. שחקני הספסל נשארים ממורמרים ומתוסכלים.

„זו הסיבה שמולי אבישר עזב את מכבי תל־אביב ועבר להפועל תל־אביב. אם המאמן לא משתף את הכדורסלן הכושי, כולם שואלים את עצמם מדוע הביאוהו לישראל?"

השבוע, כאשר הפסידה מכבי תל־אביב לקבוצה ההולנדית קינזו, במישחק־מיבחן, היו רבים מאוכזבים לגבי יכולתו של כושי־העונה של מכבי.

מיכתבים לציפי

ביבר החיות

בקריאה ראשונה זה נראה לי כמו מתי־חה. אבל מי יודע. אולי (1/92) מתכוונת ברצינות כשהיא כותבת לי: „יש לי בבית אוסף שלם של חיות, ומה שחסר לי כדי להשלים אותו הוא רק הומו־ספאיינס ממין זכר.”

אם להאמין לה, היא מגדלת שלושה חתולים, כלב אחד מסוג דני־ענק, שני תור־כים, 70 דגים בשני אקוואריומים וזוג שפ־נים. „היו לי עוד, אבל בתנאי יוקר־המחייה של היום צריך להיות בעל־אמצ־עים כדי לכלכלם. למרות זאת אני מתה על איילה או עופר קטן, ומי שיוכל להציע לי כאלה כמתנת־היכרות, מובטחת לו עדי־פות בתשובה.”

היא הסבירה לי באריכות מה מותר החיה על האדם, אבל אין לי כוונה להלאות אותכם. מי שמעוניין, יוכל לקבל את השקפת־עולמה בנדון בהתכתבות אישית. היא בת 27, מגדירה את עצמה כ„חקל־אית”, ומתגוררת במושב. הגבר שהיא מח־פשת כדי לצרף לביבר הפרטי שלה צריך להיות „בעל רגישות והבנה לחי, שאהבת־הטבע אצלו היא במקום הראשון בסולם־העדיפויות.” היא רוצה אותו לא למעלה מגיל 30, כזה „החי על יגיע־כפיו, ושיהיה מוכן קצת לאילוף.”

* * *

כיפה סרוגה

„איפה כתוב שמדורך הוא מחוץ־לתחום לדתיים?” שואל אותי (2/92).

בדקתי במגילת־היסוד של המדור, ובא־מת לא מצאתי זכר לדבר כזה. אז כמו שהוא אומר „מותר לך לעשות היסטוריה ולהציג ,כיפה־סרוגה' (שפעם היתה כיפה שחורה) עם רקע ישיבתי, שיצאה לאוויר־העולם (באירופה) לפני 28 שנים ומאז הספיקה ללמוד, לשרת בצה"ל, להתאוורר בחו"ל וגם לעבוד קצת — מחקלאות ועד פקידות. 174 הס"מ של ה,תכשיט' הנ"ל מחכים ל,חתיכה דתית' (לא מסורתית, ר"ל!) מעל לגיל 22, שאינה משמיעה את כל התישעה־קבין.”

הוא ידע שבוודאי אזקוף גבה למיקרא מיכתבו, ומשום כך טרח להסביר לי: „מי כמוני יודע שלא מעט דתיים ודתיות קור־אים את העולם הזה — אם־כי זה לא אומר שהם מזדהים עם רוב דיעותיו.” הוא בטוח שיקבל יותר מאשר שניים־שלושה מיכת־בים, לכן שכר אפילו תיבת־דואר מייוחדת כדי להכיל את כולם. סיבה טובה יותר לתיבת־הדואר היא שהמיכתבים לא יפלו לידי הוריו החרדים, עימם הוא מתגורר עתה. אז אל תאכזבנה אותו, בנות. הר־כחנה לו שאלוהים גומל לחסידיו.

* * *

צברית גזעית

(3/92) היא אחת מאותן גרושות שאינן מבכות את עברן. „להיפך,” היא טוענת, „מאז גירושי אני יותר חתיכה ויותר בש־לה בכל השטחים. בת 35, גבוהה (173 ס"מ נטו) ומצפה לידיד שידע להעריך את מה שיראו עיניו וישמעו אוזניו.”

היא מגדירה את עצמה כ„בחורה נאה מאוד, צברית גזעית, עצמאית, בעלת חוש־הומור וידע רב במתן חמימות. גיל ה־ידיד הרצוי: בין 30 ל־40. והוא צריך להיות אחד שיודע לתת וכמובן לקבל. דרישות נוספות: חזות נאה, גבוה ורצוי חופשי.”

יש לי הרגשה שדואר־ישראל הולך ל־הרוויח עליה הרבה במכירת בולים.

* * *

צמד העליזים

אם בקרוב יבוא לי לעשות את מדור־השידוכים הזה בצורת תקליט, זה רק ביג־לל (4/92), שכתב לי בקשה אישית מאוד בשולי מיכתבו: „הייתי מעוניין מאוד לש־מוע אותך...” וברגע שכבר נעלבתי ש־הוא רוצה רק לשמוע ולא לראות, הוא שיכך את חמתי כשכתב: „אני ידוע שבי־מציאות, פנים־אל־פנים, לא תסכימי לר־אותני.” למה שלא תנסה?! על כל פנים, טלפון בטח לא תקבל.

חוץ מניסיון החיזור האומלל הזה אחרי הוא מעוניין גם באחרות. בעצם לא רק הוא. הוא זה הם, כמו שהוא כותב בשם שניהם: „אנו שני חבר'ה, בני 18 וחצי עם ניסיון חיים של בני 50.” ולמרות זאת הם נשארו „נחמדים, עליזים, בעלי חוש־הומור, האוהבים מוסיקה, יופי ותחביבים שונים.”

נשבר להם מכל הנערות שכבר נכנסו ויצאו דרך חייהם „כשהן משאירות בנו ריקנות ניצחית.” עכשיו הם מחפשים בחו־רות „עם אופקים רחבים למטרת ידידות לאורך זמן ולא למען הרפתקאה חולפת. הגיל לא משנה. מ־16 עד 35 הולך.”

אז אתם עוד שואלים למה לא טילפנתי אליו?!

נערת השבוע

פעם היו התימניות לשד־ הארץ הזאת. אבל מזמן שהן הפסיקו לשיר ולזמר, כימעט ולא שומעים עליהן יותר. היה לי חשד שהן נטמעו והתבוללו והגזע הולך לאיבוד, עד שפגש־תי ביהודית נגר.

היא בת 20, שנולדה על חוף הכינרת, בטבריה, גדלה ביהוד

יהודית נגר
כמו הר געש

ומזה חצי שנה שהחליטה לע־מוד ברשות עצמה ומתגוררת עם חברה בדירה שכורה ברמת־גן. יש לה שיער שחור, עיניים שחורות ועור כימעט שחור והיא נראית כמו הר־געש העומד להתפרץ בכל רגע.

כמו שאפשר רק לצפות, היא באה ממישפחה דתית ומרובת־ילדים. הם היו שבעה אחים בבית. אבל היא החלי־טה להיות עצמאית וחופשית. אחרי שנה בתיכון הלכה ללמוד ספרות, והיא עובדת כיום כי־ספרית אצל אלכסנדר בתל־אביב. מי שזקוק לשמפו או למסג' טוב בראש, ימצא כבר את הכתובת.

אין לה שאיפות מרקיעות שחקים. כל מה שהיא חולמת עליו זה טיול קטן בחו"ל, או להופיע על מסלול כדוגמנית. היא אוהבת קולנוע, לרקוד, מיסעדות טובות, להתלבש וביכלל „לעשות חיים.”

והיא עושה אותם. אם לא היא — אז מי?

* * *

פעם, בפרה־היסטוריה, לפני 15 גיליונות של העולם הזה, היה המיכתב של 1/77 מיכתב־פרס. מאז לא שמעתי ממנה. רק עקבתי בדאגה הולכת וגוברת אחרי מבול המיכתבים שזרמו לכתובתה. זה היה מעו־דד לראות איך אשה בגיל 37 מסוגלת לקסום לגברים במילים בילבד.

השבוע קיבלתי ממנה מיכתב חוזר, ואנ־י מוכרחה לשתף אתכם בחוויה.

„אני מודה על המתנה החמודה שקי־בלתי כפרס על מיכתב שלא ציפה כלל לפרס מסוג זה, ובפרס מן הסוג שציפה לו — לא זכה.

„מזמן היה לי רצון לענות לכמה מה־ברנשים המאשימים את כל העולם בנוסח המגמגם שלא התקבל להיות שדרן וטען שזה מפני שהוא פרנק (אפרופו, מדוע לא תיתנו לגיטימציה למילה הזאת, כך ש־ממילת־גנאי תהפוך פשוט למילת ציון־מוצא?!).

„יש לי כמה חברות שנישאו וכילכלו את בעליהן שנים רבות; יש לי חברות שלא נישאו אם כי הצעות (כולל פיתרון כלכלי) היו, אבל נידחו כי לא היתה אהבה. אני עוקבת אחר מדור־השידוכים **בלות מעריב**: אחוז הגברים המבקשים אשה עשירה גדול בהרבה (לפחות פי 3—4) מאחוז הנשים המבקשות את התכו־נה הנ"ל.

„את השורות האחרונות כאן מתבקש לקרוא ,איירונסייד בפוטנציה' וכל חבריו השחצנים התולים את כישלונותיהם בגי־שה החמרנית של הנשים. אין לי ספק ש־אילו לברנש זה ועמיתיו המקוננים היה מה להציע (במקום הכסף שאין לו) — קצת טוב־לב, נדיבות, יחס־הוגן והתענ־יינות בלפחות שני דברים מילבד **עצמו** — היה נוכח לדעת מהר מאוד שנשים רוד־פות אחרי אהבה ורומנטיקה הרבה יותר מאשר אחרי הכסף. הן מוכנות אפילו ל־שלם בכסף טוב כדי להשיגה או לממנה. הלקח: מגמגמים פרנקים, לימדו לדבר!”

היא ודאי התכוונה למישהו מסויים. אבל אני סבורה שזה עשוי להועיל להרבה.

* * *

מיכסה לסיר

אם את מאלה החשה ברעב מתמיד, או דווקא מאלו הניזקקות לדייטה, (6/92) עשוי להיות התשובה עבורך. הוא בן 22 אביבים (או חורפים, תלוי בעונה) וטבח במיקצועו. למרות זאת הוא מחפש עתה מיכסה לסיר.

„תקופה ארוכה, קרוב לשנתיים, חשבתי שהמיכסה בידי, אך לא כן הוא. אולי דוו־קא את, הקוראת את המדור סתם, מתוך סקרנות, את היא המתאימה. מה האסון?! הקדישי 5 דקות לכתיבת־מיכתב ו־35 אגו־רות לבול ואת ההמשך יודע רק אלוהים. אני מחכה לך...”

שלא תהיינה אי־הבנות. אם החלטת ל־הקדיש את חמש הדקות, זה יעלה לך 70 אגורות. גם על המעטפה הפנימית, בתוך המעטפה שתשגרי אלי, את צריכה להד־ביק בול. ליקוק נעים.

* * *

מעוניין בצורה דראסטית

אחרי ששנת־הלימודים האקדמית החלה, הייתי בטוחה שלא יהיו עוד סטודנטים שיכתבו אלי. למי יש זמן גם לאהבה וגם ללימודים?! טעיתי. הראשון שהוכיח לי זאת היה (7/92) „בן 25, עדיין סטודנט, יפה־תואר, 185 ס"מ, חוש־הומור וכל מה שצריך.

„פניתי למדורך משום שאני מעוניין ל־הרחיב את חוג מכרותי בצורה דראסטית, מה גם שרוב הבחורות שאני מכיר גילן קרוב לגילי ואני מעוניין להכיר צעירות. אני רוצה אחת בין הגילים 18—23, חייבת להיות נאה ביותר, נשית מאוד, עליזה וכו'. לכל אחת שתשלח תמונה אני מבטיח תשובה בטוחה.”

למה יש לי פתאום הרגשה שנשים עבו־רו הן כמו פירות על דוכן בשוק?! אם הוא היה יכול, הוא בטח היה רוצה גם למשש אותן קודם.

מיכתב פרס

מיספור סימפאטי

היא לא כתבה בת כמה היא. גם לא את מצבה המישפחתי. אפילו לא את הגובה ואת מיספר הקילוגרמים. סתם מיכתב. ואני מתה על כאלה.

„מודה, וללא כל תחושת אשמה (פיחס), התכוננתי ל,נסח' (בלה—בלה—בלה דמגוגיה) משהו מעניין / מקורי + כל שאר הירקות (נדוש, נדוש).

„אבל כעת לא בא לי (באמת, באמת).

„אז פשוט

„אני.

„וכנראה שכך הרבה יותר פשוט/קל (לי!).

„אז TAKE IT AS YOU LIKE.

„ויש לי עכשיו גם טלפון.”

אבל את המיספר לא תקבלו. אם היא תירצה, היא תשלח לכם אותו אישית במיכתב־התשובה שלה. ממני היא ביקשה „בתחינה מתקתקה” לתת לה מיספור סימפאטי. אבל עם כל הרצון הטוב שלי אני לא יכולה לתת לה יותר מאשר (5/92) ואני רק מקווה שזה ימצא־חן בעיניה.

* * *

מיכתב־פרס השבוע — ובכל שבוע — מזכה את שולחו בפרס: שי תמרוקים ומוצרי־יופי מתוצרת חברת **הדס** בשווי של 200 ל"י. הפרסים יישלחו לזוכים בדואר.

הדס
תכשירי יופי ואיפור
adas

רובין עוד

„אנשים חושבים שאני פריקית (מוזרה, מטורפת). אבל כשאני מבי־טה סביבי אני חושבת שאני האדם הנורמלי היחידי בסביבה.”

רובין קליין בת ה־25, שיער שחור, גוף חטוב, עם הרבה ביטחון עצמי ודיעות מגובשות מאד על החיים ועל בני־האדם. רובין היא בוגרת אמיתית של בית־הספר של החיים. מגיל 16 בדרכים, ועדיין נוסעת. והיא טוענת שאהבת־הנסיעות שלה היא מעין קדחת, שקשה לה להירפא ממנה.

לפני כחודש הגיעה לישראל, עם בתה בת השלוש, דניאל. מכל המקומות שבעולם החליטה שדווקא ישראל היא המקום שבו תוכל למצוא מעט שקט נפשי. לאגור כוח ומעט כסף לנסיעה הבאה.

רובין קליין נולדה כדת למישפחה יהו־דית טובה במלבורן שבאוסטרליה. אביה, עורך־הדין המכובד, ואמה עקרת־הבית, היקנו לה חינוך יהודי וציוני. „אכלתי כל־כך הרבה ציונות כל ימי חיי,” היא אומרת, „דחסו לי ציונות במנות כל־כך מרוכזות, עד שבסוף כבר הקאתי את הציונות החו־צה. כשבגרתי, התנגדתי לציונות ולמדינת ישראל. עד שבאתי הנה בפעם הראשונה, לפני שנה וחצי, היתה לי דיעה מוטעית מאד על מה שהולך פה, והכל בגלל החי־נוך הציוני שקיבלתי בבית.”

עוד משחר ילדותה היתה רובין, מה שנהוג לכנות, ילדה פרובלמטית. כבר מגיל 12 גיבשה לעצמה עמדת־נגד. היא היתה נגד הממסד, נגד המישפחה, נגד בית־הספר, נגד החינוך ונגד השיטה. אבל היא אומרת בפירוש : „נכון שעשיתי להורי צרות, אבל באותה מידה הם עשו צרות לי.”

בגיל 16 החליטה רובין שנשבר לה מאוסטרליה הנידחת, שאותה היא מגדירה כ„המקום המשעמם ביותר בעולם, בעל מיבנה כלכלי אמריקאי, ומוסר ויקטוריאני אנגלי.” בעידודם של הוריה, ששמחו להי־פטר לזמן־מה מהבת הבעייתית, נסעה לאירופה, כשההורים הם אלה שמימנו את הנסיעה.

רובין קליין שיגעה את אוסטרליה, שיגעה את אירופה, ועכשיו היא באה לשגע את ישראל

כשרובין עלתה על המטוס, היתה לה „הרגשה שאני רוצה לפוצץ דברים.” היא רצתה להגיע לסוף העולם, אך הגיעה לאי־רופה. העילה לנסיעתה היתה לימוד שפות, בבית־ספר בברייטון שבאנגליה. אבל היא למדה שפות לא בבית־הספר שבברייטון, אלא בבית־הספר של החיים — אגב נסי־עות.

נסיעתה הראשונה של רובין לאירופה אכן התנהלה בהרבה כיוונים. לראשונה בחייה נסעה לא רק בכיוון צרפת, אנגליה או הולנד, אלא יצאה גם למסעות אל.אס.די. וסמים אחרים. זו היתה פגישתה הראשונה עם עולם הסמים.

שנה שלמה התרוצצה ממקום למקום עם ילקוט־גב, גיטארה ומעט כסף, כשהיא נעזרת באדיבותם של נהגים בדרכים, ש־הזמינו אותה לא רק לנסיעות כי־אם גם לארוחות. וכשנגמר לה הכסף חזרה, כמו־בן־מאליו, אל בית אבא־אמא שבאוסטרל־יה. הוריה, שקיוו כי בתם המורדת נרגעה מעט, גילו לדאבונם כי היא לא רק לא נרגעה, אלא הפכה בלתי־מובנת להם עוד יותר. רובין החזיקה מעמד באוסטרליה שבועיים בדיוק, ושוב ארזה את הגיטארה ויצאה לדרך.

היא היתה בת 17 ונאיבית, היו לא פנטס־יות. כל מה שרצתה היה לעשן חשיש, לפגוש אנשים, להכיר את העולם. כמו אלפי בני־נוער בגילה מכל רחבי העולם. היא שוטטה בדרכים ללא פרוטה, ולמרות זאת הגיעה רחוק.

רובין נסעה להודו. בשבילה, הודו היתה מקום הלקוח מכוכב־לכת אחר. מספרת רובין : „אורח החיים, המנטאליות, התרבות השונה, כל זה השפיע עלי מאד. בהודו, כל הצבעים שונים. לא הבנתי מה קורה בארץ הענקית הזו. כל מה שיכולתי לעשות

הגיטארה ליוותה את רובין בכל מסעותיה. כיום מתייחסת אליה רובין ברצינות רבה יותר.

זרוקה אמיתית כך מכונה רובין קליין האוס־טרלית בפי ידידיה. היא אוהבת את השמש והים, מרבה לקחת את ילדתה דניאל לטיולים ארו־כים לאורך החוף. היא עושה כל העולה על רוחה, מאמינה נל־הבת בגורו מהרג׳י־ג׳י, אוכלת אוכל צימחוני בילבד, לובשת בגדים מקוריים שקופים ויוצאי־דופן, ומרבה לשוטט בעולם.

בפעם ההיא היה להתבונן. אפילו לא הבטתי. פשוט עמדתי מהצד, והתבוננתי. היה ברור לי שאחזור לשם פעם נוספת, אבל בפעם הראשונה הייתי נבוכה וחזרתי מייד לאירופה.״

חופש פנימי וחופש חיצוני

מזכן **שבמיסגרת** אורח־חיים היפי כזה שניהלה, התרכז כל עולמה סביב עישון מריחואנה וחשיש, וסביב המוסיקה והאמנות. רובין מצאה עצמה פורטת על גיטארה, כותבת שירים ובעצם לא עושה כלום.

והחשוב מכל — היא היתה חופשיה. חופשיה לעבור מארץ לארץ, עם מי שהיא רוצה ולאן שהיא רוצה. חופשיה לישון, חופשיה לקום, לעבוד, להתבטל. היום מודה רובין כי היה זה חופש חיצוני. שכן את החופש הפנימי האמיתי למדה להכיר רק הרבה יותר מאוחר.

היא המשיכה לחרוש את ספרד, צרפת, אנגליה, שווייץ, גרמניה, תורכיה, יוון, פרס, תאילנד, ובעיקר את מרוקו, שאליה נקשרה נפשה בעבותות־אהבה.

ואז שוב חזרה לאוסטרליה, מאותה סיבה שהניעה אותה לחזור בפעם הקודמת: ה־כסף — או היעדר הכסף.

באוסטרליה החלה לעבוד. מובן שמייד שכרה לה דירה משלה, ועזבה את בית־הוריה. היא עסקה בדוגמנות והצליחה מאד. תוך זמן קצר ביותר הפכה דוגמנית־צילום

השתוללות ברחוב רובין, וידידתה פסי המתגוררת בראש־פי־נה, הן בחורות משוחררות. הן לא עושות חשבון לאף אחד. כשבא להן להשתולל, הן משתוללות. כאשר בא להן לטפס על מכוניות — הן מטפסות על מכוניות ולעזאזל מה שיגידו עליהן.

מבוקשת, ותמונותיה עיטרו מודעות־פיר־סומת ושערי־שבועונים.

חברת האנשים־היפים במלבורן אימצה אותה, ותוך זמן קצר הפכה בחורה פופו־לרית שרקדה בכל המסיבות, סעדה בכל המיסעדות היקרות וקישטה בנוכחותה את כל האירועים הנוצצים.

מספרת רובין: „הייתי ילדת אהבה וש־לום, שהגיעה טרייה היישר מאירופה ה־נאורה. הפכתי פופולארית. עברתי סידרה של מאהבים, חברים, סמים ואירועים, ולבי־סוף התחתנתי עם בחור צעיר בשם דייוויד קליין, מתוך חישוב טהור. לא שלא אהבתי אותו, אלא שהנישואין איתו באותה תקופה היו עבורי הדבר הנכון ביותר בעולם לע־שות, וכך עשיתי. יחד עם דייוויד הקמתי בית־חרושת למוצרי־עור. ידעתי מראש ש־השותפות בינו לביני תוליד משהו גדול. תוך זמן קצר היו בבעלותי חמישה בוטי־קים. ייצרתי מגפיים שהפכו המיצרך הפו־פולרי במלבורן.

„בתחילה עבד בית־החרושת על בסיס של קומונה, אבל תיכף־ומייד הבנתי שעם טיפוסים פריקיים לא עושים כסף. הם עצלים מכדי לעבוד, כל מה שהם רוצים זה לעשן ולשמוע מוסיקה. אז נפטרתי מכולם והפכתי עצמאית.

„הייתי בטריפ מטריאליסטי. נמאס לי להיות ענייה, וחוץ מכסף אין מה לעשות באוסטרליה. אז עשיתי כסף.

„כשהתחתנתי עם דייוויד, אמרתי לו: ‚אני אהיה עשירה מאד ועצמאית, ואני אבנה לנו אימפריה. אני אבנה אותה בשנה אחת, ואהרוס אותה בשנה השנייה, מפני שכל מה שאני רוצה זה כסף שיספיק לי לכל החיים, כדי לחיות בכיף ולא בעושר׳.״

„תמיד ניסו לאנוס אותי!״

רובין **העסיקה** בבית־חרושת עשרים פועלים. היא התחילה עם מכונה אחת, ולאט לאט הוסיפה מכונות. היא ייצרה אלפי מגפיים, אך לא היתה לה מכונה לתפירת סוליות, והיא נכנסה לצ־רות. כל אותם לקוחות שקנו ושילמו עבור המגפיים בכסף מלא, באו אליה בתלונות ודרשו את כספם בחזרה.

אבל רובין לא נבהלה. „היתה לי ברירה, או להישאר באוסטרליה 10 שנים ולהחזיר את הכסף, או לעזוב את המקום עם רווח, אז כמו כל אשת־עסקים ישרה, עזבתי עם הרווח.״

עוד קודם־לכן נולדה דניאל, בתה. כש־דניאה היתה בת שישה שבועות תקפה את האמא שלה שוב קדחת־הנסיעות. היא החליטה לקחת את הילדה שאך זה נולדה, ולנסוע איתה למרוקו. סידרת ההרפתקות שעברה רובין [illegible] במרוקו, עשוייה לס־מר את שערה של כל אם יהודיה טובה.

למרות שלדבריה, עשתה חיל באוסטרל־יה, נתקעה רובין במראקש ללא פרוטה לפורטה. היא נאלצה לקחת כסף מאנשים, ולקבץ נדבות. מספרת רובין: „נסעתי בי־טרמפ למראקש וקיבצתי שם נדבות. היה לי בדיוק סכום־כסף שהסתכם בלירה יש־ראלית אחת. התיידדתי עם הערבים, אבל הם שיגעו אותי. או שרצו לקנות אותי, או את דניאל, תמורת 10 גמלים.

„תמיד התחילו איתי, ניסו לאנוס אותי, ניסו לשדוד אותי. ילדים בני 10. בכל מקום הלכה אחרי קבוצה של ילדים. הם עקבו אחרי מרגע צאתי את פתח המלון, עד שחזרתי אליו. לבסוף הגיע המצב לידי כך שלדניאל לא היה מה לאכול, ובסך־הכל היא עוד שתתה חלב מבקבוק, כי היתה ממש תינוקת, אז לקחתי טמרפ לטאנג׳יר. נכנסתי למלון הכי מפואר בעיר, וחיכיתי שדייוויד ישלח לי כסף. הכסף הגיע כעבור עשרה ימים.״

כשבני־הזוג קליין נאלצו לעזוב את אוסטרליה, הם עשו זאת דרך ניו־זילנד, כי בגבול בין ניו־זילנד לאוסטרליה אין מבקשים דרכון מאזרח אוסטרלי. משם המשיכה לתאילנד, כשדניאל הקטנה לד־

(המשך בעמוד 37)

דניאל הקטנה בת השנתיים היא בתה של רובין מנישואיה לדייוויד קליין האוסטרלי. דניאל, המתלווה תמיד אל אמה במסעותיה בעולם, הולכת כעת לגן־ילדים ישראלי ולומדת להתרגל לציוויליזציה.

שיקום

דו־קרב של נכים

צפוי עימות גלוי בין נכי צה"ל לנפגעי פעולות־האיבה?

בפשיטת הפידאיון על בית־הספר במעלות היו נפגעים רבים. בין הפצועים שנפצעו באותה פעולה היו חיילי צה"ל, אזרחים ותלמידים מצפת. החיילים שנפצעו באותה פעולה הוכרו כנכי צה"ל, משוקמים על ידי מחלקת השיקום של משרד־הביטחון. האזרחים והילדים שנפצעו באותה פעולה הוגדרו כ„נפגעי פעולת־איבה". מקבלים את פיצוייהם ושיקומם מידי המוסד לביטוח־לאומי.

לאחרונה החלו נפגעי פעולות־האיבה נוקטים צעדים לשינוי מעמדם. בראש ארגון נפגעי פעולות האיבה עומדת השחקנית חנה מרון, שאיבדה רגל בהתקפת מחבלים על נמל־התעופה בציריך. תודות למאמציה ולקשריה בצמרת הוחלט להקים צוות משותף למשרדי הביטחון, האוצר והעבודה, שימליץ על המשך הטיפול ב־1200 האזרחים נפגעי פעולות־האיבה, שקרוב למחציתם לא שירתו בצה"ל מעולם ושכשליש מהם הם מה שמוגדר בלשון עדינה „נעדרי זיקה לאומית־ביטחונית", דהיינו: ערבים וזרים.

חיילים ועזיינים בלישכות־השיקום. לאחרונה הסתבר שהרוב בצוות שהוקם, המורכב מנציגי האוצר ומשרד־העבודה, עומד להמליץ על העברת הטיפול בנפגעי פעולות האיבה לאגף־השיקום במשרד־הביטחון, המטפל בנכי צה"ל ובמישפחות השכולות. כאשר נודע על נטייה זו לאירגון נכי צה"ל, המאגד כ־20 אלף נכים, היו אנשי האירגון מראשי המתקוממים נגדה.

הסביר שלמה לידול, יו"ר אירגון נכי צה"ל: „זוהי המלצה חד־צדדית שנעשתה לא מתוך שיקולים אובייקטיביים אלא ביגלל נוחות מישרדית. נציגי משרדי האוצר והעבודה חוששים שאם ימשיכו לטפל בנפגעי פעולות־האיבה, ידרשו בעתיד נפגעי תאונות־עבודה או נפגעי תאונות־דרכים, להשוות את זכויותיהם לאלה שלהם."

התנגדותם של נכי צה"ל לצרף אליהם את נפגעי פעולות־האיבה, נובעת מכמה טעמים. במיכתב ששיגרו לאחרונה לחברי האירגון הם הסבירו את עמדתם:

- קיים הבדל יסודי ומהותי לבין לוחם שנפגע בפעולה לבין אזרח שנפגע פאסיבית. יש להפריד הפרדה מוחלטת בין חייל היוצא למילחמה ומודע מראש לעובדה כי הוא עלול להיפגע, לבין אזרח הנפגע במקרה תוך עיסוקיו היומיומיים.
- נכה צה"ל הוא אדם השייך לכוחות־הביטחון וגם לאחר היפגעו הוא משתייך מוראלית, פיסית ונפשית למערכת־הביטחון שתפקידה לשקמו.
- אגף־השיקום סובל מחוסר כוח־אדם ואינו מצליח לטפל ביעילות בכל נכי צה"ל. העומס המוטל על האגף הוא מעבר ליכולת קיבולו וקליטתו.
- „אין להעלות כלל על הדעת כי נכי צה"ל יפגשו בלישכות־השיקום בנפגעי־איבה הכוללים נפגעים ערבים עויינים מרמת־הגולן, ממזרח ירושלים ואף מצידו המערבי של הקו הירוק."
- אפילו עובדי צה"ל, התעשייה־האווירית ותע"ש, שנפגעים תוך עבודתם, אינם כלולים במיסגרת זכויותיהם באגף־שיקום. אם יכירו בנפגעי פעולות־האיבה כזכאים למעמד של נכי צה"ל, ידרשו אלה לכלול גם אותם במיסגרת זאת.

„אפלייה בין דם לדם". טוענים אנשי אירגון נכי צה"ל: „כל הכבוד לנפגעי פעולות־האיבה. אבל כל מטרתם היא לזכות בסטאטוס חברתי גבוה יותר. זוהי תביעה יומרנית."

מבחינת התגמולים אין כל הבדל בין מה שמקבלים נכי צה"ל ונפגעי פעולות־האיבה. אולם העובדה שהם מטופלים ומשוקמים באמצעות הביטוח־הלאומי נראית לחנה מרון ותבריה כפגיעה ופחיתות־כבוד. „זוהי אפלייה בין דם לדם," הם טענו במסע הציבורי שהם מנהלים.

לאחרונה הצהירו נפגעי פעולות־האיבה כי אם תתקבל החלטה שלילית בדבר צירופם למחלקת־השיקום הם יפתחו בהפגנות ובשביתות. נכי צה"ל מאיימים, כי אם יצרפו אליהם את נפגעי־האיבה, יהיו אלו הם שיפתחו בהפגנות.

אם אומנם יגיעו הדברים עד לידי התנגשות גלויה, עלולה הממשלה לעמוד בפני בעיה חדשה: איך לסווג את הנפגעים בעימות בין נכי צה"ל לנפגעי האיבה?

תשבץ העולם הזה 1992

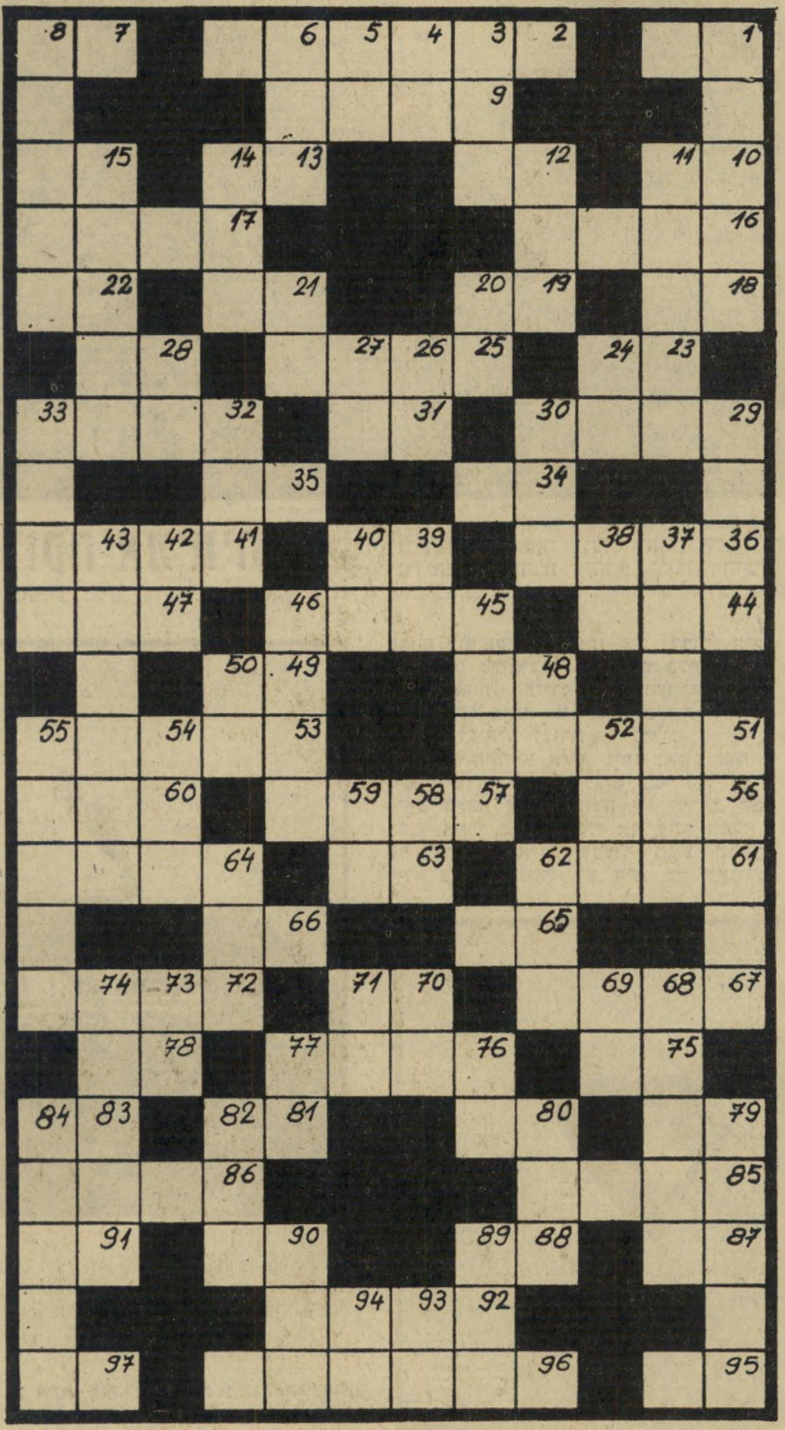

מאוזן:

1) מילת־שאלה לזיהוי; 2) נוחה להתייפח; 7) בהמת־משא טיבטית; 9) תישבי יתרץ קושיה ובעייה (ר"ת); 10) מנעול פטנטי; 12) במקום ההוא; 13) רדום; 15) בעל טמפרטורה נמוכה; 16) תותח לא־רתע (ר"ת); 17) גץ; 18) תבלין לקפה; 19) שמא; 21) עלוב; 22) משורר ישראלי ששמו טוהר לאחרונה (ש"מ); 23) לאן? 25) עשרת־אלפים; 28) מתווי־הנגינה; 29) מלכסיקון האריות; 31) מזמר; 32) אפל ועגום; 34) מילת־שלילה; 35) כינוי; 36) סוחר־נודד; 39) חי ימי; 41) ירח; 44) נכסים; 45) ישוב בגבול הצפון; 47) מחרתיים לגבי שילשום; 48) מניח; 49) מונת בתורת־החשמל; 51) מן האבות; 53) השגחה לוחצת; 56) דיאלקט; 57) ביום הזה; 60) נוזל חיוני; 61) ישוב לחוף ים־המלח; 63) נזכר־לעיל (ר"ת); 64) רוח באפו; 65) מכינויי האלוהות; 66) סוד; 67) הריגה; 70) די למבין (ר"ת); 72) אירוע; 75) מכניס בבריתו של אברהם; 76) נעימות; 78) זז ממקומו; 79) הדרך הקצרה ביותר בין שתי נקודות; 80) עלוב־נפש; 81) מישש; 83) נרו יאיר (ר"ת); 85) שארית של כסף; 86) בהמת־הבית; 87) מפיתחי הגוף; 88) רוצה לומר (ר"ת); 90) בוסתן; 91) מילת־קריאה; 92) יביא את הגאולה; 95) מטבע ישראלי (ר"ת); 96) מזוהם מטיבעו; 97) מילת־שאלה.

מאונך:

1) שבר־חרס; 3) זהב; 4) מכינויי האלוהות; 5) ענק חסר־ראש; 6) עוף־בית; 8) עולה; 11) מחלקי הבגד; 12) מופרש מן העץ; 14) מזכיר ההסתדרות (ש"מ); 15) חי דוקרני; 20) מאור קטן; 21) קידומת צרפתית; 24) ישן; 26) תבוראה; 27) צאצא; 28) צמד; 29) משמשת למאור; 30) אד; 32) נבל; 33) חבל־ארץ תעשייתי בגרמניה; 37) מופע בידורי קל ומשעשע; 38) בסיס; 39) דוד בלי סוף; 40) אחורי הגוף; 42) בתוכם; 43) צמד פתחים בפנים; 45) שקט גמור; 46) ניחוח; 48) רך בצאן; 50) חצי תוף אפריקני; 51) בירת תורכיה; 52) גדול בתורה; 54) ימח־שמו (ר"ת); 55) זימזמה חרש; 58) מטבע יפאני; 59) נהר באפריקה; 62) התקיים; 64) תכשיט לאף; 68) פיל ענק פרה־היסטורי; 69) גיבעה קטנה; 70) מיסכן; 71) מילת־תנאי; 73) בית הציפור; 74) עיר בארץ; 76) לא קשה; 77) טיפש; 79) כריכה; 80) בקצב מזורז; 82) יצהר; 84) מן השבטים; 89) בהשאלה: „סבון"; 90) חייך באירוניה; 93) חלוץ נעליך! 94) חצי מישחק־ילדים פופולרי.

קשקשת 1992

הפעל את דימיונך ונסח למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת," ת.ד. 136, תל־אביב. החגדרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע **דרייב־אין** בתל־אביב, קולנוע־המכוניות היחיד בישראל.

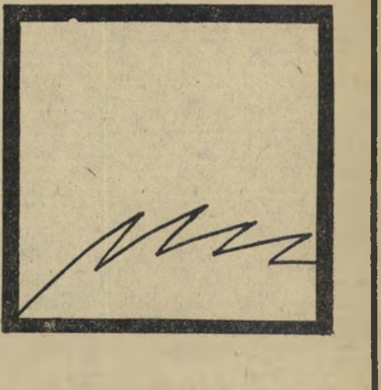

קשקשת 1990

- מדיניות צעד־אחר־צעד.
שגיב ידידיה, רח' ששת־הימים 66, נווה־רסקו, רמת־השרון

- הפיחות הזוחל — לאן?
רוויטל עמית, רח' הנוטע 7, נתניה

- רגליים נקיות בעיקבות ניקויי־ראש.
אלון טובי, רח' האם 33, רמת־גן

- רגל רוחצת רגל.
אילון פלדמן, ת.ד. 3649, ירושלים

- „השמאל הלך ימינה, ימין הלך לשמאל. הכנסת משתגעת ואי־אפשר לסבול!"
אייל פלד רח' שמריהו לווין 58, ירושלים

השבוע בדרייב־אין
בשעה 5.30
4 ל"י הכרטים
„קבוצת סאלי־און"
בשעות 7.15—9.45
„הכפיר והרוח"

בסיטונות
● שמלות הריון
● מכנסי הריון
● טוניקות הריון
● חליפות הריון
כהן מודל
תל־אביב, רח' נחלת בנימין 4, קומה ב', דרך החצר
פתוח עד 7 בערב
(סגור בשעות 4—2)
להזמנות ע"י סוכן: טל. 50344, ת א

„מלכת האמבטיה" של „התיאטרון הקאמרי" גרמה סערה חסרת־תקדים - עכשיו עלולה ההצגה הבאה של „הקאמרי" לגרום סערה גדולה עוד יותר

הסמל הוא השחקן יצחק חזקיה, איש־צבא מטומטם הממלא פקודות, שכל חלומו בחיים הוא להגיע לדרגת רס"ר. הוא עסוק לכל אורך המחזה בחיפוש אחר חומות יריחו.

שלוש שנים אחרי מילחמת ששת־הימים, בעיצומו של גל הלאומנות שגאה ששטף את הארץ, הוצג על בימת התיאטרון הקאמרי מחזה בשם מלכת האמבטיה, פרי־עטו של המחזאי הצעיר חנוך לווין.

המחזה, שפגע בכמה פרות קדושות, שהיו קודם־לכן בחינת טאבו במחזאות ובסיפרות הישראלית, הצליח לעורר סערת־רוחות אדירה, שכמותה לא ידע התיאטרון העיברי מימיו.

משל יריחו

מאת שרית ישי

מטח עלבונות וקריאות־גנאי ניתך על השחקנים שעל הבמה, הכנסת מצאה לנכון לדון במחזה, אישי־ציבור הביעו את דעתם, וברוב המיקרים את הזדעזעותם. אל־פי מיכתבי־זעם זרמו אל הנהלת התיאטרון, שנאלצה בסופו של דבר להוריד את המחזה מעל הבמה, בשל דעת־הקהל העויינת.

ישראלים ★ וערבים סירבו

עתה, חמש שנים מאוחר יותר, החליטה הנהלת אותו תיאטרון להסתכן שנית. בימים אלה מתקיימות באולם צוותא בתל־אביב חזרות על מחזהו של יוסף מונדי, מושל יריחו.

העובדה שתיאטרון מימסדי כמו הקאמרי החליט להעלות מחזה משל מחזאי אנטי־מימסדי מובהק כמו מונדי, מעניינת כשלעצמה. אולם העובדה שמכל מחזורתיו של מונדי בחר הקאמרי דווקא במושל יריחו, מעניינת עוד יותר.

שני שחקנים ישראליים וחמישה שחקנים ערביים סירבו להשתתף במחזה מושל יריחו. הערבים ביקשו לשמור על עילום־שמם, דרשו מהבמאי דויד מוכתר שישמור את שמותיהם בסוד. לדיבריהם, דמותו של מוחמד עבד, המחבל הפלסטיני שבמחזה, אינה אמינה. שני השחקנים הישראליים שסירבו הם אורי לוי ועודד תאומי, שניהם חברי הצוות הקבוע של שחקני הקאמרי.

אורי לוי הוא האיש שפגש ביוסף מונדי ברחוב, והחליט להשלים בינו לבין התיאטרון המימסדי. הוא הפגיש את מונדי עם ישעיהו ויינברג, מנהל התיאטרון, והלה קיבל מידיו של מונדי את המחזה.

אורי לוי נתבקש לשחק במחזה את תפקיד מושל יריחו, אך אחרי שקרא את המחזה, השיב בלאו החלטי. הסביר אורי: „אני לא אתן את ידי למחזה שיש בו מילה אחת נגד צה"ל. מחזהו של מונדי הוא אנטי־ציוני, והבעייה שלנו היא איך להפוך את ציבור מבקרי צוותא לציוניים. מונדי מעלה בצורה חריפה מאד, מנקודת־מבט צרה מאד, דמות ישראלית מעוותת. הישראלים במחזה הם או רוצחים או לא־נורמליים, וזה מעוות. נכון שגם איש אל־פתח אינו מוצג כטלית שכולה תכלת, אבל זה לא נותן לי שום דבר.

עודד תאומי נתבקש לשחק את דמות הסכיזואיד, איש־מילואים הנקרא לשרת ביריחו. גם תאומי השיב בלאו החלטי. הוא סירב להיכנס לפרטים ולנמק מדוע, אך אמר: „אני לא רוצה להיות שותף למחזה הזה, ולא הייתי רוצה לשחק שום תפקיד בו."

מחזהו של יוסף מונדי מתרחש ביריחו, אותה עיר שלפני אלפיים שנה היתה הראשונה בסידרת כיבושיהם המזהירים של בני־ישראל בארץ כנען — אותה עיר שקוללה בידי אלוהים, כי ארור האיש אשר יבנה בה בית.

יריחו תחת כיבוש ישראלי. מושל יריחו, קצין ישראלי בדרגת סגן־אלוף, מצפה לביקורו הבלתי־ברור של נשיא רומניה. עד לביקור הוא עסוק בחיפוש אחר חורמותיה הבלתי־נראות של יריחו, המסמלות את החומות הניצבות בין העם היהודי לעם הערבי. את משימת החיפוש הוא מטיל על הסמל, הממלא פקודות מכיוון שהוא אוהב למלא פקודות.

במחנה נמצאת גם חיילת שאיתה הוא מקיים יחסי־מין פראיים ומשולחי כל רסן, כשהוא מספק את תאוותיו המיניות ואילו היא מסתפקת בטובות־ההנאה שהיא מפיקה מיחסיה עם המפקד.

אל המחזה הצבאי מגיע איש־מילואים, הסכיזואיד. זהו פציפיסט המסרב למלא פקודות, אדם רגיש שכל ליטוף על עורו צורב אותו. הסכיזואיד מעורר בעיות. הוא מתחמק מכל תפקיד, ומאלץ את הסמל למלא גם את תפקידי השמירה שלו־עצמו. הסמל, שהוא חייל חרוץ וממושמע שחלום־חייו להגיע לדרגת רס"ר, לקנות מערכת סטריאו בשק"ם ולשמוע מוסיקה יוונית „יאסו", תופס מחבל, איש אל־פתח בשם מוחמד עבד.

מובן שמוחמד מכחיש כי הוא משתייך לאירגון פלסטיני כלשהו, והוא מושלך לכלא. הסכיזואיד הולך לבקר אצל ליילה, שלא ברור אם היא זונה או מדיחת־כלים. מה שברור הוא שהיא ערומה כנחש, מעשנת חשיש ומסרבת לשכב איתו. ביריחו מסתובב גם מנדל, עולה חדש מרוסיה המוכר, ברישיון מהמושל, „קנדונים מכסיקאים מהאמבורג" לחיילי צה"ל ולתושבים המקומיים.

„אתם ★ תלכו מכאן!"

הסמל, שאינו יכול לשמור על המחבל מכיוון שעליו לחפש את החומות, בפקודת המפקד, מחפש את הסכיזואיד כדי שישמור במקומו, אך הסכיזואיד חוזר מאצל ליילה כשהוא שיכור־כלוט. הסמל מחליט לכולאו יחד עם המחבל.

המושל והחיילת יוסף כרמון ואביבה גר מקיימים יחסים מיניים — הוא, כדי לתת פורקן ללבטיו, היא — כדי להשיג טובות־הנאה. המושל מוצג במחזה כאיש חלש, מתלבט והיסטרי. החיילת הפשוטה, לעומתו יודעת את רצונה, מאמינה כי יריחו שייכת לערבים, ורוצה לעבור מאיזור הכיבוש לרמלה, מבלי לחשוב על העובדה שגם רמלה היתה לפני 1947 עיר ערבית.

(המשך מעמוד 35)

מכיוון שעליו להמשיך לתקוע בחצוצרה ולחפש את החומות, אין מי שישמור על שני העצירים, המושל מציע לגייס את מנדל, העולה מרוסיה.

נסיונות־ההתחמקות של מנדל, „אני עולה חדש, אדוני הגנרל, עולה חדש, אין לכם זכות, אני איאבק, אשבות שבי־תת־רעב, אקשור את עצמי לכותל,” לא עוזרים לו, והוא נאלץ לשמור על העצירים.

בין מתן פקודות לסמל לבין התלבטו־יות עצמיות, עסוק המושל עם החיילת, המבקשת לעבור מיריחו לרמלה והמאמינה בצידקת הערבים: „אנחנו יושבים על ה־אדמות שלהם וטוענים שמבחינה היסטורית הן שלנו.” הסמל, המזכיר שכיר־חרב צמא־דם ומטומטם יותר מאשר חייל בצבא הקבע, ממשיך לחפש את החומות למרות שאינו מבין את הפקודה: „המושל שלנו מטורף! אין ביריחו חומות, ושום דבר לא יפול כשאין מה ליפול. הכל כבר נפל.”

בבית־המעצר נרדם מנדל על מישמרתו, המחבל הערבי מגלגל סיגריות חשיש והסכיזואיד זרוק שיכור על הריצפה.

הסכיזואיד מתעורר משיכרותו, ונדהם לגלות כי הושם בתא־מעצר אחד עם ערבי. בינו לבין מוחמד מתפתחת שיחה, שבמהלכה אומר לו מוחמד: „אתם כבש־תם את האדמה הזאת ואנחנו העבדים שלכם.” וכשהסכיזואיד אומר לו שהאדמה שייכת לכל האנושות, הוא משיב לו: „לא, אתם חושבים שהיא רק שלכם! הסתלקו מכאן! הסתלקו! אתה זר כאן.”

הסכיזואיד אומר שהוא מרגיש זר בכל מקום, ומוחמד ממשיך ואומר: „אז תר־גיש זר במקום אחר. כאן זאת הארץ שלי, האדמה הזאת היא חלק ממני, אני קרוב אליה, אני אוהב אותה. אנחנו לא רוצים אתכם כאן, לא רוצים, ואתם גם תלכו מכאן, אני יודע. זה יקח עוד שנה, שנתיים, חמישים שנה, אבל אני יודע שאתם תלכו מכאן. לא רק אתה זר פה, כולכם זרים פה. כולכם.”

הפתח יצחק אלוני, המגלם איש פתח הוא שונא יהודים, וטוען לזכות הערבים על הארץ. אלוני מגלם תפקיד שחמישה ערביים סירבו לגלמו.

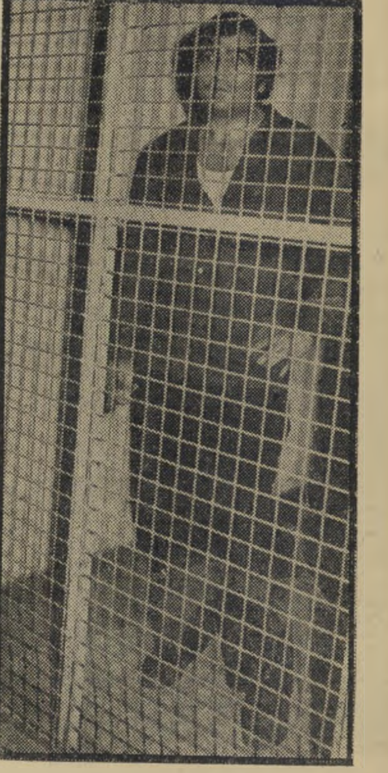

המחזאי יוסף מונדי, שרצה גם לביים את מחזהו מושל יריחו, נתקל בהתנגדות הנהלת התיאט־רון, שהטילה את הבימוי על דויד מוכתר.

„אני מושל יריחו...”

הסמל, הנכנס לבית־המעצר, תופס את מנדל ישן בשעת שמירה, ומעיר אותו בגסות. מנדל נבהל מאד, ומגיב כאילו העירו אותו קלגסי הק.ג.ב. הסמל יוצא, מנדל נותן עינו בוודקה המצוייה בכיס־מעילו, ומספר: „אתם יודעים, ב־רוסיה כל־כך רציתי להגיע למערב, רצי־תי חופש, ובכן באתי למערב. גם כאן אין חופש, מה זה חופש? אני עוד אגיע למערב, אני אסע לאמריקה.”

הסכיזואיד והמחבל מתיידדים, אגב עי־שון חשיש. מנדל שופך את ליבו, ומספר שברוסיה אהב את גוגול ואת פושקין, ואילו כאן, בארץ־אבותיו, אילצו אותו לשנות את שמו מוולאדימיר למנדל.

אל בית־המעצר נכנס הסמל. כשהוא מגלה כי השומר והעצורים עורכים מסי־בה, הוא יוצא מכליו ומאיים על מנדל שידאג שהמושל ישלול את רישיון־הרוכ־לות שלו. מנדל, שכל עולמו בארץ־ישראל סובב סביב הרוכלות, מתחנן לפני הסמל שיבטל את רוע־הגזירה. הסמל ממשיך להתעלל בו, ומעורר את רוגזו של הסכי־זואיד, המנצל את חולשתו הפיסית של הסמל והופך מעציר לעוצר, כשהוא מאיים על הסמל בתת־המיקלע.

הסכיזואיד עומד על סף איבוד שפיות־דעתו, והוא מאיים להרוג את הסמל. למקום מגיע המושל, המחליט לשחרר את הסכיזואיד. הסכיזואיד אינו מאמין לו: „אני לא מאמין לך. אתה בעל סטיקייה, אתה מרמה במישקל.”

המושל, שעוד בתחילת המחזה התגלה כאנטי־טיפוס של מפקד ישראלי מצוי, נפ־גע: „הוא אמר שאני בעל־סטיקייה. אני לא בעל־סטיקייה, אני מושל יריחו... ומה רע בלהיות בעל סטיקייה? לפחות יש לו רכוש.”

למלא פקודות כמו רובוט

הסכיזואיד בורח, והמחבל הערבי אומר: „היהודי הזה השתגע.” יש לו הזדמנות לברוח, אך אין לו לאן. הוא אינו יכול לחזור למיפקדתו בביירות, כי הרי לא ביצע את מלאכתו. המושל מח־פש את החומה, החיילת עוזבת אותו. המח־זה מסתיים כהמושל צועק: „החומות נפ־לו, כן או לא?” הוא חוזר על שאלתו פעמים אחדות.

דמותו של המפקד הישראלי תעורר, ללא ספק, גלים של זעם. אין זה אותו קצין ישראלי צעיר, חזק, יפה ובטוח־בעצ־מו, אין זה אותו מפקד היודע את משי־מתו, הצועק „אחרי!” והבטוח בצידקת שיבתו על אדמת־כיבוש ערבית. המפקד של מונדי היה רוצה לנהל סופרמרקט ולע־שות כסף, במקום זה הוא תקוע ביריחו, כמושל.

הוא אינו רוצה לחשוב, רוצה למלא פקודות כמו רובוט. מילים כמו „הקרבה” ו„למען המולדת” נלעסות בפיו כמו גומי־לעיסה שאיבד את טעמו. הוא מאלץ את עצמו לנהוג כרובוט, ורק לא לחשוב: „אני לא חושב כלום. אני חייל! אסור לי לחשוב ולהרהר, אסור לי! אתה שומע? אסור לי לחשוב! זאת פקודה!”

לאורך כל המחזה מאבד המושל את השליטה על עצמו במצבים שונים. אחרי שהוא מציע דיקטאטורה צבאית שתפתור את הבעיות, הוא מציע לפוצץ את כדור־הארץ עם פצצת־אטום: „לא! לא! לא! לא יהיה עוד פעם גיטו וארשה, לא נק־פוץ מהחלונות אחוזי־הלהבות, לא נגשש יותר בתעלות־הביוב! נחזיר להם! נפוצץ אותם!”

פורקן באלימות מינית

את לבטיו פותר המושל יחד עם החיילת. כל בעייה מוצאת את פית־רונה הזמני כשהשניים מתפלשים זה ב־זרועות זו על הריצפה, ופורקים את מיר־צם באלימות מינית.

במושל יריחו משתתפים יוסף כרמון, בתפקיד המושל, יצחק חזקיה בתפקיד ה־סמל, שימעון בר בתפקיד מנדל, שלמה וישינסקי בתפקיד הסכיזואיד, יצחק אלו־ני בתפקיד המחבל הערבי, ואביבה גר בתפקיד החיילת ובתפקידה של ליילה.

כל השחקנים קראו את המחזה לפני שהסכימו להשתתף בו, ואיש מהם לא ראה את מחזהו של מונדי כמחזה קיצוני. שלמה וישינסקי אומר בפה מלא כי הוא ציוני, ולא היה משתתף במחזה שהוא אנטי־ציוני. יצחק חזקיה סבור שמחזהו של מונדי בהחלט מאוזן ומשקף מציאות יש־ראלית קיימת.

השחקן יצחק אלוני, שקיבל על עצמו תפקיד שחמישה ערבים סירבו לקבלו, אומר שאילו היה מטיל ספק באמינות ה־מחזה, לא היה משתתף בו. כמוהו טו־ענת אביבה גר, המוסיפה כי, לדעתה, חייבים להגיד, ובקול רם, את הדברים שאומר מונדי במושל יריחו שלו.

הנהלת התיאטרון הקאמרי, המייוצגת כרגע על־ידי אורי עופר, אינה נוהגת לשתף, כדיברי עופר, עיתונאים בלבטיה בבחירת מחזות.

כך או כך, מושל יריחו הוא, מעל לכל ספק, חבית חומר־נפץ, שתרגיז ותעורר את זעמם של אנשים רבים. אבל הרי לשם כך, כידוע, קיים התיאטרון.

רחב הזונה בדמותה של ליילה הערביה, נוטה חסד לחזקים. היא דואגת רק לעצמה ושוכבת עם מי שמשתלם לה. היא מסרבת לשכב עם הסכיזואיד (שלמה וישינסקי), מכיוון שהוא חלש ולא יביא לה תועלת.

במדינה

תרבות

ששון ושימחה ביגלל ששון

איך ניסה יהודי פיקח להוציא מיליונים מקופת המדינה — בעזרת מחול־שדים מפוברק

„המדינה תפסיד את זכות קיומה!” זעק מדען. חייט קטן תרם מאות לירות מחס־כונותיו. העיתונות פתחה במסע היסטרי. הטלוויזיה חיברה כתבה של קיטרוג.

הכל התכוונו לאותה שערורייה עצמה: מדוע אין מדינת־היהודים מוכנה להוציא 50 מיליון לירות כדי לרכוש אוסף נדיר ומייוחד־במינו של כתבים יהודיים?

ערפל סמיך. כאשר ההיסטריה חוגגת את ניצחונה, שותק השכל בישראל. מ־שום כך לא הציג איש, מעל שום במה ציבורית, את השאלות ההגיוניות הפשו־טות ביותר.

האוסף שייך לרב שלמה דויד ששון, בנו של הרב דויד שלמה ששון, יהודי אדוק מחוגי אגודת־ישראל.

הוא ירש מאביו אוסף גדול של כת־בים. מקורו של אוסף זה לוטה ערפל סמיך. נשמעה הטענה כי חלק ניכר ממנו נגנב בשעתו מקהילות יהודיות שונות, כמו קהילת־דמשק. ברור כי ששון־האב, נכבד ממישפחה יהודית־עיראקית־הודית עשירה כקורח, לא בדק בציציות הסחו־רה שהוצעה לו על־ידי סוחרים ומתווכים.

השאלה הראשונה היא: מדוע צריך ששון למכור את האוסף?

מדוע עכשיו? ששון אינו אדם עני. יש לו נגיעה בכספים רבים המתגלגלים במדינה. הוא נשיא ישיבת פורת־יוסף העשירה בירושלים, המוציאה מיליונים על בניינה מול הר־הבית. הוא גם נשיא הוצאת התלמוד. לא פעם צורף למישלחות שהתייצבו בפני הממשלה כדי לסחוט ממנה מיליוני לירות נוספות לחינוך ה־עצמאי של אגודת ישראל.

אולם אף אחד מכל המשתתפים במחול ההיסטרי, שתבעו מן הממשלה להקציב עשרות מיליונים לרכישת האוסף, לא השמיע כלפי ששון עצמו את הדרישה היסודית שלא ימכור את האוסף כלל.

גם עיתוי הזעקה מוזר מאד. מתקבל הרושם כאילו החליט ששון זה־עתה למ־כור את האוסף, וכך נוצר מצב־חירום תרבותי.

אולם אין לכך כל שחר. כבר לפני שלוש שנים הופיע האוסף בקטאלוג של המוסד המפורסם ביותר למכירות פומ־ביות בלונדון, סותבי. ייתכן כי חלק מן האוסף נמכר כבר מזמן, בשקט. עתה קמה הצעקה ביגלל פריטים אשר ששון לא הצליח למכרם — ועל־כן נותרו ברשותו.

מחיר מפולפל. „זוהי בסך־הכל קנו־נייה להטיל על אוצר המדינה את החו־בה לרכוש מידי ששון את האוסף הזה, במחיר המפולפל שהוא עצמו קבע לו,” טען השבוע מומחה. „אין מחיר קבוע לאוסף כזה. כל המסע נועד להשיג ל־ששון את המחיר שהוא רוצה, ולקחת את הכסף ממשלם־המיסים.”

איש גם לא שאל מדוע חייב אוסף זה להימצא דווקא בישראל. כדי לעסוק במחקר, די למדענים בהעתקי־צילום. ואילו היצירות עצמן יכולות להישמר היטב גם במוזיאונים זרים, המשופעים בכספים — אם אלה מעוניינים ביכלל לרכוש יצירות אלה, שאינן כה נדירות כפי שטענו ראשי־המסע.

„התרבות הישראלית תצא נשכרת יו־תר אם יקדישו 50 מיליון לירות נוס־פות להרחבת לימוד־החובה, או להגשת חלב לילדי בתי־הספר,” אמר פקיד במיש־רד־החינוך, שביקש להישאר בעילום שם — כי שר־החינוך, כעסקן מפולפל, הצטרף גם הוא למחול־השדים.

(המשך מעמוד 33)
מדת כבר מינקותה להסתגל לאורח־החיים המוזר של הוריה.

בתאילנד חלו רובין ודניאל במחלה קשה. הן הגיעו יחד עם דייוויד להודו כשהן על סף אובדן־ההכרה. הרופאים שבהם נועצו ניסו להסביר להם כיצד אפשר להתרפא במי הגנגס הקדושים, אך לא ריפאו אותן בתרופות. לבסוף הגיעו אל רופא שהזריק להן תרופה שיכלה להרוג סוס, ורק בנס לא קטלה את שתיהן. פניצי־לין לא היה בנמצא.

לקח להן חודש ימים להירפא ממחלה שבכל ארץ נאורה היו נרפאות ממנה תוך שבוע ימים.

אחרי נסיעות של שנים הבינה רובין,

הפילוסופית בנושך נסיעותיה

הרבות גיבשה לעצמה רובין פילוסופיית־חיים משלה. לדבריה, צריך לחפש את תמ־צית החיים ולמצותה עד תום, בכל דרך.

היא אומרת: „היום אני לא נגד קיומה של מדינת ישראל, היום אני מקבלת את עצם קיומה כעובדה היסטורית.”

המקום האהוב עליה ביותר בארץ היה נביעות (נואייבה), שם בילתה מיספר חו־דשים, כשאת שאר הזמן בילתה בשיכון בבלי בתל־אביב.

מישראל נסעה רובין לאיביצה שבספרד. שם שמעה לראשונה בחייה על הגורו מהארג'י ג'י, אותו צעיר המבטיח לחסידיו כי יורה להם את „אורו של האלוהים.”

רובין, שהיו לה כבר כמה־וכמה גורוס עוד קודם־לכן, הקשיבה, התעניינה, ונד־לק אצלה אור אדום. בתחילה חשבה לעצ־מה: מה יש להם עם הבחור הקטן והשמן הזה, עם המכוניות והמטוסים? אך לאט־לאט הבינה כי ידידיה יודעים היכן למצוא את מרכז האהבה, ובשבילה זה היה הכל.

מספרת רובין: „אנשים מחפשים את תמ־צית החיים במאה דרכים שונות. מחפשים באהבה, בשכל, בראש, בטלוויזיה. כולם מחפשים. הרבה אנשים מסתכלים, אבל לא רואים. רוב האנשים מחפשים את תמצית החיים דרך כיסיהם, ולא בעיניהם. אני חיפשתי את תמצית חיי בכל מקום. חיפשתי בלונדון, אבל כל כספי נגנב. הלכתי לארמון־השלום של הגורו מהארג'י ג'י, כי מה שעניין אותי היה ללמוד את הטכניקה של המדיטציה. ראיתי, הרגשתי, אימצתי.

הגורו — התגל־ מות הרוחניות

„פגשתי את המהאטמה. הוא היה כל־כך טהור, שהטוהר שלו עבר אלי. הוא היה כל־כך מלא אנרגיה, שה־אנרגיה שלו עברה אלי. חזרתי לאיביצה, והתחלתי לחיות לאורו של הגורו. הוא הראה לי את הזוהר של האלוהים. בשבילי הוא התגלמות הרוחניות. אני קוראת לו ,האמת'. החיים זורמים אלי. אני מחפשת נקודת־אחיזה, אחרת מה אני עושה פה? איזו סיבה יש לקיומי, מלבד מציאות תמצית־החיים?

„מה זה גורו? גורו זה אדם הלוקח אותך מהחושך אל האור. כל אחד יכול ללמד משהו, אבל לא כל אחד יכול להראות את האמת. אם מישהו יכול

אוהבת החיים

רובין היא בחורה האוהבת חברה. היא מתגוררת בתל־אביב בדירה שכורה יחד עם איציק (משמאל), ועם רפי. פסי (משמאל), ידידתו של רפי, מבקרת בדירה לעיתים קרובות. הארבעה נוהגים לבלות יחד עד לשעות הקטנות של הלילה במועדוני הבידור של תל־אביב.

לדבריה, כי האמת שלה היא חיצונית בילבד. היא החלה מחפשת את האמת הפנימית, החלה עושה מדיטציה.

מהודו נסעה המישפחה לאמסטרדם. רובי ודייוויד קנו מיניבוס, שהיה להם גם בית, וסבבו יחד עם דניאל בכבישי אירופה. הם שרו ברחובות ובתחנות־הרכבת כדי להרוויח כסף, קיבצו נדבות ועשו מכל הבא ליד. בפריס אספו טרמפיסטים למי־ניבוס שלהם, ובסן־טרופה נפרדו.

מספרת רובין: „רצינו שטח־מיחיה, רצינו מרחב. כל אחד מאיתנו היה זקוק לחופש שלו.”

רובין נסעה לישראל. היא היתה עייפה כבר מנסיעות, ובישראל גרו שתי חברות שלה, שהבטיחו לה ולדניאל בית.

הפגישה עם ישראל שינתה את דיעותיה.

להוביל אותך אל האמת, אז הוא אלוהים בשבילך. בשבילי הוא גורו.

עברתי הרבה גורוס, אבל אף אחד לא הדליק בי את מה שהצליח להדליק הגורו מהארג'י ג'י. בין החיים למוות יש רק אמת אחת. אני נגעתי באור, ואני יודעת עכשיו איפה האמת. יש לי כלל ברזל: אינני סומכת על מוחי, ואינני סומכת על מוחם של אחרים. לעומת זאת אני לומדת לפקח על מוחי. להכניע את המוות באמצעות המוח — זה המוות.”

אבל רובין לא אמרה די. היא רוצה עוד. לראות עוד ארצות, לפגוש עוד אנ־שים, לחטוף עוד ועוד מכל מה שיש לחיים ולעולם להציע לה — לאחוז בתמצית־החיים בשתי ידיים ולהגשים את החופש הפנימי, האמיתי.

לאם שכולה
אבד ארנק שחור

בכביש בני־ברק—רמת־גן ובו תמונות בנה היחיד ז"ל, כספה ומסמכיה. המוצא בעל הלב יתקשר לטלפון — 03-54603 בין 1.30—4.00 ומשעה 7.00 בערב, ויבוא על שכרו.

סערה סביב ליאון יוריס

באופן כללי אני מאוד אוהבת סופרים ואנשי־רוח, מה גם כשמדובר בסופר שממש בימים אלה מתארח אצלנו. ואני מדברת על **ליאון יוריס**, שחיבר ספרים כמו אכסודוס, טופז ועוד בסט־סלרס למיניהם.

אז מה שקרה לו השבוע, יכול בהחלט לשמש חומר־רקע לסידרה שלמה של סיפרי־מתח. יושב לו הבנאדם בדירה מקסימה במישכנות שאננים בירושלים, דירה המשקיפה על מיגדל־דויד ועל חומת העיר העתיקה, והיכולה להשרות מוזה על כל אדם שבחיים שלו לא כתב אפילו גלויה.

אבל ליאון יוריס בן ה־51, שבא ארצה בליוויית אשתו השלי־שית **גייל**, שהיא בת 28 ובהחלט חתיכה שראוי להתכבד בה, החליט להפתיע אותה, ולהעניק לה חווייה רטובה שתוציא אותה קצת מהיובש של קבלות־הפנים והאירועים הרישמיים.

מה עושים? נבר יוריס בזכרונו, ונזכר כי לפני עשרים שנה בדיוק, בשנת 1955, ביקר באילת והכיר שם מדריך־צלילה מעניין בשם **רפי נלסון**. ומי שמכיר את רפי, יודע שלא קל לשכוח אותו. בקיצור, ליאון לא חשב פעמיים. אמר לגייל לאחסן את החליפות, העניבות והסוודרים בארון, לקנות צמד ביגדי־ים ותוך יומיים מצאו עצמם השניים מתפלשים בחופו של כפר־הנופש של רפי.

הנ"ל, הרגיל לארח אח"מים, נרגש מאוד מביקורו של הסופר הנודע שבמשך עשרים שנה שמר אותו בזיכרון, ערך לו ארוחה על־הכיפאק עם המון בירה ויין, עד שאפילו הדגים שבים נהיו מסטולים.

אבל מה שבעצם רציתי לספר לכם קרה דווקא אחרי הארו־חה הזאת. רפי החליט לקחת את הסופר הנודע לסיור ימי, שיז־כיר להם את ימי נעוריהם ויוכיח לגייל היפה שבעלה הוא גם צוללן, ובכלל ברנש ספורטיבי.

עלו השלושה על החסקה הממונעת של רפי, והפליגו דרומה לכיוון אתרי־הצלילה היפים של ים־סוף. עד כאן הכל טוב ויפה, אבל כמו בסיפורים, דווקא ברגעים הכי יפים קורה הדבר המעצבן שאף אחד לא ציפה לו. רבותי, השלישייה העליזה הזאת מצאה עצמה לפתע בסערה שאפילו איש־ים ותיק כמו רפי לא זוכר כמותה.

סירת־המנוע האמינה של רפי היטלטלה מגל אל גל, ליאון וגייל החליפו צבעים, אחזו בדפנות והשתדלו מאוד שלא ליפול לים. מה שכן נפל לים היה שק עם ציוד צלילה, בגדים וחפצים בעלי־ערך אחרים, שהשתייכו לזוג יוריס, השק צלל, ורפי צלל בעקבותיו. בינתיים נסחפה הסירה, המנוע כבה, בקיצור — לא־נעים.

איכשהו הצליח נלסון לתפוס את השק, איכשהו הרכיב סנפיר אחד על הרגל, וכך עם עיין אחת, יד אחת וסנפיר אחד, הצליח כעבור שעתיים וחצי של שחייה מייגעת, להגיע לחוף.

יוריס ורעייתו נסחפו לכיוון הפיורד, כשהם חשים שמזלם יבגוד בהם עוד יותר והם ייסחפו לכיוון עקבה.

לבסוף הגיעו, כאמור, שלמים ורטובים אל הפיורד, ומשם הלכו ברגל לכיוון הכפר של נלסון. שם הם לקחו נשימה ארוכה וברכו בירכת הגומל. בערב נערכה לכבוד האירוע פייסטה שהעמידה את כל אילת על הרגליים.

נו, אני מתה לקרוא כבר את סיפרו הבא של ליאון יוריס, שאותו הבטיח לכתוב דווקא אצל רפי נלסון בכפר. אני בטוחה שההרפתקה שעברה עליו תתפוס בו מקום של כבוד.

ליאון וגייל יוריס עם רפי נלסון
הרפתקה רטובה

המורל נשפך כמים

כולם במדינה הזאת מדברים על המוראל הלאומי, על זה שהוא עולה, על זה ש־הוא יורד. עושים סקרים, מישאלים, סט־טיסטיקות, עד שזה כבר לבש צורה של המזג־אוויר. כולם מדברים עליו, אבל אף אחד לא עושה משהו כדי לשנות אותו.

ובכן, אל תדאגו, אצלנו, בניגוד לאנג־לים, יש מישהו שמוכן לעשות משהו לי־שיפור המצב־רוח הכללי. בפירוש כך. ו־בשביל העניין הזה ערכו בירושלים, בש־בוע שעבר, מסיבה, משהו לא נורמלי.

קמו להם **אביבה וחגי גורן**, שהוא יועץ להקמת מלונות, וביחד עם **אימרי טוב**, שהוא חוקר בכיר בבנק ישראל, אירגנו בספניש קולוני מסיבה שהתכוונה להיות מצומצמת, ליקירי ירושלים בלבד. כל אחד מהמוזמנים התבקש להביא איתו בקבוק מן החריף־חריף, ולא להעביר הל־אה. אבל איך שאתם ואני מכירים את החבר'ה, אז לא רק שהם הביאו איתם יין־קידוש, הם הביאו גם חברים. וכך הפכה המסיבה כנס המונים.

העיקר, נדחקו לשם לא פחות מאיזה חמש־מאות איש, שחיסלו שני ארגזים של ויסקי משובח, חוץ מכל הבשרים והסל־טים והפירות. היה להם גם מזל שזה היה לילה ירושלמי בהיר, ככה שהם יכלו גם לרקוד בחצר לאור הירח, כשבין הרוקדים בולטים נציגי עולם־התיקשורת שלנו: **דן שילון**, **נחמן שי**, **מיכה לימור**, **אורי ודפנה פירסט** ו**גבי גזית**. והיתה שם גם נציגות רפואית נכבדה מהדסה, על כל מיקרה שלא יהיה, וביניהם ד"ר **גיל־עדי**, ד"ר **סהר**, ד"ר **רחמילביץ** ואח־רים, עם כל מיני אחיות שלא היו במיקרה במישמרת. **אבי הנזל** מעיתון הארץ, **חיליק גוטמן** דובר מישרד־המישפטים, וכמובן כל מיני יפות ירושלמיות ומיובא־אות, כמו האדריכלית **מלי לנגוצקי**, ה־דיילת **שרה רמון**, **שרה ויינר** ועוד כל מיני פצצות שעוד נשמע עליהן.

אני רק מצטערת שבאותו ערב הם לא הזמינו את איש המכון ההוא שמפרסם את הסקרים על המוראל הירוד, כדי שיערוך מישאל מוראלי על־המקום. זה היה מבלבל להם את המיספרים כהוגן.

החגיגה של שיף

העובדה שהוא עדיין נשוי כחוק לאש־תו הנאה, עורכת־הדין **איילה שיף**, לא הפריעה למלונאי **חיים שיף** לערוך ב־שבת לפני שבועיים חגיגה כפולה ומפו־

חיים שיף
נעורים מחודשים

ארת, של בר־מיצווה, לשני ילדיה של אהבתו החדשה, מזה חודשיים. שמה: **שו־שנה ויינר**, ילידת רומניה שעבדה כמני־קוריסטית בנתניה, עד שהכירה את בעלה **זוביק ויינר**, מפרנקפורט, שנפטר.

היורדת העליזה קפצה ארצה וכאן הכי־רה את המלונאי, החי בנפרד מאשתו כ־8 שנים, ורומן־הבזק הוליד — בין היתר — את החגיגה הגדולה באולם־הפאר של מלון דיפלומט בשבת בצהריים. השתתפו ב־חינגה אורחים משני הצדדים, כשמצד שיף בולטים במיוחד סגן ניצב מס־ההכנסה **אביטל דוכנוב**, אלוף (מיל.) **רחבעם** („גנדי") **זאבי** ורעייתו **יעל**, אשת־החב־רה **מלכל'ה רוזנשטיין**, ועוד.

הפצצה של טיבעונה

כשבריז'ט בארדו, אלילת־המין, חגגה את יום־הולדתה הארבעים, היא ערכה נישפיית־חשק כזו שכל העולם שמע עליה. לעומתה, מה עושה צייר בינלאומי כמו **משה גת** המגיע לגיל־המעבר? לא חגי־גות, לא הילולות ולא בטיח. הוא פשוט הכריז על שנת־אבל.

אז כדי להוציא אותו מהדפרסייה הח־ליטה אשתו, **בתיה**, שביי־הוק־אור־ביי־קרוק הבעל שלה, ביום־הולדתו הארבעים, יהיה שמח על אפו ועל חמתו.

מה יש, היא לא האשה היחידה בעולם שרוצה לשמח את בעלה. כולנו שמענו על אותה אשה אמריקאית שהביאה למיטת־חוליו של בעלה רקדנית־בטן מיקצועית, העיקר שהוא יהיה מבסוט.

אז בתיה גת לא הביאה לבעלה שום רקדנית, אבל לעומת זאת היא אירגנה את כל החברים הכי טובים שלו, לארוחה סי־נית אצל **רפי שאולי**.

מי לא היה שם? **משה דיין**, שהוא אורח קבוע במיסעדה — לא היה. אבל לעומת זאת היו אכלנים ידועים כמו **דן בן־אמוץ**, שאינו מחמיץ שום הזדמנות לזלול על חשבון אחרים, והיה **משה ינו־קא**, שהפסיק לנהל זמנית את כפר־הנופש הצרפתי בקורסיקה, והיה הצייר **דן קי־דר** שחזר זה־עתה מחו"ל; והיו כתבת הארץ **תמר מרוז**, ו**תמר ישר**, אשתו של האדריכל **יצחק**. אבל מי שבאמת גנ־בה את ההצגה היתה **טיבעונה**, בתם של עורך־הדין **אמנון זיכרוני** ושל אש־תו, אשת יחסי־הציבור **מירי**.

טיבעונה, המכונה „טיבי", שהיא פצצה לא־קטנה, לכדה מייד את תשומת־ליבם של שני הזאבים שבחבורה, בן־אמוץ וינוקא, שרבו על הזכות לשבת לידה. כש־דן שאל את טיבי בת כמה היא, והיא ענתה לו: „15," הוא אמר לה שהיא יותר מדי מבוגרת בשבילו, ועבר לשבת במקום אחר.

מה אגיד לכם, אני ממש מרחמת עליו, על דן. בקצב הזה הוא יסתבך בצרות איו־מות, כי לחברה הבאה שלו הוא בטח יצטרך לא רק להחליף את החיתולים, אלא גם למצוא מישהו שייניק אותה.

טיבעונה (עם אמה, מירי זיכרוני)
מינקת צמודה

עכשיו יותר מתמיד
אתה חייב לבחור לעצמך
את הטוב ביותר!

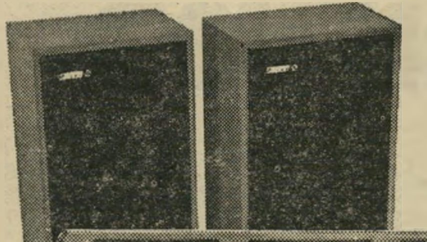

רמקולים **דגם 3435**

Goodman's Loud speakers

Specification model 3435
Power handling capacity: 60 watts music power.
Impedance: 4 ohms.
Working power: 40 watts. Frequency response: 35 Hz—22 kHz. Bass Units (two): 16. 5 cm. 13500 lines ceramic magnet. Treble Unit: 2 5 cm dome radiator. 13000 lines magnet.
Dimensions: 56 cm × 34 cm × 26 cm.
Volume: 40 litres. Weight: 12 kg.

דגם 3482

טיונר אמפליפייר אמביופוני

אפשרות בחירה לכיוון תחנות F.M. ע"י לחצנים (PRESET) או כיוון ידני רצוף
גל בינוני (MW) רגיש במיוחד.
100 ואט הספק יציאה מקסימלי בשני ערוצים.
עיוותים נמוכים, פחות מ־0,1%
DECODER לקליטת שידורי FM.
ווסת תדירות אוטומטי A.F.C.
מתג (LOUDNESS CONTROL) להדגשת הצלילים הגבוהים והנמוכים בהאזנה בעוצמה נמוכה.
כניסה לרשם קול עם כניסה לפטיפון עם ראש מגנטי.
יציאות ל־4 רמקולים
מערכת איזון (BALANCE) אלקטרונית להשגת איזון מושלם.
נורית סימון לכיוון מוויק של התחנות בתחום ה־ F.M. ו־A.M.
עיצוב מודרני מרהיב עין.

האזנה שכולה הנאה..

דגם 7959

AM — גלים בינוניים,
גלי FM, סטריאו,
LW — גלים ארוכים,
רדיו SW — גלים קצרים.
מערכת רמקולים
מעולה תוצרת GOODMAN'S
בכל תיבה שני רמקולים "6
ו־"3⅝. פטיפון משובח
עם ראש מגנטי ומחט יהלום,
זרוע הרמה הידראולית – LIFTER
שקע לאוזניות
להאזנה
עצמית.
הספק
יציאה
30 וואט.

דגם 3957

רדיו AM — גלים בינוניים,
גלי FM, סטריאו.
פטיפון משובח
שקע לאוזניות
להאזנה עצמית, חיבור לרשם־קול, רמקולים מעולים
"5 x "8. הספק יציאה
20 וואט.

דגם 6/3/2046

פטיפון אוטומטי B.S.R.
עם מחליף תקליטים,
ראש קרמי ומחט ספיר,
שני רמקולים "6½
עם תיבות ובסיס מעץ טיק משובח,
חיבור לאוזניות לרדיו ולרשם־קול,
חיבור לארבעה רמקולים.
הספק יציאה 20 וואט.
ניתן להשיג גם בצבע לבן.
4 D SOUND
AMBIOPHONIC

THORN

FERGUSON by Pilot

MADE IN ENGLAND

סלוני פילוט – תל־אביב, ארלוזורוב 53. **רמת־גן,** ז'בוטינסקי 133. **הרצליה,** סוקולוב 64. **בת־ים,** רוטשילד 14.
תל־אביב, אורית, אחד העם 19. הכוכב, המלך ג'ורג' 91. פספורט, בן־יהודה 8. אלרד, אלנבי 106. **ירושלים:** רדיו לוי, שמאי 17. פאול, אבן־ישראל 2. ה.ב.ס., ימין אבות 6. שיר, הלל 23. **חיפה:** סטריאו שמחה, אחד העם 12. ריבה, הרצל 25. צליל טון, שבתאי לוין 9. **ראשון־לציון:** ברנפלד, רוטשילד 39. **בת־ים:** מושקוביץ, רוטשילד 27. גלובוס, העצמאות 62. **רמלה:** יולזרי, הרצל 73. **הרצליה:** פטרובר, פסג' אגד. **פתח־תקוה:** אורון, חיים עוזר 8. לירון, ההגנה 17. **דימונה:** כליפה, מרכז מסחרי. **אשקלון:** כהנא, צה"ל 1. **באר־שבע:** מרכז המוסיקה, קק"ל 197. איתני, הרצל 96. סימפוניה, הדסה 6. **חולון:** רוסי, שנקר 42. סבוי, סוקולוב 88. **רמת־גן:** ריגר, קריניצי 2. מוניטור, ביאליק 54. **אשדוד:** אשקור, מרכזי מסחרי א'. בית המוסיקה, מרכז מסחרי א'. **רחובות:** קרומהולץ, הרצל 155. שחר, אחד־העם 15. **חדרה:** הכט, רוטשילד 38. **כפר־סבא:** זלוטניק גנדל, ויצמן 116. **יהוד:** סבן בן סניור, קבוץ גלויות 47. **קרית־מוצקין:** פלדמן, שד' השופטים 11. **עפולה:** אחים שראוכלר, תחנת אגד.

בכל בו שלום ובכל חנויות שקם

רשימה חלקית

החורף אומר דברים שונים במקומות שונים

בישראל, בין שאר הדברים זה אומר רגליים רטובות וצחנת תנורים, רוח פרצים בחלונות ורחובות מוצפים, צרות עם האוטו והרבה הרבה בוץ.

בגרמניה זה אומר נוף תחת מרבד שלג, ביקתות חמימות בהרים עם נפצוצי עצים בוערים באח, סקי בשלג ואגמים קפואים להחלקה, מכירות ענק ועונת הקונצר־טים, רכבות מחוממות וירידים עליזים.

זה אומר יערות־עד מלאים בצייד, עשן מדורות, צחוק מאושר של ילדים הדוהרים על מזחלות ומיידים כדורי שלג. זה אומר תעריפים מוזלים ומיטות רכות־כסת, מרק מהביל והמון המון שלג.

זה כל כך שונה אולי מפני שזה במרחק של כמעט ארבע שעות עם לופטהנזה.

Lufthansa

לופטהנזה מייצגת את משרד התיירות הגרמני הלאומי בישראל.

רחל מרחלת על כל העולם

כוחו של פירסום

כל היום הוא היה שותף לנו את המוות עם הפירסומת הזאת, שעיצבנה את כל התפרנים. „החליפו המכונית הישנה בחדשה!” „מכור עוד היום את המכונית הישנה שלך וקנה מחר חדשה!” ככה, שבוע אחר שבוע, עד שה„מנכ״ל” הזקן בענף־הרכב החליט, שבעצם, מה שהוא מוכר יום־יום לציבור, יכול להיות טוב גם בשבילו.

לא, אני לא מתכוונת למכונית, כי לו הרי יש מכונית חדשה מתי שמתחשק לו. אבל רעיון הרוטאציה באופן כללי דווקא די מצא חן בעיניו. הצרה היא שהיה לו ממש הכל, ובמצב חדיש, אז מה אפשר עוד להחליף? או. ניחשתם. נכון מאד, את האשה. אבל כאן הוא ניתקל בבעייה.

הוא הרי ראה כבר הרבה נשים יפות בחיים שלו, במיסגרת פעילותו הציבורית הענפה. אז תסכימו איתי שבאדם כמוהו, במעמד מייוחד, צריך משהו מייוחד וכאלה, כידוע, לא מוצאים היום סתם ברחובות. אבל לא איש כמוהו יתעצל לחפש.

אז הוא חיפש וחיפש וחיפש, ונכון — לא מצא. פשוט לא מצא אשה שתהלום את אישיותו השרמאנטית, ואשר תשיב לו את עלומיו האבודים. הוא התעצבן כהוגן, והחליט לשוב למישרדו המפואר בתל־אביב. אלא שבדרך הוא פתאום נזכר בפרח שיושבת אצלו במישרד. הוא עצר מייד את מכוניתו המפוארת, ליד חנות־תכשיטים ידועה, קנה באמצעות כרטיס־האשראי שלו טבעת־יהלום יקרה, ודהר ללישכתו, עליז וטוב־לבב.

אלא שהפעם הוא לא נכנס, כהרגלו, מימים־ימימה, בלי לומר שלום ובארשת־פנים חמורה. הוא נעצר אצל **מזכירתו** החמודה, חייך אליה באלגנטיות, והושיט לה חבילה קטנה. המזכירה, המופתעת מגילוי טוב־הלב הנדיר של בוסה הוותיק, פתחה בקוצר־רוח את הקופסה, והוכתה בסנוורים מבוהקו של היהלום.

מובן שהיא דרשה מייד הסבר, אבל דבר כזה הרי לא עושים על רגל אחת. לכן החליטו השניים שמלון השרון בהרצליה יכול בהחלט להתאים לקיום שיחה בארבע עיניים, בלי שאף אחד יפריע להם. השניים נסעו בהתחלה לסופשבוע, ואחרי זה לעוד סופשבוע, ואחרי זה גם באמצע השבוע — עד שנשבר להם מהנסיעות, והם פשוט עברו לגור שם.

כי היה להם המון על מה לדבר. אחרי הכל, היא עבדה אצלו שנים, ואף פעם לא יצא להם ממש לשוחח מלב־אל־לב.

ליווי צמוד

והפעם סיפור קליל מרשות־השידור, הרשוני לספר על **השדרן הפופולרי**, שהיה מאז ומתמיד חובב־חתיכות מושבע. הוא היה מביא אותן איתו לאולפן, כדי שיעשו לו מצב־רוח טוב בזמן השידור, שיביאו לו קפה ועוגה מהמיזנון, ושילוו אותו הביתה בשעת־לילה מאוחרת.

אחרי הכל, שידורי ישראל משדרים היום עד אחת בלילה, וגלי־צה״ל עשרים־וארבע שעות ביממה, ולא נעים לחזור לבד. העובדה שבבית מחכה לו, בדרך־כלל, אשתו, לא מפריעה לו במיוחד.

עד כאן הכל טוב ויפה. אלא מאי, עכשיו שמעתי שלא נעים לו לחזור לבד גם בצהריים, וזה כבר יותר מדי, בהתחשב בכך שהוא לא גר במקום שאליו צריך לווי צמוד, ובכך שיש לו גם מכונית מדגם משוכלל.

ובכן, אם אתם עוברים בסביבות אולפני שידורי ישראל בקירייה בתל־אביב, תוכלו לראות איך מגיעה לשם מכונית נהוגה בידי **דוגמנית** יפהפיה שהיא במיקרה, אבל רק במיקרה, מאד נשואה. היא נכנסת יפה לחנייה, ומחכה לו בסבלנות.

איך שהיא מגיעה, מודיעים לו באולפן שמחכים לו, והוא שם תקליט, מודיע לטכנאי להכניס את אות־הסיום, ויורד בקצב עליז. בצעדים אביריים הוא מתקרב למכונית, אומר „צ׳או” חייכני לכל הכתבים הקנאים שמסתובבים סביב המכונית ומזילים ריר, מתיישב ליד הדוגמנית, ובזינוק מהיר נעלמים שניהם אל תוך עיר־החטאים שלנו. תגידו מה שתגידו על רשות השידור, יש תנאים רבותי, יש תנאים.

מי ייסע לאירוויזיון?

צביקה פיק
תשואות כמו לגאון

לא, אין לכם מושג מה הולך היום בין האמנים שלנו. ממש חיות־טרף. כל אחד מהם היה מוכן לאכול את הקולגה שלו בלי מלח, רק כדי להגדיל את הסיכויים שלו לנסוע ולייצג אותנו בביזיון השנתי באירופה.

ממש לאן שאני הולכת, אני פוגשת איזה זמר אחד שמספר לי כמה שהוא, ורק הוא בלבד, מתאים להופיע בתחרות, ושבעצם אין אף זמר אחר שיש לו סיכויים לזכות יותר ממנו. כי, כמובן, רק לו יש הופעה משגעת, הוא מצטלם נהדר, הוא יודע לדבר עם עיתונאים, ועובדה איך שהוא מדבר איתי — וחוץ מזה הוא גם מדבר אנגלית טוב, ויודע לצייר את עצמו עם דגל המדינה בשלושה מימדים.

מה אגיד לכם, מתח לא־נורמלי. **יגאל בשן** בטוח שהוא נוסע, כי האמרגן **פשנל** ישלח לו ליווי של שלישיית שוחולט־מנטאח־מסטיח; **אבי טולדאנו** בטוח שהוא־הוא נוסע, בגלל שבשנה שעברה הוא היה נורא ממורמר והוא עזב אפילו את כל העניינים בלונדון ובא להיות בארץ, כדי שלא יגידו שהוא אפילו לא בארץ. אז מה פתאום שישלחו אותו?

ניסים סרוסי כבר לא צריך טובות כי הוא ביפאן, **נתנאלה** צעירה מדי, וחוץ מזה היא מאוהבת ב**פול טאבו** השוודי. **רותי נבון** ו**עדנה לב** באמריקה. אבל מי שכן יכול לבוא בחשבון הוא זמר, שהשבוע **חנוך חסון**, שהוא אחד מחברי ועדת־האירוויזיון (כן, גם יצור כזה יש) עזב הכל ובא לראות את ההופעה שלו בבית־החייל בתל־אביב ונורא נהנה.

זהו זמר שמתחיל ללכת לו קלף בניו־יורק, זמר שהוא אולי אחד הכוכבים היחידים שיש לנו היום בארץ, נכון, **צביקה פיק**. ואם זאת היתה באמת הפעם הראשונה שחסון ראה את פיק בפעולה, הוא לא יכול לבוא ולהגיד לי שצביקה השאיר את הקהל אדיש.

כי תשואות כאלה כמו שהרעידו שם את הבניין, מקבל היום בארץ רק **יהורם גאון**.

אבל אני הרי יודעת מה יהיה הסוף. בטח ישלחו את **שלמה ארצי** פעם נוספת. מה יש, לא מגיע לו עוד צ׳אנס?

גרושה עליזה ומוצלחת

שמעתם על המין הקבוצתי בישראל? אז אם לא שמעתם, ולא הרגשתם, אני מכירה לפחות אחת שגם שמעה, גם הרגישה ואפילו סיפרה על זה, ועוד בגוף ראשון, לאלפי הקוראות שלה.

זוהי עיתונאית שמזה חודשים אחדים

אלה ברקת
ראיון אישי

נהנית ממעמד של גרושה (פעם שנייה), ומה שגירושין עושים לאשה, אני חוששבת שרק היא יודעת. היא הסתפרה קצר־קצר, נראית בכל מוקדי־הבילוי, ותמיד מחייכת. בחיי שאני לא מסוגלת להבין מה קורה פה. כשרווקים — טוב, כשמתחתנים — גם כן טוב, אבל כשמתגרשים — הכי טוב?

אני מתכוונת, כמובן, לעיתונאית **אלה ברקת**, זאת שיש לה היום לפחות שתי סיבות טובות מאד להרגיש מצויין. האחת היא שהספר שלה על הפרפר היהודי לובה ז׳יד, שנכתב על־ידם בשותפות, עומד לצאת לאור באירופה, ואולי אפילו ייצא ממנו סרט.

אלה כבר מספרת לכל העיר שאר־טורטו יגיע אליה בדואר־אכספרס צ׳ק־מיקדמה, וזה עניין של רק כמה עשרות אלפי דולרים, והיא בטח תתעלף כשתקבל את הכסף.

אבל גם אם הצ׳ק לא יגיע, היא מבטיחה שהיא מכסימום תתמוטט ואז, מה שיעמיד אותה שוב על הרגליים יהיה בוודאי ערב־הראיונות החדש בשם למה לא?

עד כמה שזכור לי, זו הפעם הראשונה בהחלט שאשה מנחה ערב־ראיונות בארץ, חוץ מ**עדנה שביט** שהחליפה פעם מישהו. אבל עם הניסיון העשיר של אלה, ומה שהיא עברה בחיים, בטוח שזה יהיה ערב מעניין. כי אלה ברקת היא עיתונאית שלא מתביישת להפגיז בשאלות מרגיזות וחוץ מזה, כעזר־כנגדה היא בחרה לה ב**שמואל שי**, שיערוך מישחקי־חצות משעשעים עם פרסים כגון בקבוק־ויסקי תוצרת־חוץ, או בילוי סופשבוע במלון אילתי.

יונה העצובה

לא תאמינו, אבל ההצגה פדם פדם חגגה השבוע את הצגת המאה. ואחרי שראש־העיר **שלמה** („צ׳יצ׳”) **להט** טילפן והודיע שהוא לא יכול להגיע כי הוא עסוק, נתנו המפיקים אור ירוק, ההצגה התחילה, והקהל הרב שישב באולם נשם לרווחה. אבל מאה הצגות הרי אי־אפשר לחגוג ככה סתם.

זה שהקהל קיבל הצגה חגיגית, שיערב לו, אבל את ההצגה האמיתית הכינו בשעת־לילה מאוחרת בפיאנו־בר שבקאונטרי־קלאב.

למרות הגשם המרגיז נכנסו כולם למכוניות, ודהרו למועדון שהיה מלא מפה־אל־פה. מזגו לכולם שמפניה אכלו מקלות מלוחים ופיסטוקים, ושמחו כל־כך, שאולי אם **אדית פיאף** היתה יודעת שהיא גורמת לאנשים כזאת שימחה, היא היתה נותנת להם צל״ש.

אבל מי שנשארה עצובה וישבה כל הזמן בצד היתה דווקא כוכבת המופע. **יונה אליאן**, שנורא עצוב לה בלי **ששי קשת** שלה. כולם רצו לשמח אותה, והזמינו אותה אפילו לרקוד, אבל בקושי הצליחו לסחוט ממנה חיוך. אפילו **סנדרה ג׳ונסון**, השותפה להצגה, **דני ליטאי** הבמאי, ו**אבי קורן** כותב ההצגה, שהם אנשים די מצחיקים, ושסיפרו במיקרופון בדיחות, לא הצחיקו את יונה.

אני רק שואלת את עצמי אם ששי, שמופיע עכשיו עם הפסטיבל החסידי באמריקה גם כן עצוב. ואתם יודעים מה? אני כמעט משוכנעת שכן.

יונה אליאן
געגועים לבעל

קולנוע

כשהאשה מתקוממת

האנגליה הרומנטית (פאר, תל־אביב, אנגליה) — זהו אותו מיזוג נדיר של יופי חיצוני ותיחכום פנימי, רומנטיקה להמונים ותבונה למבקרים, שאליו שאפה תעשיית הקולנוע מאז־ומעולם, אך השיגה אותו רק לעיתים רחוקות ביותר.

מצד אחד, זהו סיפור על אנשים יפים, הגיבורה, הנתקפת ספיקות באשר לחיי־המישפחה שלה עם בעלה התסריטאי, נוסעת להירגע בבאדן־באדן. הבעל מתנועע הלוך ושוב, במכונית בנטלי מבריקה, ואילו הפסבדו־משורר הצעיר, המהווה את הצלע השלישית במשולש הניצחי, מבריח הרואין, אבל מתלבש אצל איוו סן־לורן.

מצד שני, מה שקורה בין שלושה אלה הוא ביטוי לדראמה מודרנית אופיינית, כאשר האשה מתקוממת נגד השקפת הבעל, ונגד השיגרה והשיעמום. הבעל, לעומתה, מתקשה להבין מדוע אין העניינים יכולים להימשך כרגיל, וחוסר־ההבנה שלו בא לידי ביטוי בתסריט שהוא מכין, ואשר שואב בפירוש את השראתו מן היחסים בינו לבין אשתו לבין הפסבדו־משורר, אשר נראה כמעטפה נאה המכילה בתוכה חלל. אדם שכל תכליתו תחבולות כדי להגיע בשלום מהיום למחר, וכל אחריות שהיא היא, לגביו, עוגן שימשוך אותו למצולות.

שלישית, הסיגנון הקולנועי של ג׳וזף לוזי מלוטש עד שלמות, המרכיבים השונים של העלילה שזורים בתוכו

קיין וג׳קסון: יופי ותיחכום

באמנות, התסריט של המחזאי טום (רוזנקרנץ וגילדרשטרן מתו) סטופארד מפוכח ושופע הברקות לשוניות, ואילו הצוות הקבוע של לוזי בסרטיו האחרונים: הצלם ג׳רי פישר, התיפאורן ריצ׳ארד מקדונלד והעורך רג׳ינלד בק מקפידים על עיצוב פנינה קולנועית זו עד לפרטיה הזעירים ביותר.

כשהצללים מרקדים

אורח בחצות (תל־אביב, תל־אביב, ארצות־הברית) — שמות הבמאי והשחקנים **בסרט זה,** שהוא כבר בן חמש שנים, עשויים להטעות. מאקס פון־סידוב וליב אולמן הם, הרי, כוכבי ברגמן; טרוור הווארד הוא משחקני־הצמרת של אנגליה; פר אוסקרסון הוא אותו שחקן מעולה מהרעב ואילו הבמאי, לאסלו בנדק, עשה פעם את מותו של סוכן והגברים עם מרלון בראנדו.

מה עושים כל אלה בסיפור־אימים נוטף־דם זה, על מטורף שנמלט מדי־לילה מן המוסד שבו הוא מאושפז, בדרך מסובכת ביותר, וחוזר לביתו כדי לנקום במישפחה שבגדה בו — זה לא־כל־כך ברור.

הסרט משתדל אומנם לנצל, כמיטב יכולתו, את הנוף הסקנדינבי הקודר והקפוא, שבו צולם הסרט בשלמותו, ומקדיש זמן ניכר לשיטת הבריחה מבית משוגעים הנראה, לכאורה, כמצודה שאין ממנה מוצא לבד מן השער הראשי, ומנצל כל גרזן מגואל־בדם. מי שמנסה לעקוב אחר כל המתרחש בסרט, תוך ניסיון למצות את ההיגיון שבמעשים, או לפחות בדרך־ביצועם, עשוי להתבלבל על הסף. הסצינה הראשונה, של גבר המדלג בשלג, לבוש בתחתונים וגופיה

אוסקרסון ופון־סידוב: לא ברור

משך זמן רב ואינו חוטף דלקת־הריאות או כל מחלה אחרת, עשוייה להקפיא בצופה כל רצון להבין יותר.

מזימות בינלאומיות

הכפיר והרוח (סינמה 1 ודרייב־אין, תל־אביב, ארצות־הברית) — בסיס העלילה, היסטורי: שייך ערבי, ראש שבט מורד במארוקו, חטף בתחילת המאה אשה אמריקאית ושני ילדיה (בן ובת), וביקש תמורתם כופר מממשלת מארוקו. הנשיא תיאודור רוזבלט איים בסנקציות צבאיות, והאשה שוחררה בסופו של דבר.

על בסיס זה בנה התסריטאי־הבמאי, ג׳ון מיליוס, עלילה שכוונתה לאו־דווקא להנציח היסטוריה, אלא להקנות לקח אקטואלי הרבה יותר באשר להתערבויות צבאיות של מעצמות מחוץ לגבולותיהן. מחד ניצב כאן האימפריאליזם האמריקאי התוקפני והיהיר, המשתמש בתקריות בינלאומיות כאמצעי לקידום מטרות פוליטיות פנימיות, ומאידך — הפראות האפריקאית, שהיא מנוכרת ובלתי־מובנת לזרים; פראות המתנהלת, אומנם, על־פי חוקיות מסויימת, אבל בשום פנים ואופן איננה אותה חוקיות המוכתבת על־ידי המסורת המערבית.

בקווים כלליים, מצליח מיליוס במשימתו. ראשית, הסיפור שלו מבוסס על שימוש בשלוש דמויות חזקות: השייך הערבי, המגולם בכל הדר כבודו על־ידי שון קונרי; האמריקאית על נטיותיה השתלטניות המסתתרות מתחת למלמלה ומשי (קנדיס ברגן), והנשיא רוזוולט, הפוליטיקאי האמריקאי המעריץ את כוח־הזרוע ואת ההחלטה האינסטינקטיבית בדיוק כמו השייך הצפון־אפריקאי, אלא שפער

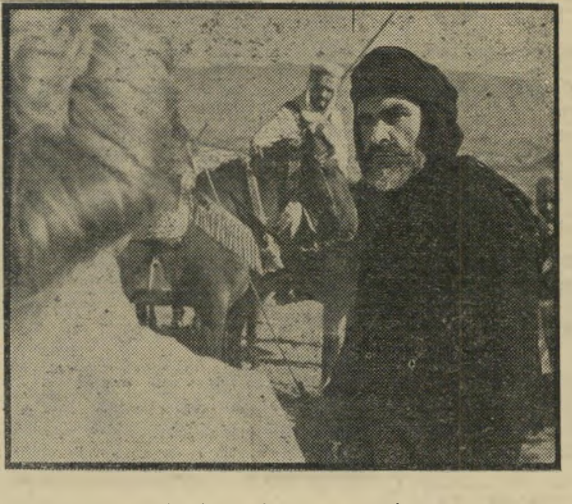

קונרי: שתלטנות מול מלמלה רומנטית

התרבויות ביניהם מביא כל אחד מהם לידי ביטוי שונה של הערצה זו (בריאן קית, בתפקיד זה, הוא מבדר ביותר).

אם להוסיף לכך צילומים מרהיבי־עין, סצינות־פעילות מבויימות היטב, ודיאלוג משעשע, ברור שמדובר בסרט שנעים לראותו. אלא שדווקא אותו שעשוע שבתמליל, הוא המונע מהסרט אופקים רחבים יותר מאלה של בדיחה מצוייה.

שחקנים

ארבעה ימים עם הנשיא

החבורה, סרט המבוסס על רומן ידוע באותו שם של הסופרת האמריקאית מרי מק׳קארתי, ואשר הופק לפני כעשר שנים, הצליח להרגיז מכמה וכמה בחינות. ואם אין טעם, היום, לדוש בכל מה שלא הצליח אז הבמאי סידני לומט לעשות, הרי דבר אחד לפחות אי־אפשר לשכוח: הוא הטיל על הזוהרת, היפה והבולטת ביותר באוסף הצעירות הטריות שהופיעו בסרט זה, תפקיד של לסבית. והביזבוז ניראה מחריד. מזלה של אותה כוכבת, ושל צופי הקולנוע גם יחד, היה בכך שהחבורה היה רק צעד ראשון בקאריירה מזהירה, ומאז לא העז איש להחזיר את קנדיס ברגן לדמות של לסבית.

התגלית, המדהימה ביופייה, היתה בעצם אישיות מוכרת בהוליווד, שבה מחצית הגברים (כלומר, אלה שאינם הומוסכסואלים), נותרה בפיות פעורים כשהגברת חלפה ברחוב, וזה מאז היותה בת 14 בלבד.

את לא מעץ — נכון? כי קנדיס היא מוצר הוליוודי אמיתי בכל מאת האחוזים. אביה, אדגר ברגן, הוא אחד הקומיקאים המפורסמים ביותר שהיו לרדיו האמריקאי בשיא זוהרו, ונטרילוקיסט (מדבר דרך הבטן) שהופעותיו עם שתי בובות־העץ המדברות־כביכול שלו, הפכו אותו שם־דבר באמריקה, ואורח קבוע בקומדיות הוליוודיות קלות רבות מאד.

למעשה היו אותן בובות־עץ, שהתפרסמו בשמות צ׳ארלי מקארתי ומורטימר סנאד. כל־כך מפורסמות, עד שקנדיס נאלצה, משך כל ילדותה, לעמוד בצילן, כאשר הבדיחה המקובלת ביותר על באי בית־ברגן היתה: „את לא מעץ, נכון?”

היום אין עוד שום ספיקות בנדון. איש אינו מעלה עוד בדעתו שקנדיס עשוייה עץ, ולא רק בשל שלמותה החיצונית, אלא גם בשל מה שמסתתר מאחורי רעמת השיער השופעת בגון הדבש. כי קנדיס היא הוכחה חותכת לכך שיופי ורטימטום אינם חייבים בהכרח להיות שמות־נרדפים בקרב המין הנשי. קנדיס, שחדלה ללמוד כדי לשחק, הפסיקה למשך תקופה ארוכה למדי את הופעותיה כשחקנית, על־מנת לכתוב, זכתה למוניטין כצלמת וכתבת גם־יחד, ורשימותיה התפרסמו בעיתונים מכובדים כמו הפלייבוי.

היא היתה בין האמריקאיות הראשונות שסיקרו את היחסים החדשים עם סין (הרעממית, כמובן), ולאחרונה זכתה בסקופ שניקר את העיניים למרבית העיתונאים בארצות־הברית: היא בילתה ארבעה ימים במחיצתו של הנשיא פורד (שאותו היא משווה עתה אל ידיד טוב של אביה, ג׳ון ויין), ופירסמה כתבה מצולמת מפורטת, על התרשמויותיה מן המישפחה הראשונה של אמריקה — התרשמויות שנמנעו, אומנם, בכוונה, מפוליטיקה, אבל הצביעו על חוש עיתונאי ופיקחות רבה של הכותבת.

הגברת ישנה עם האריות. במקביל לכך, היא מופיעה בסידרת סרטים חדשים (אחד מהם, הכפיר והרוח מוצג כעת בארץ), מפתחת קשרים עם אפריקה (היא עומדת להשתתף בסרט מצרי), וממשיכה במיבצעיה העיתונאיים: היא בילתה בחברת אנתרופולוגים בטנזאניה (וישנה בחוץ, משום שהאמינה שהמלווים הכושים יפחדו מן האריות יותר מאשר יתשקו בה). כן ערכה ביקור בן שלושה שבועות בג׳ונגלים של אפריקה, בחברת אחיה קריס, ביקור שמומן במלואו על־ידי חברת־טלוויזיה אמריקאית, שביקשה לצלם את הגברת בטיוליה.

אשר לגברים שבחייה היו לה, לקנדיס, תמיד, יחסים מייוחדים־במינם. כשהיתה ילדה קטנה, ושיחקה עדיין עם לייזה מינלי ועם בניו של ג׳יימס סטיוארט, בבית־הספר של אולפני אמ־ג׳י־אמ., המייועד לבני־כוכבים, היתה עדיין נערה מופנמת וסגורה למדי. אולם מאז החליק עורה וקיבל גוון שנהב מבהיק, וקומתה גבהה עד כדי מימדים מושלמים של אלילה ויקינגית. אז החלו להתגבש גם הדיעות שיש לה על הסביבה:

„הגברים כל־כך מסונוורים על־ידי יופי, עד שקשה שלא לבוז להם. אבל למען

קנדים ברגן ב„הכפיר והרוח"
„את לא מעז — נכון?"

ברגן בעבודה
מ„פלייבוי" עד לבית הלבן

האמת, יופי הוא לא בדיוק ברכה: זה מוציא אותך מן הכלל, הופך אותך חפץ במקום אדם — חפץ שמצפים ממנו לדברים מסויימים ומתרגזים אם אינו נוהג **בהתאם."**

הקישוט הנודד. אומנם, היא מודה שהיופי, לפחות מבחינה אחת, עזר לה מאד. הוא פתח בפניה שערים שלולא כן היו נשארים נעולים לפניה לעולם, הפך אותה לכוכבת בגיל 19 ואולי הקלות שבה זכתה בכל, גרמה לאותה תחושת־זילזול שליוותה את הקאריירה שלה בשנים הראשונות. היו אלה סרטים שבהם היתה קישוט בלונדי יותר מאשר שחקנית, ואשר ניראו בעיניה, או לאו, בהתאם לעניין שהיה לה במקומות שבהם צולמו (כך ביקרה בכל העולם, מהונג־קונג ביאנגצה הגועש ועד איי יוון ביום בו יצאו הדגים).

היום היא מקפידה הרבה יותר. חייל בכחול הביא שינוי קיצוני בדמותה, ושם בפיה דיאלוג שבת־אמריקה התיכונה ה־מושלמת, והמחונכת היטב, שאותה גילמה בדרך־כלל, לא היתה מעזה אף להעלות על דל־שפתיה. ידע הבשרים סייע לעצב את דימוייה החדש כשחקנית, ו־הכפיר והרוח מצביע בהחלט על תכונות נוספות, נוסף לחזות המסחררת של ה־יפהפייה בת ה־29.

הנשים זקוקות זו לזו. חייה הפרטיים עורכים, בינתיים, כפי הניראה, תפנית המקובלת היום במייוחד בין האמריקאיות הצעירות. אחרי רומן ארוך עם מפיק־סרטים צעיר ושמאלני בשם ברט שניידר (אשר עורר את חמתם של השמרנים בחלוקת האוסקר האחרונה, כאשר עלה לקבל את הפיסלון עבור סרט תעודי בשם לבבות ומחשבות, וקרא על הבימה מיכתב שקיבל מצפון־וייטנאם בזכות סירטו). אומרת היום קנדיס:

„אומנם איני שותפה פעילה במאבק לשיחרור האשה, אבל אני מבינה היטב שהנשים זקוקות זו לזו וצריכות לתמוך האחת ברעותה. גברים טוענים שהם אוהבים נשים עצמאיות, ועם זאת הם מקדישים כל דקה פנוייה כדי להרוס בשיטתיות כל סיכוי של יוזמה עצמית מ־**צידנו."**

והשקפת־עולם זו עשוייה להופיע בקרוב גם בצורת רומן, מאחר שקנדיס מתכוננת לנסות כוחה בכתיבה יוצרת, לאוו־דווקא עיתונאית. פרט לכך, היא משתדלת לשמור על שלוות־נפש מוחלטת. „איני צורחת עוד על במאים, ואם אני יוצאת למסעות הרפתקניים, הרי זה רק כדי למצוא את השקט והשלווה שאני אוהבת. לכן, אני חוששת שלעולם לא אהיה שחקנית גדולה.

„כדי להיות כזאת, יש צורך בטיפה של טירוף. ואילו אני מעדיפה, תמיד, את שפיות־הדעת."

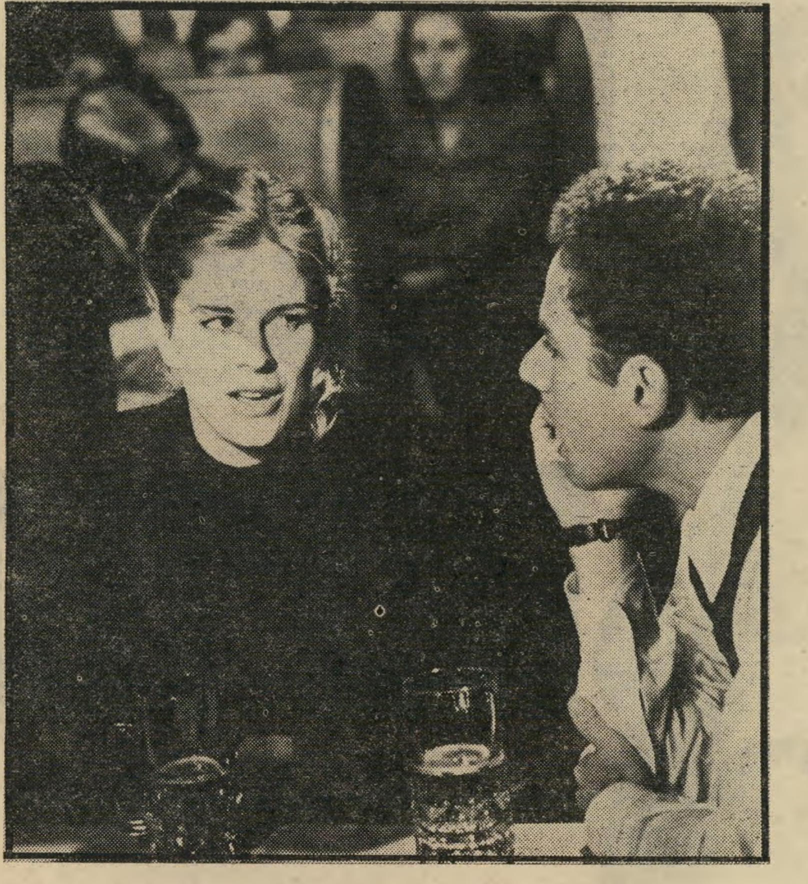

ברגן וגרפונקל ב„ידע הבשרים"
„הגברים הורסים יוזמה נשית!"

ברגן ב„חייל כחול"
„איני צורחת על במאים!"

תדריך

תל־אביב

★★★★ **המהגרים** (תכלת, שוודיה) — אפוס איטי ומרשים ביותר על הגירת שוודים, במאה שעברה אל הארץ המובטחת של אמריקה הצפונית. הודו של הסיפור משתלב בפיוט מופלא ותיאור רגיש של כל דמות ודמות. עם ליב אולמן ומאקס פון־סידוב.

★★★ **המישחק המכור** (מוגרבי, ארצות־הברית) — מישחק־כדורגל אמריקאי אלים בין כותלי כלא, כמשל לאורח־החיים ולערכים המקודשים של החברה האמריקאית. בימוי נמרץ של רוברט אלדריץ׳, עם ברט ריינולדס בתפקיד הראשי.

★★★ **שוער־הלילה** (אורלי, איטליה) — ניצולת־שואה נפגשת עם סוהרה, אחרי 15 שנה, בסרט המציג את השואה כחלק מן המציאות היומיומית של אלה שעברו אותה. מנקודת מבטם, שהיא גם נקודת־המבט של במאית הסרט, נראה העולם מעוות ומעוקם. כל מי שעבר נסיונות דומים על בשרו, מוטב שיתרחק.

★★★ **שובו של הפנתר הוורוד** (הוד, ארצות־הברית) — פיטר סלרס, שוב כמפקח השלומיאלי קלוזו, מחפש את היהלום הגנוב, בעלילה מושאלת ממקורות שונים אך מכילה הצחקות רבות.

★★ **תמימות מזוהמת** (בן־יהודה, צרפת) — קלוד שאברול מביים תרגיל מזהיר בתנועות מצלמה ותיפאורה קולנועית, אבל סיפור הבעל והמאהב הנעלמים הוא פחות מושלם. בכל אופן, סרט שנעים לראותו.

ירושלים

★★★★ **תמונות מחיי־נישואין** (מיטשל, שוודיה) — אינגמר ברגמן חודר למעמקי מוסד הנישואין המודרני, ומחטט בכל פינה אפלה. חווייה מרשימה שנוגעת לכל צופה שעבר דרך החופה. מישחק מעולה של ליב אולמן וארלנד יוספסון.

★★★ **פרנקשטיין הצעיר** (ירושלים, ארצות־הברית) — מל ברוקס משתולל בפארודיה על סירטי־האימים של שנות ה־30, כשכל הפחדה ישנה הופכת בדיחה חדשה. צוות מוקיוניו כולל הפעם את מארטי פלדמן הפוזל הגיבן, פיטר בויל, מדלין קאהן, ג׳ין ויילדר וטרי גאר.

חיפה

★★★★ **הסנדק, חלק ב׳** (אורלי, ארצות־הברית) — ראשיתה ושקיעתה של המאפיה, בסרט רחב־מימדים המוותר על חלק מן הפעלתנות של הסרט הראשון, למען העמקת־יתר בנושא עצמו. אל פאצ׳ינו מרשים בתפקיד הראשי.

★★★ **המירוץ לצמרת של דודי קראביץ** (רון, קנדה) — עלייתו ונפילתו של נער יהודי מן הגיטו של מונטריאול, מתוארים בהומור מריר ועוקצני על־ידי הבמאי טד קוצ׳ף, לפי ספר של מרדכי רייכלר. ריצ׳רד דרייפוס הוא השאפתן הדורך, בהיסח־הדעת, על כל הסובבים אותו.

לם הזה

בצלאל מזרחי
ואשתו

„עומדים לחטוף את ילדך!" הודיע קצין המישטרה המדומה - ותבע מיליון לירות בדולרים

סחיטה בשם החוק